

DANISH-DUTCH ARCHAEOLOGICAL EXPEDITION
TO THE ANTILLES 1922-1923.

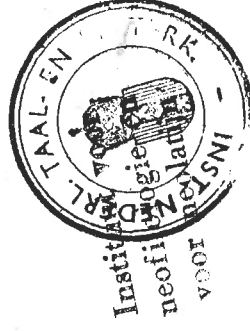
HET HUIDIGE NEGERHOLLANDSCH

(TEKSTEN EN WOORDENLIJST)

DOOR

J. P. B. DE JOSSELIN DE JONG

VERHANDELINGEN DER KONINKLIJKE AKADEMIE
VAN WETENSCHAPPEN TE AMSTERDAM
AFDEELING LETTERKUNDE
NIEUWE REEKS, DEEL XXVI, N° 1

UITGAVE VAN DE KONINKLIJKE AKADEMIE
VAN WETENSCHAPPEN TE AMSTERDAM

Aan D. C. Hesseling

INLEIDING.

De teksten die hier volgen, opgeteekend in de eerste maanden van 1923 op St. Thomas en St. Jan, twee der voormalige Deensche Antillen (thans „Virgin Islands of the United States”), geven niet alleen een, naar ik hoop betrouwbaar, beeld van het thans snel uitstervende Negerhollandsch, maar tevens wel eenig denkbeeld van den eigenaardigen beschavingstoestand der nog niet geheel aan deze taal ontgrooide samenleving. Wie naar nog onbekende Afrikaansche „sprookjesmotieven” speurt of in de losse mededeelingen over weerwolven en geesten iets anders dan den nagalm van overigens nooit specifiek Westafrikaansche animistische voorstellingen hoopt te vinden, moge zich de moeite van het doorlezen besparen. Voor ethnologen wier cultuurhistorische belangstelling begint en eindigt buiten den direct waarneembaren invloedsfeer der „moderne beschaving” valt hier niets te halen. Maar wie in de studie van cultureele reactie-typen een veelbelovend hulpmiddel der historische volkenkunde ziet, zal ook in deze schamele gegevens nog wel wat van zijn gading vinden.

Aan een groepeerling der proza-verhalen naar ethnologische gezichtspunten valt niet te denken. Weliswaar onderscheiden alle vertellers in theorie tusschen „old-time stories” en andere vertelsels, die als „stories from books” of „school stories” betiteld werden, maar deze in abstracto overgeleverde tegenstelling bleek als ethnologische wegwijzer onbruikbaar. Zoo werd mij het sprookje van de Bremer stadsmuzikanten, goed naverteld uit Grimm, als een „old-time story” voorgesteld, terwijl sommige der bekende spinverhalen (Anansi-cyclus) klaarblijkelijk niet meer als Afrikaansche sprookjes werden herkend. Te verwonderen behoeft ons dit niet. Vooreerst was de toch al van den beginne vrij heterogene overlevering op den duur niet bestand tegen den bekeeringsjiver der zendelingen, die in de oude, naar Europeesche begrippen bovendien dikwijls aanstootelijke volksvertellingen en gezangen slechts uitvloeijsels van het heidensch geloof vermochten te zien en, waar hun invloed zulks gedoogde, elke uiting van belangstelling in de oude verhalen ten strengste veroordeelden. De zoo voortdurend slinkende verhalenschat verloor echter ook meer en meer zijn stam-eigen karakter naarmate de inhoud van Europeesche sprookjesboeken (vooral Grimm, maar zelfs ook Andersen) gaandeweg ook bij het oudste geslacht een meer cosmopolitische belangstelling voor „het sprookje” wekte. Natuurlijk is gemakkelijk aan te toonen, dat de ongeschreven literatuur dezer negerbevolking van den beginne af den invloed der Amerikaansche Europeesche omgeving heeft ondergaan, maar vele der thans opgeteekende verhalen zijn klaarblijkelijk rechtstreeks uit Grimm naverteld. Trouwens ook van typisch-West-Afrikaansche verhalen die nog in omloop zijn valt

niet altijd met zekerheid te zeggen, dat zij uitsluitend door mondelinge overlevering bewaard zijn gebleven: „Uncle Remus” bleek ook bij de negerbevolking, althans bij haar meer ontwikkelde leden, welbekend en hoogst populair te zijn.

Met de theoretische onderscheiding van „old-time stories” en „stories from books” hangt een andere groepering samen, die echter alleen de gezangteksten betreft. Als een bijzondere groep beschouwt men namelijk de rijmpjes en dansliedjes die alleen bij zekere gewichtige gelegenheden gezongen worden en wier ritueel karakter dan ook soms nog duidelijk herkenbaar is. Vermoedelijk hebben zij vroeger deel uitgemaakt van vaste crisis-ceremoniën, maar in den laatsten tijd zijn zij als gelegenheidsliedjes alleen in gebruik geweest bij het ceremonieele geboortefeest en bij nachtelijke samenkomsten in sterfhuizen.

Den vierden nacht na de geboorte van een kind begint de vader uitnoodigingen rond te sturen naar familieleden en vrienden voor het feest, dat in den achtsten of negenden nacht, in tegenwoordigheid van de kraamvrouw, die dan nog met het kind in bed ligt, gevierd wordt. De kraamvrouw heet dan buiten gevaar te zijn, maar het kind wordt belaagd door boosaardige geesten, die het doodelijke stuipen bezorgen als men verzuimt hen door middel van phallische dansen en groot spektakel gedurende dien nacht op een afstand te houden. Het is gebruik, dat zulke dansen worden uitgevoerd door den vader met een der aanwezige vrouwen, maar het staat ook anderen vrij zich op deze wijze verdienstelijk te maken. Of alle dansen, die gedurende zulke nachten plaats hebben, van denzelfden aard zijn als de vertooring die ik heb bijgewoond (zie blz. 63), valt uit de gezangteksten en de weifelende en verwarde inlichtingen van mijn zegsman niet met zekerheid af te leiden. Vele der dansliedjes bevatten echter min of meer duistere erotische toespelingen en het staat wel vast, dat het gezongene steeds in gebaren en dansbewegingen veraanschouwelijkt werd. Het is mogelijk, dat deze dansstukjes afwisselden met gewone kinderspelletjes, zoals bijv. een soort pandverbeuren (zie blz. 64), maar volgens mijn zegsman, die zich op dit punt steeds met groote beslistheid uitliet, behoorden de echte kinderrijmpjes („school-songs” of „children's games”) niet tot het geijkte répertoire van zulke samenkomsten. Wel werden deze door kinderen bijgewoond en het was vooral bij deze gelegenheid, dat het opgroeiend geslacht de oude verhalen hoorde voordragen, waarmee het rumoerige gezelschap zich tusschen het dansen door placht te ontspannen. Van denzelfden aard als dit ceremonieele geboortefeest was het samenzijn in een sterfhuus gedurende den nacht volgend op een overlijden. De geest blijft tot den derden dag in het lijk, dat gewoonlijk binnen 24 uur begraven wordt. Dan keert hij terug naar zijn woning en brengt den nacht door op zijn eigen bed. Heeft men verzuimd, dit bed behoorlijk op te maken, dan is de geest ontstemd en hooren de huisgenooten hem mopperen. Den volgenden morgen, zoo werd mij verzekerd, kan men altijd duidelijk zien dat het bed beslapen is geweest. In 't algemeen denkt men zich den geest

als een lichtgeraakt en afgunstig wezen, dat iedere tekortkoming van de zijde der nabestaanden wreekt door hen 's nachts op allerlei manieren te komen plagen. Men beschouwt thans het nachtelijk feest als een daad van hulde en piëteit jegens den overledene. De geest, die, in het lijk vertoevend, tegenwoordig is, geniet mee en verheugt zich over het groote aantal gasten dat is saamgekomen om hem te eeren. Wie naar huis wil, gaat zonder afscheid te nemen zwijgend heen, anders zou hij, thuisgekomen, niet kunnen slapen. Men noemt deze samenkomst in het sterfhuus: „sitting up”. De woning waar men bijeenkomt, hetzij voor het geboorte-, hetzij voor het overlijdensfeest, heet „story-house” en de bij die gelegenheid gebruikelijke dansen en liedjes worden als „story-(house) dances” en „story-house songs” betiteld. De verhalen die in aanmerking komen om dan verteld te worden vat men wel samen onder den term „ninth night stories”. Vermoedelijk waren het vroeger alleen „old-time stories” die, naar de uitlatingen van mijn zegslieden te oordeelen, bij beide gelegenheden voorgedragen werden, maar zooals ik reeds zeide, is deze onderscheiding weinig meer dan een phrase.

Volgens Roberts (zie beneden) had de laatste „story-dance” op St. Jan plaats gehad na een sterfgeval in October 1922, dus een klein half jaar tevoren. Alleen het oudste geslacht voelt nog iets voor deze gebruiken. De jongeren lachen er om en willen er niet over spreken. Wel leeft nog de oude gewoonte om bij lichte maan elkaar te bezoeken, en groeit uit dit gezellig samenzijn, wanneer vele bezoekers nachtelijk feest, waarbij ook de rijpere jeugd zich niet onbetuigd laat, — maar de ritueele achtergrond der echte „story-dances” en „moonlight-songs” ontbreekt daarbij geheel. Het ontbreken van Negerhollandsche termen, zoowel voor de samenkomsten zelf als voor al wat er gebeurt, wijst trouwens reeds op een zekere modernisering, minder wellicht naar den vorm dan naar den geest. Want wat aan eigen traditie nog in het oudste geslacht leeft, vindt, meer dan in de gedragswijze, zijn uitdrukking in het spontaan gebruik van het Negerhollandsch, voor dit geslacht nog de stervende moedertaal.

Ofschoon geen mijner donkere vrienden en leermeesters deze bladzijden zal lezen, wil ik toch niet nalaten, hunne namen te vermelden en ieders bijdrage tot deze teksten zoo nauwkeurig mogelijk aan te geven.

I—XIII zijn mij gedichteerd door William Anthony Joshua (Nisky, St. Thomas; geb. 1858); XIV—XVI door Prince (Nisky, St. Thomas); XVII door Emil Francis (Smiths Bay, East End, St. Thomas; geb. 1854); XVIII—XXII door John Abraham Testamark (St. Jan; geb. 1859, omgekomen in den orkaan van Sept. 1923); XXVIII—XXIX door Robert George (St. Jan; geb. 1845); XXX—XXXI door Anna Catharina Testamark (St. Jan; geb. 1841); XXXII—XXXVII, LXXXIII—LXXXVIII door Ludwig Joseph (St. Jan; geb. 1858); XXXVIII—XXXIX door Albert Christian (St. Jan; geb. 1850); XXXXV—LXXXII, LXXXVIII—C, CII—CIII door William Henry Roberts (St. Jan; geb. 1863).

De mededeelingen over medicinale gewassen (CI) zijn afkomstig van Joshua, Testamark en Roberts.

Inlichtingen van verschillende aard heb ik te danken aan Aristea Benedetti (St. Thomas; geb. 1850) en Helena Mitchell (St. Thomas; geb. 1844) en alle genoemde personen hebben bijgedragen tot de woordenlijst, die veel meer woorden bevat dan in de teksten voorkomen.

Aan een opsomming van de zeer vele anderen, blank of donker, wier hulpvaardigheid mijn onderzoek ten goede is gekomen, kan ik niet denken. Eén naam evenwel zou ik niet gaarne onvermeld laten, dien van Rev. A. B. Romig, Presbyter der Broedergemeente op St. Thomas, in wien ik, behalve een kundig raadsman, een vrouw vriend gevonden heb.

Ten slotte zij hier met dankbaarheid herdacht de bemoedigende belangstelling der Deensche en Nederlandsche genootschappen, wier financieele steun onze expeditie mogelijk heeft gemaakt.

J. P. B. DE JOSSELIN DE JONG.

SPELLING.

Ofschoon het tekstmateriaal afkomstig is van negen verschillende personen, en het gevaar, individueele uitspraak-eigenaardigheden niet als zoodanig te herkennen, dus niet heel groot was, zou ik niet gaarne voor de volstrekte juistheid van onderstaande tabel willen instaan. Ieder die op dit gebied eenige ervaring heeft, weet, hoe moeilijk het is, normale klankwaden vast te stellen. Dit geldt van elke taal, maar in het bijzonder van een uitstervend creooliseeringsproduct als het Negerhollandsch, al blijkt het klanksysteem dezer taal een opmerkelijk weerstandsvermogen te bezitten. Dit weerstandsvermogen tegenover het reeds lang overmachtige Engelsch berust trouwens niet op fonetische starheid in het algemeen. Uit de gepubliceerde gegevens is gemakkelijk aan te toonen, dat het klanksysteem gedurende de laatste halve eeuw aanmerkelijk veranderd, maar slechts weinig verengelscht is.

De grootste moeilijkheid bij het registreren van een taal als het huidige Negerhollandsch schuilt m.i. in de zeer hechte fonetische eenheid van den zin. Niet alleen is het woordaccent bijna volkomen ondergeschikt aan het zinsaccent, maar het fonetisch complex van het afzonderlijke woord wordt zoozeer overheerscht door de rhythmische klankenreeks van den zin, dat een fonetische beschrijving van afzonderlijke woorden en klanken slechts een gebrekkige voorstelling kan geven van het klankstelsel als geheel. Zoo zijn zelfs de quantiteiten der vocalen bijna uitsluitend afhankelijk van het zinsrhythme, dat op zijn beurt, naar mij wil voorkomen althans, buitengewoon variabel is.

VOCALEN.

a : variabele a-klank, schommelend tusschen ndl. man en ndl. sta.
 ā : ndl. sta.
 e : variabele e-klank, schommelend tusschen ndl. kind en ndl. een; een enkele maal zweemend naar ndl. mensch.
 ē : ndl. een.
 ê : dezelfde e-klanken, maar langer.
 i : variabele i-klank, schommelend tusschen ndl. kind en ndl. die.
 ī : ndl. die.
 o : variabele o-klank, schommelend tusschen ndl. op en ndl. boot.
 ō : ndl. boot.
 u : ndl. oe.
 y : ndl. uu.
 æ : ndl. de.

ö : ndl. *put*.

ou : ndl. *ou*.

ei : ndl. *ei*.

vocaal +^a: genasaleerde vocaal.

r : beteekent zeer zwakke, nauwelijks hoorbare r.

CONSONANTEN.

De consonanttekens p, t, k, b, d, h, l, j, w, m, n, s, z duiden dezelfde klanken aan als in het Nederlandsch.

g : eng. *good*.

n̄ : ndl. *jong*.

š : eng. *ship*.

ž : fr. *je*.

dž : eng. *jay*.

tš : eng. *child*.

. De Engelsche en Spaansche en op Engelsche, resp. Spaansche, wijze uitgesproken woorden in de teksten zijn gecursiveerd.

I.

- Di hā ēn juñ. Am a nām Tišas. Ši mā a wōn a ēn lan. Weni am a wēs aktin jā hou, šī mā a drā am a di templ. Ham a se am : ris dā stēn. Ham na kan ris dā stēn. Ši mā a lō mi am bini dā templ werā. Ham a se šī gobēt. Ham a drā am a hus werā. Weni am a wēs twintik jā, ham a drā am werā. Ham a sē am : ris dā stēn. Ham na kan. Ham a lō bini dā templ werā. Ham a sē šī gobēt. Ham a lō a hus werā. Weni ham a wēs twintik mi twē jā hou, ham a drā am werā. Ham a sē am : as ju nu kan ris, mi no wēt, wa ju gut fo. Den am a lō. Am a ris, am a *move* dā stēn. Am a ris werā. Ham a drā di ōbu. Ham a skrēw mi ēn sterək stem. Am a rapō di skun mi di *machete*. Am a kuri dē di bus leik en wilt fergī. Am a fin šī mā. Am kā kri di. Ši mā a bos kris. Ši mā a nē am bu di bergi. So am a wis am di andi šī fan di lan. Ham a frā am, as am a wēs kinin fan di lan, wa am sa du. Ham a se, a^a sa du suwē frāi fu šī fulək sendr. Sen^a sa hā fo wel am. Ši mā a sē am, am fo lō : a^a sa fin šī popā a di anda šī dā. Am a sē, am mankē lō *by* lan o *by ship*. Am sē, am din bētē lō *by* lan. Ham a *start by* lan, Ham a klim ōbu bergi. Ham a sak doingót. Am a wanda di *level*. Ēgē gut am fin am mata tē am a rak a šī pupā. Ham a rup šī pupā. Am a hā šī baŋglā. Am a bli bi šī pupā ses mān. En mān a kō fan di anda lan. Am a kō fo kō nē slāvun. Am a sē : lu wē fa hi, ju huŋgusé. Di mān a sē : mi na huŋgusé, ju fu wēs ēn *stranger* fu wēt wa bagin on̄ kā mā¹⁾. Wa bagin ju kā mā? Ju pupā hā fo gi siwun juñ mi sēwun mi^{šī}. Den am a sē : mi sa wēs ēn. So am a lō mi sini. Wini sinə a rak a lan, sinr a lō a Filjas. Am a sē am lō bak, lō wérān a ži tā. Am a sē : nēn, am hā fo ki, wa sendr lō du mi di fulək sendr. Den senə sē am, senə lō lō goi sendr a di moŋsta. Am a sē am fo lō goi am abini fo Filjas a sē slot am op. Den di dūnku di kinin̄kin a ki am. Am a du di wakman fo slāp. Den di mē^{šī} hā sē, am sa kri am fri bot am hā fo lō mi am. As am bli, šī tā sa mata am. Den am a gi dā juñ ēn *machete*. Mē am a gi di juñ ēn ril fa katun. Am a sē : mi kā du di wakman fo slāp, so nu kom it en lō. Wini ju drāi, kō a mi. Ju no kan listā mi ; mi tā sa mata mi. Den dā juñman a lō. Am a mata di bēs. Am a drāi werā. Am a nē šī folək senə mi di mē^{šī}. Am a lō mi senə a šī lan. Wen šī tā a ki senə lō kō, am a fāl a gron, am a brək šī nek. Den dā juñman a nē am. An a grāf šī tā en am a nē di ple. Den am a kan figiti mi šī baŋglā. Ši bēn a wēs mē grōt mē a ēnəsta man bēn. Ju kā kabā.

¹⁾ Letterl. vertaald : je moet een vreemdeling zijn te weten welke koop vrij gesloten hebben, d. i. je staat als vreemdeling tegenover onze zaken (je kunt niet op de hoogte zijn).

II.

- 5 Eñ hou kিনি ham a wēs forfluk. Ham a ha en lan. Am a wēs so lilik. Ham a ha en mēškin. Di grōtnom a sē am, *by* di han fa šī grōtkin a^a sa dōt. So am a mā en klēn hus onđe gron. Ham a du dē mēšī bini di hus onđe gron fo won, dat entēn man nē kan lō apē am bē. So Got kan du mē a man. Dē mēšī a kri en kin. Am a nē dē mēšī mi di kin. Am a du am bini en grōt kaši. Ham a puz di a zē. Di a flōt feif dūnku en feif dag. Di a kri a en lan. Di a lō slā kan dē stēn a di klip. Dē mēšī a skrēw fo help. Eñ man a wēs lō fān sprat. Am a nam fādē Jusias. Dē man a hāl dē kaši bō di stēn. Am a hā twē tenā lō drā šī makutu. Dē mēšī a ki a en man wa glik leiki am a wēs en halēf kiniñ. An di hou man a ki bō di mēšī. Am a sē: wa kā briñ ju hi? En di mēšī a sē, šī tā kā pus am mi di kin it fa šī ple. Den di hou man a sē: mi nē ha kin, ju sal wēs mi kin en di klēn juñ sa wēs mi grōtkin. Dē mēšī ha sē, am ka mā alga sōt gut. Dē hou man a nē seni a šī hus. Am a wēs di hou man kin an di kin a wēs šī grōtkin en di juñ ha guri en grōt man. Am a lō drāi matrōs, ham a listā di mā mi fādē Jusias. Di kiniñ mi fādē Jusias a wēs twē butji. So di kiniñ a *claim* alga di lan. So fādē Jusias a hā fo lō fes. So weni di juñ a kā lō zeil, di kiniñ ha mankē nē di mā fan fādē Jusias. Dē frou nā wel *consent*. Sa am a nē am *by* sterək en sē: as ju no wel, mi sal mā ju slāun. Am a nē di frou it fa fādē Jusias hus. Ham a drā am a fa am hus. Ham a mā am slāun. Di juñ a kā lō zeil fo sēun jā. Eñ dag ham a lō slap, ham a drom, am a ki en frou kā stan lō ki bō am. Dē frou a sē am, am ha en grōt werək fo am fo du. Am fo lō a hus lō du wa bin da lo wak fo am. Wen am a wākē fa slap am a ki intin fulək. Ham a sē: wa di bē? So ham ha *start* fo hus. Weni am a rak, am a lō a fādē Jusias hus. Fādē Jusias a sē am, dē kiniñ kā nē šī mumā. Am ha *start* fo di kiniñ hus. Am ha lō rēt abini. Am a ki intin fulok. Am ha fin šī mā lō set a gron. Am a ris am op. Am a sē: folək mi. Weni am a lo kom it, am a fin di kiniñ. Am a ris am, am a slā am a gron. Am a nē di mata fo stam šī kop. Di mumā a sē: nē mata am. Fādē Jusias ha sē: tā am lō. A mi ha rēl ju, lista a mi. So di juñ a nē šī mā. Am ha du am bini dē templ fo fik di. Am wēt, di kiniñ nē kan lo a di templ. Am ha lō a zē wērān fo sēun jā. Weni am a drāi, dē kiniñ ha mā en frokōs. Eñkē juñman fo briñ sōrgut. Am wēt Prisjas nē ha entēn gut, am bi pubu. Alga fa sini a lō abini. Prisjas a lō okā, bot am ha stān a di dō. Di kiniñ a frā, apē fa am gut wa am kā briñ. Am sē, am nē hā. Sini sē, am a fo lō briñ. Am sē: o, di Džogjans kōp. Kiniñ Jusias hā sē: lō lō briñ di. Am a lō tē a di klip. Am ha stān. Am ha skrēw it fo Atinja, dē selaf frou wa am a ki a šī drom. Dan am ha ki en *cloud* lō kō. Weni di ha rak, di a wēs twē fulək. Sina ha stop a di fut fa^a di klip lō ki bō am. Sina ha ki bō am *as if* sinē lō ki bini am. Dan di frou ha sē: mi kā kō. Mi mankē ju du dē werək wa mi a sē

- ju 'bout. Am ha sē: jā, bot huso mi fo lō? Di juñman sal gi ju sabel en sal gi ju dē sapatā. Dē sapatā ha twē flegn. Weni sen^a du di a gron, di skrēw liki kikinšī. Am ha sē: nē dē sabel; dan lō lō briñ dē gut wa mi a wis ju. Prisjas ha sē: mi nē kan lō, hūsō mi fo lō? Adinja sē: nē dē sapatā en di sabel en briñ di Džogjans kōp. Bot wēs putiklā: es *not*, di sa drāi ju a en stēn. Dan Prisjas sē: huso mi fo briñ di? Ham a gi am en kabritā-fel. Ju fo du di obu šī kōp. Sō nu lō. Prisjas sē: tā mi lō se mi mumā adio, mi fādē Jusias. Adinja sē: nēn, mi sal hou sini tē ju kō. Am ha stān bō di klip. Am ha mā en džum. Am ha flig ōbu di zē, obu di lan. Ham kā lō. Ham ha fin dri šiši. Di dri fa zine mi blin, sini ki dē en hōgō. Ham ha frā sine ape dē Džogjans wōn. Sina sē, sine nē kan ki. So sinē sē, ham prāt liki di kin fa man. Eñ sē: imātala. Eñ sē: gi mi di hōgō. Am ha kri di hōgō en am ha gi am. Am a sē: jā, a di kin fa man. Di andē en sē: gi mi di hōgō. Am ha gi am. Am sē: jā, a di kin fa man. Di andē en sē: gi mi di hōgō. Am ha ki am. Am sē: jā, a di kin fa man. Di ertō en ha sē: gi mi di hōgō. Prisjas ha fas šī han. Sina a du di hōgō bini šī han. Prisjas sē: mi ha di hōgō, wa ju sal du nu, mi ha di hōgō. Sē mi api di Džogjans wun. Sini sē: lō, ju sal fin di *imps*. Sini a en hofi. Frā sini. Prisjas ha flig. Am ha fin sini lō dās, lō sin. Weni sini ha ki am, sini ha stop. Sini ha sē: a en kin fa man. Prisjas a frā sini, apē dē Džogjans wun. Sini wēt. Am na wel lō. Sini a sē am: klim bō di bergi, api di sterək man bi lō fas di himul mi di gron fa en mi di andē. Dan Prisjas ha lō bō di bergi. Ham ha fin dē sterək man. Ham a irā am, api dē Džogjans bē. Dē man ha sē: mi lō ki am nu. Am kā lei a gron lō slap mi šī twē kin. Dē man a sē: ju no kan lō da sō; sonđe ju ha en hut fa dūnku, sonđe sini sal ki ju. Prisjas ha sē: husō mi lō lō? Dē man sē: mi lō lō gi ju dē hut fa swatnis. Sini kan no ki ju. Am a gi am dē hut. Am a sē: weni ju mata am, ju fo drāi hi wērān, da mi kri res: mi lō werək too tai. Mi mankē drāi en stēn. Dā mi ki di kop fa di Džogjans. Dat mi sal drāi di Džogjans lō slap mi šī twē kin. Weni am a rak, am a fin a sak. Ham a kapaf šī kōp. Ham a drāi en stēn. Dan Prisjas a flig fo hus. sterək man a ki di kōp. Ham a drāi en stēn. Dan Prisjas a flig fo hus. Ham a lō ōbu lan, ōbu zē. Ham a kri hulkan, ha fin am a pat, ha jak am bak. Ham a flig ōbu di zē. Ham a wēs dos. Ham na kan kri wata, ham na kan kri entēn. Am ha sē, Adinja na kan sē am entēn lik: di fo ha sōngut am mankē am fo du. Mā am na kan kri fo lō apē ham mankē fo lō. Ham a lo. Ham a sē šī gobēt. Ham a rup Adinja, bot am na anturt fo dri dag. Dan am ha lo wērān. Am ha hō wata lō kuri. Am a sak. Am a drin šī big ful. Am a lō wērān *cross* di zē. Ham a ki sōrgut onđe di klip wet. Am a kō kan fo ki wa di bē. Am a ki a en mēšī. Sini ha kā ketin am fo di zēgot ko jit. Am a lo kan. Ham a frā: wamā ju bi hi, widi kā du ju hi? En dē mēšī a sē: tā mi bli. Am sē: nēn, mi sal fri ju. Dē mēšī sē: sini sal mata ju. Am sē: nēn, mi ha

- 5 en sábel fa en imátal, wídi kan stán gēnz di! Den am a los dā mēšī. Dan am a stān bō di klip. Dā mēšī sē: dā got lō kō. Weni am a ki fo di got, am a ki dā zēwata lō flig leik smōk. Am a sē: mi lō lō mata am mi di seləf Džogjans kōp. Ham a flig. Ham a lō mi di Džogjans kōp. Ham a sē dā mēšī: tu ju hōgō weni mi listā ju. Ham a flig ōbu di zē. Am a lō mi di Džogjans kōp. Am ha hou di fo di got. Am a drāi am, am a drāi am en gungu stēn. Am a drāi kō an di mēšī wērān. Ham a nē di mēšī. Ham a flig bō di klip wērān. Alga dā fulək sini a wēs bini dā bus lo ki wini dā got lō lō jít am. Wini sini a ki Prisjas ha flig mi am bō di klip, sini ha lak, di ta mi di mā. Ham a kō fin sini. Dan sini a sē, huso a^a kā mata sin got. Am ha sē, fa sini got a fes, fa am got imátala. So di mā mi di pupā a nē sinə kin. Sini a drā am a hus, Prisjas ha lō mi am oka. Prisjas sē: a^a hotú fa mi, a mi kā mā am mi lēf. Mi lō lō trou a am. Di pupā a sē: ju nē kan nē am nu. A am alē o^a ha. Ju fo bli en jā mi o^as, fo ju nē am fa o^as. Prisjas ha sē: jā. Di a hā en ju^a a lō fri dā mēšī. Weni am a hō di mēšī kā ko a hus wērān, ham a lō a ši mumā. Ham a sē, am lō lō fo di mēšī. Dā mēšī a kā blōf am fo trou mi am. Den am a stāt fo di tā hus. Weni am a lō, ham a fin Prisjas. Ham a sē: mi kā kō fo mi frista. Prisjas ha sē: wa sōt fa frista ju bē? Ju kā listā sini nē am fo mata am. Mi ka nē am. A^a hotú fa mi. Den di ju^a sini a manké fígiti mi Prisjas. Prisjas a nē di Džogjans kop. Ham a drāi sini alga stēn. Ham a rup dā fulək sini mi lañ stok. Ham a tumbi sini fa bini dā hus. Den di dōmni ha grumble, sē, am kā mata di zédibəl; nu di queen lō lō kri kwāt. Sini na kan práť hād: sini a bañ dā Džogjans kōp. Prisjas ha bli dā en jā mi di mēšī. Ham a trou di mēšī. Ham a nē am lō lō suk fu ši mā mi fāda Jusias. Weni am ha fin ši mā a di tempəl, ham a fin fāda Jusias dā. Am a lō a kinīn Jusias hus. Ham a sē am: ki di Džogjans kōp hi. Am a kā set ron di tául mi ši grōt man sini. Sini a ki bōnō di Džogjans kōp bot sini na kan hōpō: ēkərēn fa sini a drāi stēn. Ham a gi dā ple a fāda Jusias. Kinīn Jusias hus ha bli dā frot mi di gungu stin sini abini di. Prisjas a lō wērān. Ham a lō a ši grōtā. Ham a fin di ju^a sini lō spel lō hāl kron¹⁾. Di a wēs leif kron. Prisjas ha lō abini di spēl. Ēkē fulək manké wēt awídi am be. Ēntēn fulək no wēt am. A^a džum, am kuri, a^a hāl mē sterək a sini alga. Ham a win fi fa di kron. Ham a sē: di ha en mē fo win. Weni am a win di, ham a lō du di bō ši grōtā skot. Ši grōtā ha kā set fo di dō. Prisjas lō ki bō di hou kinīn. Am a sē, weni a^a win di andā kron, am sē drā di a ši grōtā. Weni am a hāl, dā win a kō hōk. Am a hāl átəvē sterək. Dā kron a džum. Di win a gōi di bō di grōtā futú. Di pin fa di ha mata am dōt. Den Prisjas a kuri lō fas am. Ham a fin di hou kinīn kā dōt. En Prisjas a sē: di got sini mi wārgēit a sē by fa mi han mi grōtā sa dōt. Prisjas ha grāf ši

¹⁾ Welk spel dit is, kon mijn zegsman mij niet duidelijik maken: vermoedelijik wist hij het zelf niet. Het woord kron is mij eveneens duister.

grōtā. Ham a lō fo ši mumā. Ham a du ši mumā bini dā hus. Dan ham a sē dā fulək sini wídi am bē. Dā hēlə lan a wēs bli fo ki am mi ši frou. Ēn dūnku am a lō slap, Adinja a drōm am. Ham a sē am, am manké dā sábel mi di sapatā mi di hut fa swatnis, tā a^a gi di a sini eigən eigənā. Weni Prisjas a wakə di frufru, di na ha wēs ěntēn drōm, di a wēs dā wārgēit: am a ki ěntēn sábel, ěntēn hut, ěntēn sapatā. Adinja a kā nē di. Am a sē am, am ka^a hou di Džogjans kōp. Am fo du di bini di tempəl.

III.

10 Ēn dag en rabbit a du an ši bruk. Ham a lō a taphús lō kōp jít fo ši mēster. Weni am a drāi, ham a gi di koki. En di koki ha mā di frokos en di mēster ha jēt. Am a gi dā rabbit ěntēn. Am a du di hon astər am. De rabbit a kuri fo ši lif.

IV.

15 Ēn man a ha dri juñkin. Am na ha ěntēn gut bot en hou mulā. Di houstu en a nē di mulā, di anda en a nē di hus. Di lās en am a kri en puši. So di anda twē kan slā di en wa ha di puši. So am a kan sit an kris. Dā puši a sē am: mā en pā skun fo mi. Am a mā di skun. Dā puši lō a bus egē dag. Kā ma ši net a fañ rabbit, skwerl, almā di klēn bēs senə wa am kan kom an. A^a drā sendr en prāsēt fo di kinīn. En di kinīn a sē am: en fa di dak mi ha fo lō lō ki ju mēster. Wa ju mēster nam? A nam mēster Fa dā Kerebi. Den dā puši a lō a hus. Am a sē ši mēster, dā kinīn lō kō ki am. Dan iam a sē dāpén bō am. Ši mēster ha sē: alma ret, a frai. Džomp ini di riva lō was ju lif. Di kinīn lō kō. Dā puši lō skrew, difman kā dif ši mēster duku. Dan di kinīn a stop. A frā am, wa di bē. Ham sē, sinə kā dif ši mēster duku. Di kinīn ha drāi twē fa ši man lō brin dugu fo am. Am a nē am bini ši karōši. Sinə lō lō nu a di hus. Dā puši a di goi. Am lō kuri a fo fan di karōši. Eke foluk am fin, am sē, wenə di kinīn frā am fa wídi dā ple hotú, fo sē, mēster Fan dā Kerəbi. Am am a lō op dā bergi api: di hus bē. Am a sē di man: ju nu kan drāi en líron. Dā mān a du sō. Am a kri skrik, am a lō undu dā stul. Am a sē: ju nu kan drāi en miši. Di man a drāi en miši. Am a leap abō am. Am a brē ši nek. So ši mēster a kō dā mēster fan di hus. So puši am ha di happy alga di dak fa ši lif.

V.

35 Di a ha en juñ, a nam Ebi. Ši mā a ha en plantái. Sinə a ha muši kabái. Ēn dag ham a lō a di sabán. Ham a fan ši mā klēn kabái. Ham a džumb bō ši rigi. Di kabái a lep op op a himúl. Am a fāl a gron wērā. A^a no kan kri di juñ fa bō ši rigi. Am a fāl dōt a di seləf ple. Den dā juñ ha lō a hus a ši mā. En di mā a frā am: ju ha wēs a di sabán fandá? Ham a sē: jā, mi ha wēs da. Den di mā a sē: huso di

klēn kabái? Ham a anturt di mā: a^a kā dōt. Huso a^a kā dōt? Mi a fan ham. Mi a kryb bō ši rigi. Ham a drep dōt. Den di mā a kwāt. Ham a sē: mi mi kwāt, wa ju kā prāt dā walgēt¹⁾. Am a sē: a mi kā mata am.

VI.

- 5 Ēn tid da ha ěn noli. Am ha kā kō hou, am na kan werək. Ši mēstər a lō lō mata am. Am a maro. Am a sē a^a lō lō a Briment. Weni am a rak a pāt, am a fin ěn hon. Am a sē: wamā ju lō blās sō? Də hont sē: mi mēstər lō lō mata mi. Di noli sē: kō lō mi mi a Briment. Den di twē fa sinə a wandə mankadə. Sini a fin ěn puši. Sini a frā am, wa am lō du. Am sē, am mi too hou. Am nə kan fan roto numē. So di noli sē: kō lō mi o's a Briment, ju sal mā sinman. So di dri fa zina a lō. Sini a fin ěn hunduhān bōnō di farm hekn. Sini ha frā am, wa am lō du. Am lo skrēw mi alga ši stem. A^a sē, ši mēstə ha ěn frokós. Am lō lō mata am. Noli a sē: kō lō mi o's a Briment. Dan di fir fa zina ha start. Dũnku a fan sini a pāt. Sini a kri ondā ěn bōm. Də hunduhān a flig bo di bōm. Ham a rup ýt a sini: di ha en le ni mi fer wē fa o's. Di noli a sē: tā ons lō api di le bē. Weni sini rak, sini a peep dē ěn ve*stər. Sini a ki di difman sini lō jēt. Di noli ham a wēs di grostə. Sini a mā am peep dē dā ve*stər. Am a sē, am kā ki twenti mi fi man lō jit ront ěn tawul. Am a sē di hon: džumb bō mi rigi. Di puši a klim bo di hon rigi. Di hunduhān a flig bō di puši kōp. An sini a sin ěn sañ. Di difman sini a kuri stā sin hus mi sin jit. Di noli a hōpō di dō. Am a lō abini. Am a mā di le. An sini a begin jit alda di jit. Weni sini a kabá, sini a it di le. Di noli a lō midal i plāts. Di hon a lei fo di dō. Də hunduhān a flig a dā roof. Də puši a lō a dā fiplē. Də difman 25 sini a sti ěn. Am a kō bini dā hus. Am a lō a dā fiplē. Am a ki dā puši hōgō. Am a sē: a stiki fi. Am a stēk di kēs a di. Də puši a flig a ši geség. Am a stāt kuri. Am a fin dā hon a di dō. Di hon a bit am a ši bil. Am a fin di noli bini dā plās. Di noli a gi am ěn skop. Də hunduhān a skrēw. Am a dtrai a di andə sini en sē: di ha ěn wizád a 30 bini di plās. Də polisman a skrēw: briñ di difman kō.

VII.

- Di ha ěn frou. Ham ha wōn a ěn ple. Di na ha ěn folək a wun dā. Ham alē ha wun. Ham a ha ěn klēn plantái. Ēn frufrú ham a lō a di plantái. Ham a ful ši bik ha lō pin am. Ham a sē, wamā ši bik lō pin am. Ham a sē: ěntēn fulək nā bi hi. Ham a sē: mi alē wun hi. So am a kri ěn junkin. Ham a sē: hosō di sō a kō, as di mi so, mi sa ha fo nē^m di sō. Ham a sē: hosō mi lō lō drā mi makutu mi di kasáw mañ-

¹⁾ Deze zin is niet duidelijk. Mijn zegsman vertaalde: „I am angry, but you have spoken the truth“. Mogelijk is het woordje a tusschen prāt en dā mij ongaan. Dan zou de vertaling moeten zijn: wat je gezegd hebt is de waarheid.

- kandə mi di kin? Di juñ a sē: wa^{də} fo mi, mi sa briñ di. Di mumá sē: ju na ěn dak hou, hoso ju kan drā ěn makutú? Ham a sē: ju lō afo fa mi. Di mā a nē afo am. Di juñ a ris di makutú asta ši mā. Sino a lō a hus. Di juñ a sē: mi na kan wun hiso mi ju. Mi lō lō suk api sterək man wun. Di mā a sē: ju na twē dak hou, wa werək ju kan du? Ham a sē: gi mi songút fo jit. Ham a bran ěn grōt kasáw. Ham a gi am. Ham a nē^m di. Ham a lō a taphus. Sino a rup fo fiktí. Ēnandə naši a kā kō fo figítí mi sinə. Sino a lō figítí fo ris ěn grōt ru fo du bō dā bārék. Sino na kan kri di. Ham a sē: sowē fa sinə na kan ris ěn klēn ru. Sino a sē am, am mi so klentjji. wa am kan du. Ham a sē, am sa ris di. Di gované a sē, as am nə ris di, am sa kap ši kōp. Ēkē man a listá dā ru a am. Ham a ris di ru. Ham a du di bō di bārék. Di gované ha frā ham, wa am frā. Ham a sē: ěntēn gut, bot gi mi di hou ru da. Tā mi mā ěn klēn stok fo mi wa^{də} wini mi lō lō a kérék. Di gované a sē: di da na ěntēn bitála. Ham a sē: ju gi mi, wa mi kā frā fa. Am a sē, am nə kan wun hi. Ham a nē ši stok, ham a lō. Ham a wa^{də} tē am a fin ěn sterək nom lō pus twē bergi fa ěn mi di a^{də}. Ham a frā am, wa am lō du. Am a sē, so lañ am bi hi, am nōit kā ki ěn man liki ám. Wa kā briñ am hi? Ha^a a sē, wa am lō suk tē hi, wa am nam. Am a sē: mi nam Džanwus Filibe Bétapoél. Tā ěnēsta man rup am so, am sa mata sinə dōt. Den dā man ha rup am so. Ham a drāi ši stok. Ham a gi di man ěn. Am a kapáf ěn fa ši hō. Den am a sē: kō lō mi mi. Ju wēt husō ju nam: Pusbergi. Ham a sē: wa^{də} asta mi. Di twē fa sini a lō. Am a fin ěn andə sterək nom. Ha steki plan lō tumbi grōt houtú. Lō gōi a gron. Di nom a sē: Džanwus Filibe Bétapoél, wa kā briñ ju hiso? Sowē dak mi sowē jā mi bi hi, mi nōit kā ki ěn man liki ju, wa kā briñ ju hi? Am a džum bono am. Am a gi am twē fa ši plan. Ham a gi am ěn fa ši stok. Ham a kapáf ěn fa ši hō. Ha^a a sē: kō lō mi mi. Ha^a sē: jā. Wa^{də} asta Pusbergi. Ju wēt huso ju nam: Plan. Wen sini lō, ham a fin ěn andə nom. Am ha steki hou kapmés, lo slā houtú, lo goi a gron. Weni am a ki am, ham a sē: Džanwus Filibe Bétapoél, wa kā briñ ju hiso? Sowē dak mi sowē jā mi a wēs hi, mi nōit kā ki ěn man liki ju. Wa kā briñ ju hi? Ham a džum bō am. Ham a gi am twe fa ši hou kapmés. Ham a drāi ši stok. Ham a gi am ěn. Ham a kapáf ši hō. Ham sē: kō lō mi mi. Ju wēt husō ju nam: Kapmes. Ha^a sē: jā. Wanda asta Plan. Ham a lō wérán. Ham a fin ěn dibəl. Ham a rup am: Džanwus Filibe Bétapoél, sowē jā mi sowē dak mi bi hi, mi ne kā ki ěn man leiki ju. Di dibəl a ha tin kōp. Ham a drāi ši stok. Ham a gi am ěn. Ham a kapáf ěn fa ši kōp. Di dibəl a kuri. Ham ha folək di blut. Ham a fēn di kā lō bini ěn dip gat. Ōbu di gat a hā ěn haləf tóno apē di dibəl ha kan sak. Ham a sē: mi lō lō ki wa am lō du amolē da. Am a sē: sak mi bini di gat. Du mi stok bini di tono. Sini a sak am bini di gat. Weni am a rak, am a fin dri mē^ši. Di dri fa sini ha wēs dri kinínkin. Sini a frā am, wa am ka kō suk hisō amolē. Di dibəl lō lō matá am. Am a sē: 45 Verhandel. Atd. Letterkunde (Nieuwe Reeks) Dl. XXVI, N° 1. A2

api am bē? Sini sē: am mi a ši bēdē. Wis mi api am bē. Am a lō a-
 binī. Ham a kapáf di nēgen kōp. Am a šini et di nēgen ton. Ham a
 drāi abidi. Am a fin di mēšī sini. Sini a frā am api am be. Ham a sē:
 mi ká mata am. Mj lō lō sti jinə a hus. Ham a du ēn bini di tono. Ham
 a sē: ris. Di dri nom ha ris. Sini ha kī a ēn mui mēšī. Den Pusbergí
 a sē: diso a fa mi. Sini a frā az di ha mē. Am a sē sini: jā, twē mē.
 Sini a sak di tono wērán. Ham a du ēn andē mēšī abini. Sini a hāl
 abōbō. Plan a sē: di so a fa mi. Sini a trē am fa di tono. Sini a sak
 di wērán. Am a du di andē mēšī abini. Sini a ris. Weni am a rak
 a kri abini. Am a du ši ru abini di tono. Sini a sak di tono wērán. Am na
 a los. Sini a fal-amolé wērán. Sini a sē: ons ká mata am. Di dri fa sini
 a nē sin dri mēšī. Sini a lō a di kinin hus mi sini. Sini sē, sini a figitē
 mi di dibel, sini ká mata am. Di dri fa sini a fortrou mi ēn fa sini
 mēšī. Džanwus a bli bini di gat. Am na kan kom it. Am a bli dā fo
 ēn jā. Di diff sini am a kan goi mais mi ris gi sini. Di mais mi di ris
 a ká kabá. Sini a bli dā lō kī bini di gat. Am a rup sini frā sini as sini
 kan kri am abit. Sini a sē: jā. Som a fās ši kop. Som a fās ši hemeté.
 Den sini a flig mi am it fa di gat. Bot sini na kan brin ši stok. Am a
 lō a di kinin hus. Am a frā as sini manké ēnēsta koki. Sini a sē am:
 jā. Am a kri di koki werək. Ēn dag am a lō bran stiki flēs. Am a stik
 ši han a ši sak. Am a trē ēn sakunēstúk. Am a fig ši gesi. Ham a šikl
 di nistúk. Sini a kī di mēšī nam bō di nistúk. Sini a drā am fo di kinin.
 Sini sē, am a ēn difman, am džis ká kō; hosō an ka kri de mēšī nistúk.
 25 Dē kinin a frā am, hoso am ka kri di. Di mēšī lō lō trou morek. Di
 dak fo sini trou sini a rup am: huso ju ká kri di nistúk? Am a sē: frā
 di mēšī. Di kinin a rup di mēšī, as am wēt enēsta gut fa di nistúk.
 Ham sē, am nē kam dinkō. Di jun a sē a frā am widi a nē am fa di
 dibel han. Am a sē, am nu wēt. Džanwus a sē: rup di dri man. Frā
 30 sini, api si dri hō. Sini sē, sini ha gibō sō. Dan Džanwus ha goi di bō
 di taúl. Džanwus a sē: frā sini apé de dibel kop. Sini sē: di mi abiti
 dā. Ham a sē: brin sini kō. Am a sē de kinin: kī as di ha ton bini
 sini. Dan Pusbergi a sē: api kop bē, ton fo wēs dā. Weni di kinin am
 a sē: hōpō di mun fa di dibel kop, di na ga ēntēn ton bini di. Džanwus
 35 a stik ši han bini ši sak. Ham a goi di tin dibel ton bō di taúl. Di
 kinin a sē: husō di da ká kō? Džanwus a sē, am a figiti mi am en
 mata am en am a sti di dri mēšī it fa di gat. Den di kinin a o'de ses
 wilit kabái it fa di sabán. Ham a bin sini han mi fut a di kabái stēt
 en los di kabái dē di sabán mi sini. Di kabái a slēp sini dē bus ōbu
 40 stēn tē am a mata sini.

VIII.

Ēn fa bō ēn tid di a ha ēn klēn mēšī. Ši grani a wel am. Ham a
 gi am ēn rō karbús. Ēke folək sini a kan rup am Rōkarbús. Ēn dag ši

mumá a sē, am lō lō mā ēn džidžambukuki mi ēn pan mi bōtu fo am
 drā fo ši grani. Am fo wakə fru morek frufru. Am ha fo lō a ši grani.
 Weni a lō lō, am no fo prat mi ēntēnfulok a pat. Am a sē: jā. Weni
 ši mumá a sē am lō, am a nē di gut sini fo ši grani. Am a lō. Weni
 5 am a rak half pat, ham a fin ēn wuluwuluk. Ham a frā am: ape ju lō
 lō? Am a ká frugét, ši mumá a sē am ne prat mi ēntēnfulok a pat.
 Am a sē di wuluwuluk: mi lō lō a mi grani. Ju wēt ape am wun? Am
 a sē: nēn. Am wun eobu di bergi, bini de bus, ondu ēn grōt bōm. De
 wuluwuluk ha sē: jā, mi wēt ape. Ju lō hi a di ši, mi sa lō a di andē
 10 ši. So di wuluwuluk a nē ši eigen pat en di klēn mēšī a lō fa am pat.
 De wuluwuluk a rak a di grani hus fo di mēšī. Am a rup a di do.
 De grani a na¹⁾ anturt. Sa am a brin ši stem mē sok. Am a rup wērán.
 Di grani a sē: widi ju be? Ham a sē: a mi, Rōkarbús. Mumá ká sti
 ēn džidžambubrōt mi ēn džidžambukuki mi ēn pan mi bōtu fo ju. Di
 15 grani a sē: hāl de tou a di do', di do' sa hopo. Am a hāl di tou. Di
 do a hōpō. Am a flig bini di hus. Am a slok di grani. Am a kri bini
 di bedi. Ham a du án de hou frou karbús. Ham a hāl di duku ōbu ši
 futu. Ham a lei. Am lō wak fo di mēšī. Weni di mēšī a rak, ham a
 20 fin di do hōpō. Am a sē: grani mē sterək fandā, am ká hopo ši do. Di
 mēšī a lō abini. Am a lō kan di grani. Grani a sē: kō lei a bedi. Am
 a lō lō. Am a lei kan de grani. Am a lō kī bō di grani. Am a frā di
 grani: wamā ju hō mi sō lan? De grani sē: di mi bēto fo hō ju. Ham
 a frā am: wamā ju hōgō mi sō grōt? Ham a sē: di betə fo kī ju.
 Wamā ju han mi sō lan? Di betə fo ful ju. Wamā ju mun bi so lan?
 25 Di betə fo rik ju. Wamā ju tēn bi so lan? Di betə fo jēt ju. Dan di islik
 wuluwuluk a džum bō di mēšī. Di mēšī a flig undə di bede. Ham a
 skrēw: mo'd! Ši pupá ha lō kap houtu. Am nā wēs tu fe fa di hus. Am
 a hō de mēšī. Ham a kuri mi ši aks. Ham a kapóp di islik bēs. Ham
 a šini ši big hopo. Ham a tre de grani abiti lēf. De wuluwuluk na hā
 30 tit fo mata de grani. De mēšī ha kī di blut. Ham a kuri. Kā kabá.

IX.

Ēn fa bō ēn tid da a ha ēn jun. Ham a wun mi en hou mulá. De
 mulá a ha am fa ēn klēn jun. Am a werək mi di mulá tē am a kō ēn
 grōt nēgər. Ēn dag am a sē de mulá: mi ká wēs mi ju lan gənú, a tid
 fo mi lō dē de werən fo lō suk fo ēn lēf. De hou mulá a sē: ni lō,
 35 hoso mi lō lō mak it. Ham a sē: mi sa ha fo lō. Ham a nē ēn plim.
 Ham a goi di abōbō. Di plim a drāi a am. Di hou mulá a sē: ju kī,
 di a lilit glik. Ham a sē: nēn, di dā a frāi glik. Den de mulá ha rup
 am. Ham a gi am ši stibo bini ēn guágu saku. Ham a sē: mi ká lō.
 Di hou mulá a stan. Am a kī bō am tē am a ká lō it fa ši hōgō. Dan
 40 di hou mulá a skrēw. Weni di jun a rak half pat dē de bus, ham a

¹⁾ Foutief in plaats van na a of na (desnoods na a): in idiomatisch Negerhollandsch gaat de ontkenning altijd aan de verbale partikels vooraf. Vgl. ook blz. 21, req. 28.

- ki en man lō kō mi en lañ sabal bini ši han. Də man a sē: gi mi wa ju ha, es not, dōt! Ham a gi də man ši duksak mi ši stibo. Də difman a ki bo am. Am a sē: mi na sa mata ju. Mi sa hou am fo drā wātē en pek houtu fo mi. So də difman a kā bwā ši stibo. Am a ha am lō kōk ši jit, lō pik houtu, lō drā wātē fo am. En dag ham a fra ši gizin, en difman liki am self, fu kō jit mi am. Am a gi də juñ twē poletfj fo bran fo am mi di difman jit. Di juñ sa kri di bēn. Weni di juñ a ha sini bini də pot, ham a drāi sini obu mi ši han. Ham a lik ši han. Ham a sē: di mi lēkə! Ham a drāi sini wērān. Ham a lik ši han. Ham a sē: di mi frai! Ham a ske en fa di flegən. Ham a jit di. Ham a drāi di wērān. Ham a tre di andə flegən. Ham a jit di. Ham a drāi di obu wērān. Ham a ske af en fa di bil. Ham a jit di. Ham a drāi di obu wērān. Ham a ske af di andə bil. Ham a sē: mi lo lo jit alga fa ju. Ham a jit ekē stiki fa di en. Weni am a kabā, ham a sē: api ju kā lō, di andə en ha fo lō dā oka. Am a jit də twē. Weni də difman a kō, ham a kō suk fo skon di mes fo am mi ši frin difman jit. Dan di andə difman na kō mi am. So am a wēs bini də plās lō skerp də mes. Di andə difman a kō. Də juñ a sē: hō am abini dā lō skerp di mes. Am a sē, am lō lō sini en fa ju hō. Də difman a drāi, ham a start en kuri. Dan di andə en a kō mi ši mes a ši han. Am a rup fo di twē hundu. Di juñ a sē: di man wa ju kā brin fo kō jit mi ju, a kā dif di twē hundu. Ki am lō kuri lō lō! Den am a nē asta am lō skrēw it: gi mi en, nūmē en! Han skrēw werā: gi mi en! So weni am a kā kuri asta di andə en, Hans (di juñ) a rapō ši duksak mi ši stibo. Am a kuri di self pat ape am a kō, ret a di mulā. Am a lō wērān. Am a sē də mulā, wa am a du. Də mulā a wēs bli fo ki am. Ham a sē də mulā, də twē fa sini lō kuri, tumés sini na sa stop kuri fo twē jā. Kā kabā.

X.

- En fa bō en tid di a ha en juñ. Am a nam Hans. Am a kā lō a skōl. Am a kan wanda dē di pat, skop di los gron, mā ši duku fil. Ši mumā a kā gerā. Weni rign fal, am kā lō dē di baba mi ši skun. Am a wēs en fil juñ. En dag am a sē, am lō lō a ši grani. Di mumā a gi am en ril katún fo gi ši grani. Am a bli dā di hela dag. Astumēda, weni am a lō lō a hus, də grani ha gi am en put bōta. Am a du di bōno ši kop. Də sun a melt af ekē drōpl. Al obu ši lif am ha də bōtu. Weni am a rak a hus, ši mumā a frā am, wamā am stan so. Am sē, ši grani a gi am en put bōte. Am a du di bō ši kop. Di mumā sē: ju dom bēs! Ju sa kā drā di a ju han. En andə dag di mumā ha sti am a di grani. Am a gi am kuki fo gi də grani. Am a lō a də grani. Ham a gi am də kuki. Am a bli di hela dag. Də grani ha gi am en nāl fo gi ši mumā. Ham a nē di nāl. Ham a du di bō ši kop. Weni am a rak a hus, də mumā a frā am, wa ši grani sē. Ham a sē: grani a gi mi en nal. Mīa du di bō mi kop. Mī na ka* fin di. Den di mumā se: wamā ju mi so

- dom, wamā ju na stik di bini stiki pa'pī en du di bini ju sak. Ham a sē: jā, weni mi lō wērān, mi sa du di bini mi sak. Den am a lō wērān a di grani. Də grani a gi am en klēn hon fo gi ši mumā. Weni am a rak a pat, ham a pus di klēn hon bini ši sak. Am a pus am en pus am tē am a kri am bini di sak. Weni am a rak a ši mumā, ši mumā a frā am, wa ši grani sē. Ham a sē, grani a gi mi en klēn hon. Mi kā du am bini mi saku. Am a kā dōt. Ši mumā se: wamā ju mi so dom, wamā ju na bin stiki tou a ši nek, so slep am aaste ju! Ham a sē: jā, weni mi lō wērān, mi sa du en stiki tou bō sini. Weni am a lō wērān, grani a gi am en stiki flēs. Am a du en tou bō di. Am a slep di aste am dē də pat. Də hont sini a ki am mi di fles. Sini a nē di we fa am. Am a lō a ši mumā. Ši mumā a sē: wa ju grani sē? Am a sē: grani a gi mi en stiki fles. Mi a bin di a en tou. Mi ha di lō slep. Di hont sini a nē di fa bo di tou. Ši mumā sē: wamā ju mi so dom! Ju sa kā du di bini en stiki pa'pī en fas di a ju han. Dan am a sē: mi sa du bēte* en andu nāl.

XI.

- En fa bo en tit di a ha en juñ. Am a nam Hans. Am a wun mi en hou mulā sins am a wēs en klēn juñ tē am a ko en grōt nom. En dag am a sē di hou mulā, am mankē lō a ši mumā. Di hou mulā a gi am ši stibo. Də hou mulā sē, am kā werək frāi fo ši stibo. Am a gi am grōt stiki gout, grōt liki ši kop. Ham a du di bini en duksak. Ham a lō lō a ši mā. Weni am a rak a pat, am a sē: də gout mi atavē swā. En hard gut fo man ha fo drā sowēl ladin. Ham a ki en man lō kō bō en kabai. Ham a sē: di dā a en fet kabai. Hoso frāi di glik fo en man lō ri bō en kabai. So am a stan lō ki bō di man. Də man a ki bō am. Di man sē: ju wel di kabai? Ham a sē: jā. Ju bēte* kō mā en reil. Ju nē mi gout, mi sa nē də kabai. En də man a sak fa bō ši kabai. Am a gi Hans di kabai. Ham a nōit kā ri kabai sins ham kā gibō. Ham a gi də man ši gout. Də man a du am bō di kabai. Də man sē: weni ju mankē am lō gou, ju fo sē am: „hurry up”; weni ju mankē am stop, ju fo sē: „dži!” So Hans a lō. Am a rak a pat. Am a se: hurry up! Di kabai a nē en klēn kuri. Hans a tumbi bini di baba. Ham a sit a gron lō skrēw. Ham a ki en man lō kō mi en drok kui. Ham a frā am, as am nē mankē entēn reil. Də man a sē: mi sa reil ju də kui fo də kabai. Am a sē, di kui sa gi am melek fo am drin mi ši brōt. Weni am a lō, am a rak midl di pat, am na ha entēn kanitšī fo melak də kui. Am a nē ši karbus. Ham a lo ondo di kui. Am a nāl, am na kan kri en drōpl mīlak. Də kui a wēs en drok kui. Am a bigin gerā. Am a ki en man lō kō. Am a ha en skap. Am a sē, am lō lō reil də kui fo də skap. Də man sē: jā, a en frāi gut ju sa du fo reil fo di skap. So sini a reil. Di man a nē di kui, a gi am də skap. Am a sē, am sa kri melek fa də skap. Weni am a rak a pat wērān, am a lō ondo də skap mi ši karbus

werán fo lō melək dā skap. Dā skap na ha ěntĕn melək. Am a stāt werán mi di skap. Ham a ki ěn man lō kō. Ha ěn klĕn fĕrgi. Am a sē: kō reil, gi mi di fĕrgi an nē dā skap. Dā man sē: jā, a ěn frāi gut. Dā man a nē dā skap, a gi am dā fĕrgi. Ham a lō. Weni am a rak a pat, am a fin ěn man mi ěn wil lō mulá stĕn a di pat. Am a frā am: wa ju lō du? Am a se: mi lō mulá stĕn. As mi bos sini, stĕbo flig fa bini sini. Ham a se: gi mi dā mulá, nē dā fĕrgi, tā o's reil. So am a nē dā mulá. Dā man a nē dā fĕrgi. Dā man a lō mi di fĕrgi. Hans a bli a di pat lō mulá stĕn. Nit ěn kopú am na kan kri kom it, it fa di stĕn. Ham a ful dos. Am a pus dā mulá kan di pit. Weni am a rak, ham a bōk fo drĭn. Di twē grōt stĕn wa kan hou dā mulá don a fal ōbu bini di pit. Hans a se: di a di lās fa di. Mi kā mu mi di. Am a listá di a di self ple. Am a lō tret a ši mumá. Am se: mumá, mi kā kō. Ape, dā mumá a frā am, apē ju stĕbo? Am a sē: mi a reil di fo ěn kabái en di man ká lō mi di. Api di kabái? Mi a reil am fo ěn kui. Ape di kui? Mi a reil am fo en skap. Api dt skap? Mi a reil am fo en fĕrgi. Api di fĕrgi? Mi a reil am fo ěn greiná. Api di greina? Dā stĕn wa lō hou di don, di ká tít ōbu bini dā pit. ěn mi ká listá di dás dā a di pit.

XII.

ěn tid di a ha ěn frou. Ham a ha dri kin. Di estē ěn ham a ha ěn hogo. Di twēdā ěn am a ha twē hogo. Di dridā ěn ham a ha dri hogo. Di ěn wa ha ěn hogo mi di ěn wa ha dri hogo sini na wel di ěn wa ha twē hogo. Sini a ká gwen hou am bini fl duku. Sini na ká gwen fo gi am ěntĕn gut grōt fo jĕt. Sini a du am fo pasó kabrita. ěkē frufu am a ha fo drā di kabrita sini a sabán. ěn frufu sini a gi am di brot-krom wa a drep fa bō di taul. Am na wel jet di. Am a jak di kabrita sini a sabán. Ham a wēs huŕgu. Am a set lō kris. ěn frou a frā am wa am lō kris fa. Am a sē am, am na kan jet ěntĕn gut fa frufu. Di frou a sē am, am lō lō mā di le fo am. Ham a sē am: rup di klĕn kabrita. Am fo sē di kabrita: blit, mi klĕn kabrita, blit! Am sa kri me jit as am mankē. Di frou a lō. Dā frou na ká wel lō, ham a sē: blit, mi klĕn kabrita, blit! Am a kri me jit a wa am kan jit. Am a se: diso ěn frāi maní fo hou hus. Am a jet ši big ful. Am a jak kabrita sini lō a hus. Am na wel jet di jet wa sini ha listá fo am. Am a lō slap. Frufu werá ham a jak ši kabrita sini a sabán. Ham a sē: blit, di klĕn kabrita! Ši taul a kō ful mi jet. Ham a jĕt, ham a sē: blit, di klĕn kabrita, blit! Di taul a lō. Ham a lō a hus. Ham na wel jet di jet wa sini a gi am. Di ěn wa ha ěn hogo ha sē: som fulək gi am jet. Am lō lō hou wak fo am. Di frufu mi lō lō mi am a sabán, mi sa ki awidi lō gi am jet. Sini a lō mi di kabrita sini a sabán. Am a jak di kabrita sini ape di hok gras be. Am a sē: ěn-hogo, ju lō slap. ěn-hogo, slap; ěn-hogo, ju lō slap; ěn-hogo, slap! ěn-hogo, slap! ěn-hogo a slap. Am a sē: blit, di klĕn kabrita, blit! Ši taul a kō. Am a jet ši big ful. Am a

rup ěn-hogo. Am a sē: fo ju alé alga di kabrita sa ká maro, ju no wēt ěntĕngut fa sini. Kō ons lō a hus. Weni am a lō a hus, Dri-hogo a frā widi ká gi am jĕt. Am no wel jet di jet. ěn-hogo a sē, am nā ká ki ěntĕn fulək. Am sē: jā, jā, som fulək ká gi am jet. Morak mi lō lō. Di dag astēf Dri-hogo a lō. Am a jak di kabrita bini di hōk gras. Am a sē: Dri-hogo, Dri-hogo, ju lō slap; Dri-hogo, Dri-hogo, ju lō slap; Dri-hogo, ju be wakē; Dri-hogo, ju lō slap; Twē-hogo, ju lō slap; Twē-hogo, ju bi wakē. So am a sē: blit, di klĕn kabrita, blit. Klĕn taul a kō ful mi jet. Am a jet tē am na kan jet numēr. Alma di tit Dri-hogo twē hogo lō slap. Di ěn afo ši kop di no slap. Di lō ki ěkē gut, wa am lō du. Weni am a kabá, am a se: blit, di klĕn kabrita, blit! Ši taul a kō. Ham a jet tē ši big a ful. Am a sē: klĕn taul, lo! Dan ham a rup Dri-hogo. Ham a sē: kō lō a hus, ju no ká help mi pasó di kabrita sini, hopo, tā on' lō! Sini a lō a hus. Sini a frā Dri-hogo, wa Twē-hogo ká jet. Ham a sē: ham a du twē fa ši hogo fo slap, bot di ěn fo ši kop na lō slap. Ham a ki ekegut, wa am a du. Den sini a sē: a' nā kan ha di betē as sini fodĕtma am mi isilik, am glik andē folək. So di mumá a sē: lō mata di kabrita. Ham a set, ham a kris. Dā frou a kō werán. Ham a frā am, wa du am. Ham a sē am, ši mumá ká mata ši kabrita. Ham a sē am, lo a hus, sē ši mā, gi am di hát fa di kabrita. Di mā a sē: numē di dā ju mankē, dan ju kan ha di. Ham a nē di. Ham a graf di kan di do. Weni sini a wakē di frufu, sini a fin ěn bōm; ha gout apl bō di. ěn-hogo sē, a fa am. Dri-hogo sē, a fa am. Di frufu ěn-hogo a lō fo lō pek ěn. Weni am a rak ši ham fo fas ši han, sini sprĭn fa am. Dri-hogo a sē: tā mi pek en. Weni am a fas ši han, sini sprĭn fa am. So ěntĕn fa sini na kan pik di. ěn dag di kinĭnkin a kō pasé. Ham a ki di apl bō dā bōm. Ham a frā fo gi am ěn. ěn-hogo sē, a fa am dā bōm. Dri-hogo se, a fa am dā bōm. Ham a sē: pik ěn gi mi. ěn-hogo a klĭm bō di bōm. Am na kan rak ěn. Weni am a rak ši han, di flig it fa ši han. Dri-hogo a mā am sak en sē: tā mi klĭm. Am a klĭm bō dā bōm, bot ham na kan pik ěn. Den di kinĭnkin a sē: huso dā bōm a fa jini, a jini nā kan pik ěn fa di apl? Api di eigena fa di bōm? Dan ěn-hogo a sē: di ha ěnandē šiši. Am ha twē hogo liki alga fulək. Am nā wēt as am kan pik. Am ha fo stĭkoi fa fulək fodĕtma am nā a frāi duku. Dā kinĭn ha sē: brĭn am kō. Sini a ham ondu en hou tono. Sini a brĭn am abidi. Ham a klĭm bō dā bōm. Weni am a rak ši han, di apl sini lo flig lo kō fin am. Am a sak fa bō dā bōm. Di kinĭn a sē am, wa am frā fo di apl. Ham a sē ěntĕn gut bot am we's am kan drā am lo fa da, fodĕtma sini no wel am. Den di junman a nē am bo ši kabái. Am a lō a ši pupá hus mi am. Am a trou mi am. Di frufu, weni am a wakē, di aplbōm a wēs undē dā we'sta. A ká kabá.

XIII.

ěn fa bo en tid, di a ha ěn hou man mi en hou frou. Di hou man

- am na wel werək. Di frou a kā nē dē bēzəmstok. Am slā am mi di. Mušj dūnku am slap bini di kabái-stal. So am a mā ēn klēn trap en set di dē bus en am a fan dif en rabbít, ēnēstə sot fa klēn bēs wa am kan fan. Weni am na fan ēntēn, di frou sa slā am mi di bēsəmstok. Am ha fo lō a di kabái-stal lō slap. Weni am a fan ēn rabbít o ēn skweril, am kri jet di dūnku dā. Weni am a fan ēntēn gut, am nē kri ēntēn jēt. fa sini. Sini na ha ēntēn gut. Ham a lo a di lāstē ēn. Ham a fin ēn grōt kren. Ham a se: hā, mi ha ju, mi nē sa kri slā di dūnku. Mi lō lō mata ju nu. Dē kren a sē: nē mata mi. Mi a di kinin fa kren. Mi sa du soingut fo ju. Ham a los dē kren. Dē kren a flig a lō. Am a briñ ēn duksak bini šī mun. Ham a sē am: nē di. Weni ju manké enēstə gut fo jet, ju fo sē: twē it fa bini di saku! Ju mi ju frou sa wun frāi. Am a nē di saḡ astər dē kren a flig a lō. Am na kan wak. Am a sē: twē fa bini di saku! Twē swat juñ ha džum fa bini di saku mi di taul mi alga sot jet bō di. Ham a set, am a jet šī big ful. Den am a sē: twē bini di saku! Gou liki wiljik di taul a kā lō. Den am a nē di duksak. Am lō lō fo šī frou a hus. Weni am a rak a pat, am a fin ēn frou ha twē menšikín. Ham a sē sini ko jet mi am. Ham a lō bini di hus. Am a sē: twē fa bini di saku! Sini a ho am en sini a jet sini big ful. Bot sini na ho, weni am a se: twē bini di saku! Den am a nēm wandē bini di hofi mi di mumá. Ham a listā di saku mi di twē menšī bini di hus. Ham a lo a di hofi. Weni am a lo a di hofi, di mešī sini a sē: twē it fa di sak! Twē swat juñ a džum abit. Di taul a wes ready mi di jet. Sini a jet. Sini a nē dē mansak, sini a stikoi di. Sini a mā ēn džis liki fa am. Sini a du di dā. Am a kō, ham rapó di. Am a lo a šī frou. Am a sē: mi kā briñ soingut frāi fo ju. Di frou a sē: briñ di kō. Weni am a lo bini, am a du di saku a gron. Am a sē: twē fa bini di saku! Entengut na kom it. Di frou a slā am. Ham a kuri lo a di kabái-stal lo slap. Am a sē: mi kā gwen mi di. Am a lo a dē bus werán. Am a fin di kren. Di kren a sē: wa ju kā du mi di saku wa mi a gi ju? Ju kā listā sini dif di fa ju. Am a gi am ēnandē ēn. Am a sē am: as ju wēt huso fo werək di, ju sa kri di anda ēn. Weni di kren a lō, am a se: twē fa bini di saku! Twē swat juñ a džum abit. Sini a slā bō am mi twē bini di saku! Sini a lo abini. Am a rapo di. Am a lo a self frou. Am a du di a gron. Am a se: huso di hofi? Sini sē, am kō lō ki. Di mumá a lo mi am, di menšī sini a bli a di hus. Sini a lo a di duksak. Sini a sē: twē fa bini di sak! Di twē swat juñ a džum abit. Sini a slā sini. Sini skrēw, lō rup fo di hou man fo ko stop sini. Weni am a ko, am a sē: gi mi dē saku wa ju a dif di anda dag. Sini a gi am di twē saku. Ham a nē šī saku. Ham a lō a šī frou. Ham a sē: mi kā fin mi saku. Am a du di a gron. Ham a sē: twē fa bini di saku! Twē swat juñ a džum abit. Sini a mā ēn taul fo twē. Alga sot jet a wes bo di. Si frou a jet šī big ful. Ham a blióf di hou man na fo slā am werá.

Ham a se: ki di anda saku, nē ha sout fo du mi di. Astər di man a drāi šī rigi, dē frou a lo a di sak. Ham a sē: twē fa bini di sak! En di twē swat juñ a džum abit. En sini ha slā am. Am a skrēw mo'rd fo dē man en dē man a lo ho, bot am na wel lo tē am a kri genú. Dan am a lo. Am a sē: twē bini di sak! Den di frou a sē: ju kā sorək mi lef. A kā kabá.

XIV.

Wenē mi wis ēn juñ 'bout sēvəntin jār, ēn dag mi pupá ha sti mi fo gi šī kabái watar. Am a sē mi lo 'n mā gou drāi mi šī kabái. Am a wes ēn hāsti man: nu mā twē fo slā ju. So mi a lōp. Astər mi gā gi šī kabái watar, mi a lo astər mi eigen bestél, listā am lo wak nabono di 10 kabái. Wanē mi a drāi, am a frāg mi, apē mi kā kom it mit di kabái nu. So mi a sē am: mi a lo as fār as frou Dornā. Am no wak fo ho nūmē. Ham a ēn tou a šī han mi ēn grōt konóbbē. Ham a gi mi twē fan di tou bena mi rigi. Am a sē na mi: ju goodforrothing, ju kā listā mi lo wak nabono ju en kā lo nabono ju eigen bestél.

XV.

15 Mi popá wēs ēn meskene nabono dē plantái. So dē blánku a kā 'low am for hou som skap for am self. Elkēn niw mān am ha for lo 'n kapún almā di juñ bokn senr. Dē mēstar fan di plantái šini steki fan di skap sin hō fo merək di dā wa hotu fan am, sodat wenē sendu kom di fan fo frufuko, di mēstar nu sa fan wa hota fan mi popá.

XVI.

20 Ēn man wēs nabono di plantái, a nām Net. En am a kan dif dē blánku si kalkún. Ēn dag, wene ham ha lo werək, ham a sē di anda sendr, am kan jit kalkún, wanē am manké. So mi pupá ha wēs meskene. Ham a ho fan di en a lei wak for am. So ēn dag ham a lo. Ham fan ēn kalkún en mi pupá ha fen am mi di. Ham a drā 'm na dē mēstar fan dē plantái. So dē mēstar ha sē: Frédrik, du wat ju wil met ham; drā 'm na fort o gi am ēn frāi skirin. So dē man ha sē: nēn bās, mi sa ēdar ju slā mi, nafo ju drāg mi na fort. Ef ju drāg mi na fort, sel lo slā mi en du mi na strāt for werək. So mi pupá ha bēn ham na ēn bōm, ha du ēn frai skirin nabono ham en los ham. So am a sē: dē slā kā pin mi, bot mi ēdē di dā dan fo lo na fort. Alma dē wérékman sendər ha stān dā and a hi di almā ret.

XVII.

Dē dómnnē wa a dōp mi si nām a Mr. Wit, domni fa Hernhut. Mí a lo lo a skōl a di jā 1871. Di skólhus a kā fal. So ons a ha fo

hou skōl a di kérék. *And* da di ótkwék a fin ó's an ons a ha fu kuri abit it fa di kérék. An mi mā a lo drā melék a Kwati an mi di ótkwék am a kri di stibn.

- 5 *Astə* di *gale* di *selef* jā di a ha kálara. Mušī fulék wa mi wēt a dōt. Ons na kan lo we it fa Kwati. Də dōmnē na listā ons lo ēntēn pat abiti it fa di plāntai.

XVIII.

- Tekoma am a kā lo a si nom plāntai lo dif ēkē dag. Si nom a du ēn hēlə hōp fa wakman fo fan am. Am na kā kri fo fan am in gōhél. Wa si nom a du? *Ēn* dag si nom a kri mi di andə fulék sini fo sē, am kā dōt. Də andə fulék sini a kō kō was si nom lif, du an si swat duku.
- 10 Dan bint si kāk li wani fulék kā dōt. Dan sini a ti lo rup Tekoma. Sini a sē, si nom kā dōt. So am fo kō sē am adiō fo sini grāt am foma am no ki si nom werán. So wani am a kō, am a tan abiti a də ve^s-sta. Də fulék sini a sē am kō abini di hus, nu stan abiti a di venstə. Ju nom no kan du ju ēngut foma am kā dōt. Tekoma a sē: a wāwā mi nom kā dōt? Sini a sē am: jā, ju nom kā dōt. Sini se: kō bini di hus. Am a stā a di venstə. Am a sē: ju wēt wa Got a sē? Got a sē, as ēn man ka dōt siki, am fo mā ēn frāi win. Wani si nom a ho so, am a ma: pūūt! Dan Tekoma a sē: awi a sē, dōt man kan mā pūūt? Dan am a stāt kuri foma am a wēt, si nom na kā dōt. Si nom alé am a kā dōt fo kri am fo slā am foma am a ka dif si plāntai altəvēl.

XIX.

- Di gobné a ha ēn bal ēn dag. Am a frā skilpat mi hunduhān fo kō a di bal. Wani sini lo di dunku, skilpat a sē, am kan da's mē mōi a hunduhān. So sini a mā en bet ma^skandə. Di gobné a ha ēn mōi men-šikin. Wani di gobné a hō sini, am a kō amél sini en dan am a sē sini, di andə wék am lō mā ēn andə bal foma skilpat mi hunduhān a lō wōn fawe fa api di gobné a wōn. So di gobné a ma en bet mi sini. So am a sē sini, di ēstə ēn fa sini kā rak di ēsta trap fa di do, sa trou šī men-šikin. Skilpat a lei ēn hōp mi eier en ekeren fa di eier a wēs ēn klēn jun skilpat. Hunduhān a ha fo flig ōbu da lan. Skilpat a ha fo lō undə wata. So sini a bēgin plan pos *along* di zəwata fo wani hunduhān stāt, fo am res wani am kā mu. Di twē fa sini a stāt. Wani hunduhān a flig fa hi tē a Krubai, am a kā mu. Dan am a res bō ēn fa di pos wa kā plan a zəwata. Alma di tit am bi nabō di pos lō res, skilpat bi na-undu wata a di pos lō wak. Wani hunduhān a kri bō di pos, am a se: kukuriakō salamandé ō salamandé! Dan skilpat a anturt: zinkaiō dahó amali wélō marifomí marigél!) Hunduhān, wani am a ho skilpat, am a

1) Volgens den verteller hebben deze woorden geen beteekenis; hij heeft in zooverre gelijk, dat zij voor een deel zeker onomatop. zijn; overigens vermoedelijk sterk verbaasterd

- fig. Am a lō lō tē am a kri mu werán. Am a set bō di pos werán. Wani am a set, am a sē: kukuriakō kukuriakō salamandé salamandé! Skilpat a anturt undu di wata: zinkaiō dahó ego amaniwél marifomigél maribumbi!) Hunduhān *start*. Wani am a kri fa hi tē a Mahobai, am a kā mu. Di tit skilpat kā rak a di gobné hus. Wani skilpat a rak, am a wanda rek abini di grót hal. Am a gui si han ret run di mēšī nek. *Ēn* di twē fa sini a set bini di grót hal fa di gobné hus. Wani hunduhān a hopo fo flig, am na top tē am a rak bo di galdri. Dan am a se: kukuriakō kukuriakō salamandé salamandé. Wani skilpat a ho di, am a dis nē šī hou krom flegn, am a huk də mēšī, am a wanda ret abiti fa di hal, dan bēgin da's. Wani hunduhān a ki di, am a dis flig ret open bos si self a gron brē si nek, brē di kot af foma skilpat a kā win am. Skilpat a kri di mēšī.

XX.

- Da a ha en sikferki. Am a ha ēn hōp mi ferkikin. Ham a kā lō a sabān a lō pekpek. Ham a lāstā də kin sini lō slap. Wani am a kō, sini a mankē tete. Ham a lei a gron a gi di kin sini tete. Wani di kin sini a kā kabā tete, dan sini a lāstā di mamā tete. Sini a kō ron di ma kop lō rik di mā mun. Twē fa sini a sē: mā, wamā ju mun mi so lan? Di mā anturt a sini: *never mind*, mi kin, wani ju kō li mi, ju sa wēt wamā ju mā mun mi so lan.

XXI.

- Mi lō sē ju diso nu. Bru Anāšī a ha si kabritaflēis. Ham a ha ferki-flēis. Ham a ha honflēis. Da a wēs Anāšī sougut fo am jet mi si tania mi batá. Am a lō a dunku a di fulék sini plāntai lō dif. So am a ha ēn grót dip gat kā *dig* undu gron a da am a ha si sougut kā stikūi. Bru *Rabbit* a lō ēn dag. Anāšī na wēs a hus. Am a lō bini Anāšī hus. Am a nē ēkē broki fan di man sougut. Am a lō stikūi di ēnandə plek. Wani Anāšī a kō, am na fin ēn steki. Am a bēgin gera. Am a sē: na ēn me's sonda Bru *Rabbit*. Anāšī hat a kō sō bran, am a nē šī steki kotlēs. Am a hou *straight* a Bru *Rabbit* hus. Wani am a rak, am na fin Bru *Rabbit*. Bru *Rabbit* a wēs bō ēn klēn bergi ki wani Anāšī a lō kō. Am a lō *straight* lō stikūi. Wani am a lō, am a fin dō kā tu. *Rabbit* na wēs a hus. Am a drāi lō werán *along* də pat lō lō. Wani am a rak half pat api *Rabbit* a kā stikūi di sougut, am a slā šī fut a ēn fan di kabritahoran. Kabritahoran a wēs so lan, dat *Rabbit* na kā kri di gron fo tu ōbu di horon. *Ēkē* tit Anāšī pasé dā a seldə plek, si fut slā di horon fa di kabrita. Am a pasé dā drimāl wani am a lō fo ki a

1) Volgens den verteller hebben deze woorden geen beteekenis; hij heeft in zooverre gelijk, dat zij voor een deel zeker onomatop. zijn; overigens vermoedelijk sterk verbaasterd.

Rabbit kã kô a hus. Di fi mál wani am a slã si tetsi werán, am a bók a gron, a rapô ên stên. Am a sê: slã di tom abiti wa lô slã si tetsi so. Wani am a gi di êsta sla bô di kabritahorên, kabrita dis ma: 'm! Wani am a nê da stên werán, am a hit bô da kabritahorên di dri mál, kabrita a sê a Bru Fergi: mi lô krêw! Bru Fergi a sê: nê, mi no krêw! Wani Anã'si a hit di kabritahorên fo di fi mál, kabrita sê: Bru Horên, Bru Horên, mi lô krêw! Bru Horên sê: nê! Wani am a hit di horên werán, kabrita a mã: bééé! Dan Bru Anã'si a sê: a hiso di goudif wa kã dif mi sougut kã ko stikú! So am a mã hopo di gungu dip gat. Am a nê êkê broki steki fan si sougut. Am a lô *straight* mi di a fa am êgen hus lô bwã di. Wani alma i tit am a lô lô mi si duksak mi fleis, am a bã lo fluk *Rabbit* fo goudif. *Rabbit* a wes a e' si nabini di bus lô hõ Anã'si êkê gut wa Anã'si a lô fluk am. *Rabbit* a sê: ên goudif rup ênandã fo ên goudif.

XXII.

15 Nu mi lô sê ju ên fa di hou tit gut sini. Da ha ên man, si mã a kã dô. Ham a kri ênandã ên fo ko help am *dig* si mã graf. Wani sini a *dig* di graf kabã, di ên a sê a di andã: man, di gat nô mê dip genú! Dan di andã ên a sê: jã, i mê dip genú! Am a sê: nê, nõt a di sondog werên, i nu mê dip genúg in gehêl! Den di ên a sê a am: kô tã ons lô lô brin mi dô. Kô tã ons du am abini di gat, dan ju sa ki, wa mi lô sê ju, mi ret. Wani se a lô di twê fa sini, sini a rapô di dô mã a brin kô a di graf. Di ên a fas di twê han, di andã a fas di twê fut. Wani sini a du am abini di graf, sini a dis goi am nê bini di gat. Di andã ên a fal bini di gat. Am a bli abini di gat stêndôt. Di mã wa kã dô a hopo kúr. En di andã ên wa wês lif, dis a tu di man bini di graf. Wani sini a lô fo suk fo di mã a hus, di mã kã lô a bus welt. Si nã kã ki si hogo tã fandã werán.

XXIII.

30 Mi sa sê ju nu. Bru Anã'si mi Bru Tekoma ên dag twê fa sini a lô lô suk steki flês. Sini a fin di blanku hêlê hõp mi kui a sabán kã lei undu di bõm sini. Bru Anã'si a wa^{de} tã am a kri api di grõstã *bull* a wes a gron kã lei. Wani am a lô, am a sê Bru Tekoma fo wak fo am tã am kô. Wani am a lô, am a pasê a di asto *part* fa di kui. Am a lô abini di kui bik. Am a ha si klên sak mi si mes. Am a wes abini di kui big. Di *bull* a wês *well-fed*. Am a sini alma di fet fa biniši, a ful si klên sak. Alma di tit Tekoma bi nabiti lô wak fo Anã'si. So wani Anã'si a kom it, am a gi Tekoma halaf fa wa am a kã kri. Tekoma a sê: i no genú! Anã'si a sê am: jã, i genú! Tekoma a sê: nê! Am a lô lô abini di kui lô suk fo fa am êgen. So Anã'si a sê: pasô, ju lô mata di kui! Tekoma se: no mi sa mata am! Anã'si sê: ki,

he ha ên grot gut so ful mi fet, no sini êntên fet it fa bo di fomã ju sa mata di kui. Am a sê: nê, mi no lô sini êntên it fa bo di. Anã'si sê: ju wêt wamã mi kã sê ju so? Foma mi wêt, ju mi glos. Anã'si a nê fa am sak, a lô a hus. Tekoma a lô bini di kui bik. Di *very* gut wa Anã'si a se Tekoma, di a wes di êsta gut am a du. So am a lo abini di kui bik. Am a ki di guingu fet a kã hani a di *heart-string* fa di kui. Am a nê si mes. Am a mã en sini, mata di kui stêndôt. So dan am a bli abini dã, am na kan kom it. Wani sini a kô kô fin di kui kã dô, sini na kan mak it, wa a kã mata di kui. Wani Bru Anã'si a ho, da ha ên fa di kui kã dô, am a sê: wel, a di glos nêgeman kã mata di kui. Bru Anã'si a nê si saku. Am a kô fo help fel di kui. Alma di tit am wêt, Tekoma bi nabini di kui darm. Weni sini a kabã fel, Anã'si a nê di darm, a lô mi di a di zê fo lô skon di. Tekoma a wes abini di grôt darm kã stikú. Wani Anã'si a nê di mes, am a sini di darm. Am a drã di obu bini di zêwatã. Tekoma a drã obu bini di zêwatã. Dan am a hopo tan op. Mã en fosikal pistákal. Sê, am lô lô a di kinin lô *complain* fo am a wês da a di zêwatã lô nê si bat, dan sini kã kô goi ên hêlê hõp mi kuikaka bo am, kã mos am *upside down* ¹⁾ me kuikaka. So am a sê, i nõt sa du, am mut lô a di kinin. Wani Bru Anã'si nu a hõr am lô gera, am a sê: du no mã ên gut fan di, foma sini sa du mi a fort. Wani di andã folêk sini a kuri ko, dan am a mã mê pistákal. Dan Anã'si a ho fo lô bet padún fo sini du am a fo't. Am alma di tit wet a Tekoma a mata di kui. Anã'si a wêt, bot am na welprãt. Anã'si a sê, du am a fort, am nõt sa prãt sê a Tekoma a mata di kui.

XXIV.

25 Nu mi sa gi ju ênandã: Bru Roto mi Bru Puši. Bru Puši a ha si hus. Am a ha kã mi reza a ka du bini si bufét. Bru Roto a lô. Am a sini ên gat a di rigi fan di kã. Am a lô abini di kã; am a jit Bru Puši kã; am a jit si reza skon skon. Wani Bru Puši a ko, am na fin si kã, am na fin si reza. Am a frã Bru Roto: wa kã bikóm fa mi gut sini mi ha abini di kã? Bru Roto se Bru Puši am no wêt êngut fan di. Bru Puši a lô kôp mê kã, am a kôp reza, am a du da werán. Bru Roto a lô lô sê twê fa si māt roto: Bru Puši ha kã mi reza abini si hus. Bru Puši a lô it abiti hêl dag, tu si hus. Bru Roto a nê si twê māt roto a ko jit êkê broki fa Bru Puši kã mi reza. Wani Bru Puši a ko tãventit, ham a wes hungu mi si twê kin. Wani am a lô a di kas hopo di, na ha ên steki kã, brôt, reza; êkêgut a lô fjuip. Bru Roto a kã du alma di gut dá. So Bru Puši a se: wel, am lô mã ên guingu bál fo ki as am ka kri dã hêlê fa di roto sini fo mata. Di hus wa Bru Puši a lô won abini, a dis ha twê ve'sta mit ên do. So Bru Puši a ti lô frã alma di roto sini fo ko sito sito. Am lô mã ên bal, êkêrên fa di roto sini fo ko a di dunku. Am a sê, êkêrên fa di manroto sini fo ha se frakot

¹⁾ Bedoeld wordt: van onder tot boven.

an. En di froufolk sini undusaja fo wes pa braideri en sini fo ha di kã his op api sini kan ki sin sajestet wani sini wil ron. Wel, Puši a se, di dunku da i na ha en roto lõ wes lif werán. Ekeren fa roto sa mata di dunku da. Puši a mata kabrita, ferki, am a ha bakfés, am a ha kãs, am a ha twē demidjan supi, di pi giawbete-sopi. Sini a begin di bal sēvan i di taventit. Bru Puši am a ha di finjol, am a hañ en le a di sēvan i di bobovest, am a hañ di ande en a di molévest. Am a nē šifinjol, am a begin slã op di finjol. Dan am a begin dē siñ: lelik o frãi fanadunku fo mi reza. Dan ekeren fa di roto sini bēgin ko. Ekeren a ha fosikal frakot a sin lif. It fa en halaf i dē hus a wes tsãktul mi roto, man mi frou. Di da's a lõ flig 'bout. Akt i di dunku som fa di man-roto sini sini a kã drink fa di sopi. Sini a wes drunk, kã lei mel i flu, bot di finjol lõ flig alēn. Di froufolk sini frakstet, wani sini drãi ron, di frakstet sē: twē man stiba, twē man stiba. Wani Puši a kã kri di hus ful mi roto, Puši a dis mā ší han a di molédo. Di ande puši am a wes a di vest. Di ande en a dis hãl di do vlam tu di. Am a tu di vest. Dan di twē puši a begin fo mata eke roto wa wes bini di hus. En klēntji am a kom it it fa undu di do. Wani am a kom it, am a kuri. Wani am a ha di kuri lõ lõ, am a fin op twē roto lõ kō a di bal. Dan sini a frãg am huso di gut lõ lõ a di ší da. Am a sē sini: o, man, di gut mi frãi! Sini a frãg am: api ju lõ lõ nu? Am a sē: mi dis lõ lõ fo mi steki stãl!). Am a sē: lõ, di gut mi frãi! Wani sini a rak, hus a kã tu ret ron. Sini a ho abini fa di hus; kraw kraw! Di tit puši a lõ brē di bēn fa di roto sini wa sini a kã mata. Sini a slã a di do. Puši a hopo di do halaf pat. Di (twē roto sini na wak fo wet wa kan giskit o wa nē kan giskit. Sini a flig ret abini. Puši a dis hãl di do tu, da fat di twē fa sini, mata sini reitaf.

XXXV.

Da ha en tit en meskene. Di meskene Mānda frufru am a rup di bumba, sē da bumba api fo lo mi di gang lõ werək. Wani sēvan i a ko, sini a blãs di tutu fo di gang lo werək, Bumba a nē di gang afor am. Sini a lõ a werək. Nēgen i di frufru di gang a rup fo wata. Sini manik wata fo dring. Dē bumba a rup di watatapman, sti am lõ brin wata fo di gang. Wani di watatapman a lõ, am a rak a di pit, wa am a fin? Am a fen tendiffi dans. A ha en fosikal da's. Sini ha finjol, sini ha gumbé, sini ha tamrin. Lõ slã en helo hōp fa sini. Dē watatapman du di tubu a gron bo di pit. Lõ straight lõ da's. Di bumba wak, wak, am no a ki di watatapman. Am a nē en fa di man sini fa di gang fo lõ brin di watatapman ko. Wani di man a lõ, am a lõ fin di da's. Am a džum abini, bēgin da's oka. Bumba bin da lõ wak, ne kan ki entēn fa 40 sini rak. Am kã ti enandē en fo lõ brin di twē ko fo sini bin lo wak, sini dos fo wata. Bumba ha fo nē enandē ti werán fo lõ brin di ande

1) Om muziek mee te maken namelijk.

dri ko mi di wata fo sini kri fo drin. Wel, di dri kã lõ; entēn kã drãi kō. Nu di bumba sē, am sa ha lõ amself. Bumba a nē en lan watapan. Am a lõ mi di fo slã sini tē am kri sini a di kamina. Wani di bumba lõ, am a fin di da's so sut, am a skit we di watapan, dan džum abini di dā'shus amself, a bēgin dans lãstã di gang dã lo werək. Am a da's, am a da's tē am a kri stokdrun. Lãstã di gang. Di helo gang nu goi di hou a gron, lo straight a di pit lõ suk fo wata fo drin. Wani sini a rak, sini a fin di dans so sut, sini na botter entēn wata in gehél fo drin. Sini a ton fo dans di helo fa sini tē twalaf i. Wani tutu a blãs fo twálaf i, na ha en mens a kamina. Di meskene mi di obesi a ha fo sak nē it fa bo di bergi lõ a di pit api di danshus a wēs, a nē di helo fa sini kō du a plimbu, bumba mi alma. En dan dē bumba a wes di éstē man sini a brin it fa plimbó, a du am obu di hagzit, a gi am fētin tam. Di ande sini a kri sēvan tam i stek.

XXXVI.

15 Di mēstē fan dē fulək sini ron a di seitsi, alga sini du bran twē sak kōl. Sini na ha entēn gut werək fo du. Sini ha dri o fi klēn fik en wani sini fan twē fis, sini na kan kri di farkó foma dē fulək sini na ha stibo fo kōp di. I na ha entēn werək lõ du. Dē fulək sini wa ha dē grōt plantai sini, sini ha sabán fo klār et fo di kui mi kabái fo kri gras fo sin jet. Sini sē, sini na ha entēn stibo fo gi o's en klēn werək. So o's bin hi dis han fo mun. O's hi abo di notši api di bus lan bin, ons nu kan mak it bitši mē a di sini a di seitsi foma ons kã plan klēn bakoba, tania, klēn jamus. So o's abo di notši kã altit māk it mē a di folək a di seit. Wani o's a ha di Dēn, di plantai sini, di mēstē fa sini ha ha sukuwerək, mula suku. Sini a kan mā sopi en di fulək sini a wes bi di mānt en dan sini a kan kri sin 'lowance twēmāl di wēk; fanja mi herin. Wani na herin, sini kri pobidžak o pehe. En wani sini kã goi op en hou sukustik, sini gi di a di fulək sini fo plan bata. So ons altit a kã ha gut fo jet. Ons na kã wes hungu in gehél. Nu di fulək sini fa Meriki kã kō kōp di plek. Ons a wes so glos dink, di fulək sini a lõ brin di ton mil mi di ton faria fo kō gi ons fo susu. Adimã ons alma a du kop mankandē fo sē: jã, ons manké di man sini fa Meriki fo lõ kōp di ple. Bōt nu di man sini kã traktē ons so sle, dat sini no wel gi ons pobu nēgē bitši sopi self fo drin. Sini kã top di bitši sopi, adimã so fēl fa 35 ons kã dōt.

XXXVII.

Mi sa sē ju en gut nu. Wani mi a wes a Hans Florek, mi a fan en pisporek. Kui fo melek, nistuk fo merək, dã froufulək werək. Dan a di dã mi mēstē a le mi fo du, wani mi wes a Hans Florak mē mi mēstē.

XXVIII.

Anānsi a nē somgut fa am and graf di abini hašiši. En wani am a suk fo di, am a lō abini di fiple. En wani am a hāl di hašiši, am a ki twē hogo. Dan am a rup: hašiši ha hogo! En di a wes wa am a kā stokūi dā. Dan am a rup: haši ha hogo.

XXIX.

5 Di hon a nē ši fripampi. Am a stokūi di abini en gat. Di roto a nēm di it. Am a sker. di. Di hon a blamē di puši fo di pampi wa kā sker. Di puši sē, dat di roto a du di, na am. So dā hon a flig astē dā puši en dā puši a flig astē dā roto. So fan di dag dā dā puši a lō astē dā roto en dā hon astē dā puši.

XXX.

10 Bru *Rabbit* a lō lō astē Bru Anānsi¹⁾. Am na kan fin am. Wani am a fin am, dan am a ha am lō lō mi am fo lō mata am. Di Tekoma a sē: api ju lō lō mankan mē am²⁾? So am a sē: mi lō lō mankan dā mi ju, mi mankē mata ju. So Bru Tekoma a sē: nēn, no mata mi, mi sa *behave* a ju frāi. Di Anānsi a sē: nēn, ju no mata am, wani am no 15 *behave* frāi, dan ju kan mata am.

XXXI³⁾.

Bru *Rabbit* am a wes di helt fa di plek wa api am a won. En am a wes en man. Am a mankē mata di fulak. Am a redē bli mi em self. Bru Anānsi am a ha muši kin. Am na mankē en fa di kin sini fo bli mi am. Wel, Bru Tekoma a sē: jā, mi sa bli mankan dā mi ju en mi sa 20 ho wa ju sē.

Tekoma kā go *down*. Tekoma a wes en frāi man, bot di kin sini a wes altevē lelik.

XXXII.

Bru Anānsi a lō dif. Sini a fañ am. Bru, no mata mi! Du mi a en saku. Goi mi dē dā ve^{sta}. Am a drep bo ši futu. En andā tit sini a 25 fañ am, sini a du am a en saku werán. Wani di andā sini a lō pasē.

¹⁾ De vertelster was in de wār: lees: Tekoma. De bedoeling is blijikbaar, dat *Rabbit* en Anānsi samen Tekoma gaan opzoeken.

²⁾ Lees: mi.

³⁾ Verward en onsamenhangend. De vertelster bedoelde in hoofdzaak te zeggen, dat de mythische (oorspronkelijke) *Rabbit*, Anānsi en Tekoma niet te verwarren zijn met hedendaagsche konijnen en spinnen.

am a sē: mi mankē en kalošī-ladiñ fa stibo lō a himun¹⁾. Mi no mankē lō himun. Enandā a kō. Am a sē: mi mankē lō himun. So am a kom it fa dā sak. Dā andā a lō abini. Wani dā mēstā a kō, sini a slā am tē am a dōt.

XXXIII.

5 Bru Anānsi am a lō jit di pot skon. Wani sini a rup am, am a se: hēēēē! sini a rup mi fo dōp kin. Huso di kin nam? E^{stu} begin. Hēēēē! Wa ju lō rup mi fo? Fo lō dōp kin werán? Bru, wa di kin nām? Dā kin nām Halaf. Hēēēē! Wa sa lō rup mi fo? Huso di kin nām? Mi kā kabá.

XXXIV.

10 Di slañ a lō trou di šiši. Astawot am a slok am. Am a lō skrēw a di mēnsi butši, am ha fo nēm am fan dā slañ. Mi butši, ju hō ju šiši lō rup ju! Pobu mi, pobu mi, butši, ju šiši mankē ju! Am a nē ši kotlēs. Am a *hit* dā slañ en. Dā slañ a kom mankan dā werán. Am a nē kiambo, fref di kotlēs. Am a *hit* dā slañ werán. Am a sē: men nu! Wel, am a nē ši šiši it. Am a ko a hus mi am. Ši šiši na wel am e^{stu}. Bot astu 15 fligi no a kan set bo am.

XXXV.

Bru *Rabbit* am a lō a ši pupā plantái. Am a jit ši pupā jit. En wani am a kuri it fa ši tā, am a sē, ši tā kā dōt. Am na kā dōt. Am a lō kuri fo pupā kri am fañ. So wani sini a fañ am, am a sē, ši pupā kā dōt. Am a lō a ši pupā plantái lō tē di jet. Am a kuri. Sini na kan kri 20 fo fañ am. Dan am a skrēw: o, mi pupā kā dōt!

XXXVI.

Bru Tekoma a lō a ši mā hus en am a hopo di do. Wani ši mā kom, a frāg am awi a hopo di do. Am a sē: mama, na mi ha hopo di do. Enandā a sē: ho ju kan sē: mi na ha hopo di do en ju, Tekoma, ha hopo di do. Am a jit ši mama jit alma it fa di hus. Wani di mumá a 25 ko, am a sē: o, Tekoma, ju kā jit alma di jit fa di hus. Am a sē: nēn, mi na kā jit di. Di mama sē: Tekoma, ju kā jit di jit alma. Nēn, mama, mi na kā jit alma fa dit jit, mi kā jit en steki. So di mama a sē: awi kā jit di andā jit?

XXXVII.

Di hulkan. Di a wes di jā nēgəntinsəstin, di nēgən fan Oktobər. Di 30 a *commence* mi sēvən i di dunku, di na a hou op tē midnat. Frufu,

¹⁾ De bedoeling is: ik wou dat ik een karrevracht geld had om die in plaats van mijzelf naar den hemel te sturen.

Verhandel. Ald. Letterkunde (Nieuwe Reeks) Dl. XXVI. No 1.

wani ons a kan ki, êkêgut a wes *level*: di kerk mi di domnehus. Di zê a ko tē mel di kiniŋpat. Ju na kan pasê fo di bōm sini a di pat. Sini ha fo kri man fo kap sini we. Wani di *Denishman* a ko di sondeg, am a brin jit fo ons. Am a brin fo ôstendê mi hi amolê. Sini a gi ons duku.

5

XXXXVIII.

Di Pusi a *invite* di roto a ên bal fo wis sini wa nam plā. Roto a sê, am no wêt wa nam pla. So Pusi a sê: kō, mi sa wis ju wa nam pla. So Pusi a bou ên hus me kalk wa sini na kan kri abiti. Am a lasta ên vestê. Am a sê sini di dak sini a fo kō. Am a sê di hou roto, am mo brin alma di famili. So di dak a kō en sini alma a kō. Dan Pusi a tu di dô. Ham a sê, alma a ha sin plesi lo dans en korôwas. Pusi a sê: dā mi genū. Dan am a sê: stan klā fo di plā! Anstons am a flig bo di grōpupā. Am a brê ši nek en dē grōtmumā. Sini a bigin fo skrēw, kuri alma obu dē flu. Ên fan dē klēntji sini a kri we. Am a stokūi amself a

15

XXXXIX.

Ên klēn mēnsi a lō drā ši pupā frokōs êkê dak wapi ši am lo wark. So di babun êkê dak stop di mēnsi, am jit ši pupā frokōs. Am a drā di *empty* gut sini a hus. So ên dak di pupā lō wak fo ši frokōs, no frokos kan ko. Dē babun kâ stop di mēnsi so lan a pat. So dē pupā a lō a hus lō suk fo ši frokōs. Dan am a fin it, dat dē babun a lo jit ši jit êkê dak. So di dak di babun a ki di mēnsi lō kō, dan am a sê: hā, ju *well-dressed* fandā, wa fo frokōs? Am a sê: krabu mi ris. So am a sê dē mēnsi du nê dē houtu bak me di frokōs. Dan di mēnsi a du di nē. Ên dē mēnsi a hāl a ši. Am a frā am, wapi šiam lō lō. Am a sê, am lō pipi. Am a sê: nēn, drāi bak hi! Ji' juñ mēnsi mi frāi foŋuk an ons hou man ha fo bi muši patikiā. Am na a wêt, dē pupā a lō kik am. Fo dē mēnsi a kâ sê dē pupā wapi ši dē babun stop am an jit dē jit. So dē pupā a ha ši ru, kâ lādan di. So weni di mēnsi a hāl a si, dē babun a sê, am *smell* sponkšas. So dē pupā ha *level*, am a skit am. Am a sê: hā, mi ha sponkšas nu. Am a skit am dôt.

30

XXXX.

Bru Tekoma an Anānsi. Anānsi a sê a Tekoma: mi manké fo plant jamus. Am a kri Tekoma fo *dig* di gat fo plan di jamus. So am a sê am, am mo kōk di jamus, dan plan di. Bru Anānsi a ho am. Am a kōk di jamus. Am a drā lō plant di. So weni dunku a tu, dan am a drai bak a di plantai nēm it êkê stiki jamus, am a jit di. So êkê dak Anānsi lō suk fo di jamus fo *sprout*. Nit ên jamus kâ *sprout*. Tekoma a sê: roto kâ *dig* sini alma it.

35

XXXXXI.

Anānsi a kri fo lō *work* a ši plantai. Tekoma a lō a Anānsi plantai kap alma ši suku, ši bakuba an êkê gut wa am a ha fo jit. So Anānsi a sê: Tekoma, a ju lō dif a mi plantai? Am a sê am: nēn, bru, swê mi Got, na mi! Anānsi a sê: alma ret. So weni Tekoma lō *work* a di plantai, am a hēl it: hēēē! Anānsi a frā am, awidi dē be. Am a sê, sini lō rup am fo dōp sini bastert. So am a lō. Am a lō nē. Anānsi a kâ kōk dē frokōs. Am kâ tu di op abini di hus. So fodimā am a skrēw it, sini lō rup am fo kō dōp sini kin. So am a lō jit dē frokōs abini di pot. Dan am a lō *work* werān. Anānsi a frā am, wa di nām fa di kin. Anānsi a sê: di nām fa di kin „Mi-dzis-kā-bigin”. Am a lō rup mi werān a skrēw it werā: hēēē! Anānsi a sê: wa skot ju? Sini lō rup mi werān fo kō dōp di kin. Am a lō abini dē pot werān an jit it dē pot. Anānsi a frā am werān, wa dē nām fa di kin. „Dzis-in-di-midi”. Am a lō *work* werān. Am a skrēw it werān. Am a sê: bru, wa skot ju? Sini a lō rup mi werān fo kō dōp di kin. So weni am a drāi, am a frāg am, wa di nām fa di kin. „Ka kabā”. So am a sê am: tā ons lō nē ons frokōs nu. Tekoma a koka abini di pot an tu di dā. So weni di twē fa sini a lō fo frokōs, Anānsi a fin koka abini di pot. Alma di jit ka jit. Anānsi a sê: Tekoma, a ju kâ jit di jit? Am a sê: nēn, bru, na mi! Am a sê: du bin mi fas en slā mi tē mi sē: sō! Dan mi sa bin ju fas en slā ju. Anānsi a bin Tekoma. Am a gi am *bout* dri *licks*. Am a sê: so, dā bi genū! So dan am a bin Anānsi. Am a slā bobu Anānsi. Anānsi a sê: so! Am a sê: so? Wapi ši ju kâ ho ên wit man ha ên nēgê' abo dē gron lō slā am kan sê am „so”? So am na a stop tē am a slā am dôt.

15

20

XXXXXII.

25 Tekoma an Anānsi a lō abini ên džumbihus fo lō dif. Anānsi a kri ši prak. Am a sin dē sin wa di džumbi sini kan sin fo di hus kō nē an fo di hus lō op. So weni am a kabā, am a sin; di hus a kō nē an am a kri we, lastan Tekoma abini di hus. Am a lō kri ši prak. Bot am a *forget* dē sin. Di hus na a kō nē. So am a ha fo bli dā tē dē džumbi sini a drāi werān. Am a wes so skrek, am a ha fo stokūi abini di hašiši. Am a lastan di twē hogo abiti wepi ši am a kan ki di džumbi sini, huso sini drāi abini di hus. Ên fan di klēn kin sini a kik ši hogo. A sê: mamā, ašiši ha hogo! So sini a nē Tekoma it an a bin am an goi am dē dē venstê. Am a los amself. Am a kri we.

30

XXXXXIII.

35 Tekoma an tar-pobitši. Anānsi a mā ên pobitši it fa tar, du di op abini di gron fo fan di goudif. Am am a du ên bak me haripa abini di han fa di pobitši. So Tekoma a lō fo dif a di plantai. Am a fin op mi di pobitši

mi di hatipa. Am a bēdāl am fo gi am ēn. Də pobitši na a prāt. So am a du ši han abini də bak. Am a nē ēn. Am a jit. Di a smak ši mon. Am a nē ēnanda. Am a nē alma it. So nu am a lō du ši han a də pobitši gesé fo spel mi am. Ši han a fas. So am a bed am fo los am, bot am na kan los. So am a gi am ēnandē slap mi di anda han an di a fas. Am a sē: ki di tan sini, sini sa skēr ju stiki stiki. So am a bit. Ši mon a fas. So am a nē ši fut, skop mi ši fut an ši fut a fas. Di twē fut a fas. So weni Bru Anānši a ko, am a fin am. Am a sē: wel, fandā a di lāst fa^a ju. Am a set fi a də hēlé plantāt an am a bran am op a hašiši.

XXXXIV.

10 Tekoma a mā ēn *bargain* mi Bru Anānši. Bru Anānši a wes ši skonpupā. Am a mā də *bargain*, am sal grāf mi am weni am a dōt. Nu ši skonpupa a dōt. So am a nē bak ši wōrt, am na manké grāf mi am. Am na wēt wa fo du fo kri klā. Am a fin Bru Kakatés. Am a frāg am, huso am fo mā it, am ne manké grāf mi ši skōntā. Bru Kakatés a sē am: as ju kan fañ som fligi gi mi, mi sa lō bo di bōm kan di graf. Weni sini lō grāf ju skonpupā, mi sa prāt ēkē gut. So Anānši *agree*. Am a lō a hus. Am a lō skrēw. Am a sē: tūwāp mi lō grāf me mi skonpupā. Di tit a ko fo grāf. Anānši na a ki Bru Kakatés bo di bōm. Am a bəgin skrēw werān. Ni kan ki am. Am a nē stēn. Am a gōi di bo di bōm. Bru Kakatés a kō lō slāp. Am a stēn də bōm. Am a krēw. *At last*. Bru Kakatés a waku. An wani am a waku, am a sē: di lēf ni kan grāf mi di dōt. So Bru Tekoma a wēs plesi. Am a bəgin fo dans: tūwāp mi no lō grāf mi mi skonpupa.

XXXXV.

25 Tekoma a lō a di džumbi ši hus. Weni am a lō, am a hō weni di džumbi a sē prāt a di hus: *meme ko meme*!)! Di hus a hopo. Weni am a lō abini, am, a sē di hus: džoro ko džoro!)! Di hus a sak nē. Nu weni Tekoma a lō abini di hus, am a nē ši duksak jit. Dan am a drāi ko a hus mi di. Weni Ananši, ši skōbutji, a lō a Tekoma ši hus, Tekoma a gi am bitji fan di jit. Dan Anānši a sē a Tekoma, wapi am kō kri alma di frāi gut so. As am no kan drāk am fo gi am fo listā am kri bitji oka. Tekoma a sē am: jā, mi sa drā ju, lō me mi. Bot ju no mi frāi. Am a sē a Tekoma: jā, mi sa bidrāg misel leik ēn juu man. So Tekoma ha sē am: weni ju ho di *ēstā* hundukrēw, ju kan nē ju duksak ko fin mi. Weni dis Tekoma a tu ši do fo lō slāp, dan Anānši a ko, so los alma ši hundu abit abini di *yard*. So am a kri bini di kubi lō krēw lek di hunduhān. Bot Tekoma wēt, na wēs di tit fan lō a di džumbi ši hus. Am no wel hopo tē weni di a wēs tit fo am fo lō. Weni di a wes tit, dan di twē fa sinu a lō mankandu. Dan weni sini a kri a di hus, am a sē di hus: *meme ko meme*! Di hus a ris op. Di twē fa

1) Over deze formule wist de verteller niets mede te deelen.

sinu a lō abini. Weni am a kri lō abini, am a sē di hus: džoro ko džoro! Di hus a sak nē. Dan di twē fa sinu a wes abini di hus fo lō ful sin duksak fo kom it. Tekoma am a ful ši duksak, am a kom it. Anānši am a bli dā lō jit. Na wel ful ši duksak, fo kom it. So am a listā am dā. Weni di džumbi sinu a ko, nu am na kan fin wa fo sē a di hus fo kom it. Am a lō a di hašiši a di džumbi sinu fiple lō *dig* ēn fosikl gat dā, so lō abini. Dan weni di mā a sē ēn fan di kin fo lō mā fi, weni am a lō a di fiple, alma am a ki, hogo alē. Am a kuri ko sē di mā: mā, haši ha hogo. Di mā a sē am: nēn, mi kin, haši no ha hogo. Am a drāi a di fiple werān. Am a lō. Weni am a drāi a di fiple werān, am a drāi bak a ši mā. Am a sē ši mā: mā, haši ha hogo. Ši mā a sē am: nēn, mi kin, haši no ha hogo. Am a sē: jā, mā, as ju dñ, mi lō sē ēn lik, ko ki. Weni di mā a ko a di fiple, am a ki Anānši hogo. Dan sini a tre am abit. Dan sini a frāg am: wa mi fo du mi ju nu? Am a sē sinu: hañ a fo *gentlemen*. Sinu a frāg am: wel, sē mi, wa mi fo du mi ju. Am a sē, sinu fo rapó am, gōi am obu di hogis venstu sini ha dā, sini kri ši nek brē, tē am lō a hel ēnmāl. Weni sinu a ris am, am a ha ši tou. Sinu a ris am. Am a džis *low* amsel a gron, am kuri lō *about* ši *business*. So sini nu a kri fo du am ēnestē gut werān.

XXXXVI.

20 Di a ha ēn man. Am a bou ēn hus. Astu am kā bou di hus, ēkēgut kō *funish* di af. Di dunku am lō slāp abini di hus. Weni am a rak a di do, am a ho ēn gut abini lō slā ši gumbé. Am nu a kan māk it, wa di bi. Am a ki ēn kakatés. Am a frā di kakatés, as am nu kan ko ko tre di gut it fan di hus fo am. Kakatés a sē am, jā, am fo gi am ēn duksak fligi. Weni kakatés a kri di fligi, am a jet. Am nu kan tre di gut it fan di hus. Am a mā *bargain* me di hunduhān. Di hunduhān a sē am, jā, am sa wes man genū fo tre as am gi am ēn duksak mais. Dan am sa tre di gut wa lō mā am bañ fo lō bini ši hus. Am lō kri di duksak mais ko gi di hunduhān. Di hunduhān a jit biti fan di mais. An weni di hunduhān a ko bini di hus, dan am a ho di gut a lō slā: mi bumbum mi zaniwe! An di hunduhān a flig wapi am a ho di gut lō slā. Weni am a rak wapi di gut a lō slā, am a ki ēn fosiku drama-kakelaka. Dan am a džis *stretch* ši nek, am a pek am. So am a flig abiti me am. So də man am kan lō bini ši hus me al ease.

XXXXVII.

35 Tekoma a klār it ēn frāi stiki gron fo plant jamus. Anānši a ko bidrīg am. So sē am, weni am lō plant ši jamus, am fo goi sinu bini ēn gungu kitl. Dan am fo du muši sout abini. Weni am a ko fo plant ši jamus, ēkē mol a fo ha ēn grōt stok dā fo listā di jamus tou sinu fo kri bo di stok. Dan am sa kri gungu jamus. So weni Tekoma a ho am a sē so, am kā folak am. So lō kōk di jamus, dan kā du sout a di. So

weni am a ko fo plant ši jamus, am a kri Anānši oka me am. Nu weni sini a mā di mol fo du di jamus a gron, ekē mol ši du en stok listá fo di jamus ši tou fo klim bo de stok. Anānši a ko ekē dūnku. Am a lō rapō ekē jamus fodimā am nu wēt se fo kōk jamus fo guri. Weni am a plant, am a ko tre ekērēn tē am a kabā tre di hēlo fan sinu. Weni am a kri di jamus almā sinu a hus, nu am a sē a Tekoma, am a en hou plānta, am no wēt se fo kōk jamus fo guri.

XXXXVIII.

Džak am a lō en dak lō wa'du. Di dibel a fin am, frāg am wapi am lō. Am a sē am, am lō nē en klēn wa'du. Am a rup Džak. Am a gi am klēn stēki brōt. Am a fañ am, drāg am a hus, lō gi ši mā fo mata Džak fo am jet. Di dibel am lō lō abit. Am kā sē ši mā almā wa am fo du mit Džak. Astu am a lō, di mā ha sē Džak, am mankē am stam bitji sout. Bot am a sē a Džak, mi bañ am kuri. Džak a sē: nēn, am no sa kuri. So weni am a gi Džak di sout fo stam, weni am a kabā stam de sout, Džak a rup am fo ko ki, as de sout kā stam fin genū. Weni de hou mā ko, džis leik am na bow ši kōp obu di monti fo lō ful hoso fin de sout be, Džak a ris de montistok, a gi am en bak a ši nek. Am a mata am sfēndōt. Dan Džak a tre almā de hou frou ši duku, so du di an. Dan almā wa di dibel a sē ši mā am fo du, kōk mi bran mi Džak, Džak a du de selbu werak wa am a sē de mā, hoso fo du. So weni am a ko, ekēgut a wes kantenklē. Am a džis set sisel a tavul fo jit. Dan weni am a lō jit, Džak a frāg am, hoso di gut jit. Am a sē a Džak, di gut a wes plesi. Am na a wēt, a ši mā am a lō jit almā di tit. An weni am a jit frāi it fan di, dan Džak a sē am, a ši dōt mā am lō jit. Dan Džak a kuri lo ši pat. So am no a kri Džak fo du am enestē gut werān.

XXXXIX.

Džak an di kinin dri mēnši. Di kinin ši dri mēnši a lō wandu en astēmēndā. Sinu a ki en skōndu *building* fam far. So sinu a sē en mi di andu: tā ons ko morak astēmēnda hēl fru fo kri fo lo ki de *building* da fodima di *building* da glik en mōi *building*. So ons wel fo ki di. So nu weni sinu a lō, dan Setan a drāi hēl ret bak a di ple hoso di a wēs. Dan di mēnši sinu a wes abini, hēl kā tu op arēsal¹⁾. So weni di kinin a sti abit fo lo kik it fo ši dri mēnsikin alma wapi sinu kan wandu ret ron, sinu no a kan ho enestē gut fan sinu te weni Džak a lo a ki *Old Tom*²⁾. Weni Džak a lo a *Old Tom*, am a frāg am, as am no kā ki

¹⁾ Zoals dikwijls, drukt deze verteller zich hier zeer onbeholpen uit. Hij bedoelt, dat het mooie gebouw de hel was, die de duivel onderstboven had gezet om de meisjes te lokken.

²⁾ Een „overseer in Hell”.

dri mēnši amolē dā. Am a sē am: jā, di dri fan sinu kā trou. Di ēsto en ha di seskopdibel, di anda en ha di fikopdibel, di dtrida en ha di twēkopdibel. So Džak a sē a *Old Tom*, am mankē fo kri sinu it fan dā. So weni am a kri klā, am a lō a bus mi dri man lō skrin maho fo mā tou fo rak doñ a hēl fo kri di kinin dri mēnši. Weni am a kri di maho, am a ha fo set nē fo plat sovēl fādam tou fo rak a hēl fo am kri di mēnši sinu it fa hēl. Weni am a ha guñgu genū tou, dan am a lō abini hēl lo kri de mēnši sinu klā fo sti sinu abobo fo ko fin sin tā. Weni am a kri sinu, di en a gi am en *pocket-nēstuk*, di anda en en *bracelet*, di anda en en rin. Am a sti sinu abobo fo lō fin sin tā. Weni a lō lō sti sinu abobo, am a du ši han bobu sin skou fo hindu sinu fan prāt alma gut wa sinu kā ki ka traktē amolē. Dan am ha fo bli amolē dā tē am kā fegete fo kri abit werān. Fodima di dri juñ man am a ha me am, sinu a bidrig am. Weni am ding sinu a lō werak, sinu a *play* me am. Sinu a šini di tou fo brē ši nek a hēl. So dan am nu sa kā fin ši pat fo kom it werān. Bot sinu nu a wēt, dat Džak ha alma de *main chance* fa alma di gut wa di mēnši sinu a gi Džak. Džak a ha di me am. An weni am a kri klā ekēgut fo lo a hus fo lo fin di kinin, dan alma wa sinu a gi a Džak dan Džak sa kā tre di it fa ši sak so gi di a sinu werān. Dan weni Džak a rak wapi di kinin be, weni sinu a ki Džak kā rak, di dri fa sinu a slā kuri fo ko fin Džak. Dan weni Džak a rak a di hus, dan am a du ši han bo ekērēn fan sinu skou. Dan sinu bigin fo prāt werān. Dan di kinin a fin it di anda dri man wa ko fo am mi di dri mēnši fa am a lō sē am lik. So am a kri kwāt. So am a sē sinu fo skit sinu fodima sinu kā prāt wa no mi ret.

L.

Bru Fergj an Bru Lion. Bru Lion a mankē fo jit Bru Fergj. Weni am kā kri obn hēt, Lion a sē a Bru Fergj lista am lō abini di obn fo. Weni am a kri bini di obn, am a bigin so ful di weru en bitji hēt, am a sē a Fergj; Bju, jai tan jaja !). So Fergj a tre am abit. Weni am a kom it, nu am kā pok Fergj abini nu. Weni am kā du Fergj abini di obn, weni Bru Fergj a sē am: bju, jai tan jaja! džis a da tit am a bigin fo du houtu bo Fergj fo bran Fergj fo jit.

Ll.

Anānši am a ko mi ši pampi lo sē di babun sinu fo kom it fan di bus ko a de *level* fo kri alma sin *disease* wa sinu ha abini sinu fo bi *cured*. Astu sinu kā sak nē, am a lō bini di kētal fo. Dan weni am a lō, am a sē sinu: bakastān! Dan am a kom it. Weni am a kom it, dan sinu a fo lō abini di kētal. Weni di kētal a bigin fo kōk, sinu kā rup

¹⁾ Dit zinnenje stelt klaarblijkelijk voor: eyes turn roto, d. i. [mijn] ooggen worden heel rood (vgl. hogo drāi jaja in de variant LXIX).

it a am fo sē: bakastán! Am a sē sinu: di no ha ěntĕn bakastán hi nu.
Am a mā fi onda da kĕtal tĕ weni sinu kā kók.

LII.

Maritšimát en stĕndif. Di twĕ fan sinu kā mā bargain widi kan bli
hungu di lanis. Maritšimát a flig bō ěn bōm wa ha houtulus. Stĕndif i
5 flig bo ěn bōm wa ha maro pĕn mi watu. Nu ěke i Maritšimát krĕw it
a Stĕndif. Dan Stĕndif krĕw it a Maritšimát. Weni twälaf i a ko, weni
Stĕndif na ho Maritšimát, weni am a ko bo di bōm wapi Maritšimát
a wes, am a ki Maritšimát kā fal a gron bini di bobá. So am a sak nĕ
lo rapó Maritšimát, se am, am lo graf am. A dri dak tit am sa ko nĕ
10 ši futu mā ěn klĕn flute. Weni dri dak a ko, Stĕndif a ko nĕ Maritšimát
ši futu mā ěn flute. Dan am a ha di lō blās, krĕw it: so sē mi boho a
mi dinĕriñ a mi ken da ka gibo a mi dinĕriñ! Nu weni Bru Kikindif
a hor am lo blās, am a ko. Am a sē am, am kan dżis lin am di flut,
listá am nĕ ěn klĕn blās. Stĕndif a sē: mi sa lĕn ju, bot mi wĕt, jen
kan dif atavĕl. Am a sē a am, am na da sōt fan sinu wa lō dif. So
15 Stĕndif a lin am da flut, lista am blās. Weni am a nĕ di flut, am a
blās. Weni Stĕndif a ding, di a wĕs genú, am a sē a am: ā tit nu, ju
fo gi mi di. Am a sē: wak biti, lista mi nĕ twĕ mĕ blās. Astu am a
nĕ di twĕ blās, Stĕndif a sē: ju kan gi mi di nu. Am a sē a Stĕndif:
20 as ju ding, mi lo lo mi di, ju kan fas mi stet. Weni Stĕndif a fas ši
stet, weni am a blās, am a lista alma ši stet bini Stĕndif han. Am a
flig lo mi di flut. Dan lo a ši mā, lo sē si mā, am kā kōp di flut fo
drihondart patakōn. An am no fo gi di flut a ěn me's tesen di junman
wa ko tin i fo ši jet. Stĕndif a wes da oka fo ho wa am kā sē ši mā.
25 So tin i di anda dak Stĕndif a lo fo ši jet. Weni am a kri di jet, am
a bli a pat. Am a jet di jet en am a kri ši flut werán. Am a nĕ da
bak. Am a brĕ di. Am a lista di servet a pat. Weni tin i kā ko, Kikin-
dif a sti ši man fo ši jet. Di na ha jet werán fo ši mā fo sti fodima
30 Stĕndif a ko fo di jet fo di i. Weni Kikindif ši man a lo, am a sē am,
Stĕndif a wes da arĕsál, kā kri di jet, kā kri di flut. Am [Kikindif] a
kom it. Am a ko dĕ a ši mā. Dan am a sē ši mā, am kā dif da flut.
Am nōit sa kā gi di a Stĕndif. Ši mā a sē: as ju a sē mi, ju kā dif di,
am nōit sa kā kri di, bot ju kā sē mi, ju kā kō di fo drihondart patakōn.
Ši mā a wes lo brum. An am a ha ěn lúsifer, am a hal di, tik di bini
35 ši mā nes wapi am lo brum. Dan ši mā flig it fan bo di nes. Dan am
a sē am: ja, jin sa dif tĕ jin dōt.

LIII.

Di ha ěn kiniñ. Am a ha ěn me'sikin. Nu ěn juñ man a briñ courtship

1) Waarschijnlijk woorden zonder zin, al beteekent „a mi ken da ka gibo” op zichzelf:
het is mijn kind daar, dat geboren is.

a am fo trou. Am a wes ěn feri. So weni di tā kā lo abit, am¹⁾ ko
fin di man, am drāi di juñ man ěn rivá a watu en am drāi amself a ěn
patpat bini di watu. Weni di tā ki am, am sē am, am fo ko lo a hus
werán me am. Am nĕ ši flegn, am sla di bini di watu, am dikl ši kop
5 bini di watu. Am sē: ěn patpat mi nabini di watu. Ši tā a sē am: di
juñ man lo mā ěn fool it fa am. Bot am na wel ho wa ši tā a lō sē
am till di a lōp án fo sowĕl tit. Weni di juñ man a drāg am a hus
wapi ši mā mi ši tā a wes, am²⁾ a sē am, ja, am nu fo lista ši mā nit
ěn fulok fo kis am fodimá am kā fogĕt ěkĕgut wa kā happen tesen di
twĕ fan sinu. So weni sinu a kri a hus, dan am a lo set bini di sofa.
10 Ši mā a kis am. Dan am kā fogĕt ěkĕgut wa di twĕ fan sinu a trakĕ.
Nu di juñ man a lo a ěnandə ple fo lo ěngĕs ěnandə frou fo trou met.
So weni di a ko da lāstu dak fo sinu trou, di patpat wa am a ha fo,
a kōp twĕ parat. Dan ěn a wes di mĕnši, ěn a wes da juñ. Nu di twĕ
fan sinu a ha fo prat tesen mankandu wa kā giskit a di twĕ fan sinu.
15 Weni sinu a wĕs da, weni di kiniñ kā lo abit, am ko a di tā ši hus.
Am lo a di koki, sē am adió, dan frāg am, as am blif am kan lin am
ši mĕstu kam, lista am kam ši kop. So weni di tit ko fan lo werán, am
a sē a di koki: danki, koki, danki! Mi wens ju kan lo slāp, lista alma
20 ju mĕstu jet bran! Weni da feri kā lo ši pat, di koki lo slāp. Alma ši
mĕstu jet bli a fi bran tĕ ěn fan di dak ši mĕstu ko a di koki sē am:
koki, hoso di bi? Ju no gi mi ěntĕn jet tal astumenda tit. Dan mi no
sel frāg fo enten³⁾. Di koki sē a am: di ha ěn patpat lo ko hiso ěkĕ
dak, weni am no bi da, fra am fo ši kam fo am kam ši kop. Weni am
25 kā kabá kam ši kop, am gi am di kam werán. Am sē am, am hōp, am
kan bli da slāp, lista alma ši mĕstu ši jet a fi bran. So dżis leiki am
prāt da wo'd, a so di kom it. Nu weni am a sē di kiniñ, di kiniñ sē:
ja, mi wĕt widi di be. A mi kin, bot am nu wil ko a hus fodima weni
am kan fin it di juñ man, so am bli abiti mi di juñ man. Am ha fo
30 kik it, fo di juñ man nu disleik am, fodima nit fo di juñ man maní, bot
weni am a drāk am a hus, ši mā manké fo kis am: dan ěkĕgut wa kā
giskit tesen di twĕ fan sinu di juñ man ka fogĕt di. So dżis leik hoso
di tā a prāt ši wo'd, dżis so di a kom it. Nu ši kin a ha fo lo kōp di
twĕ parat fo prāt me am. Am ha fo train di twĕ parat, am lĕ sinu wa
35 fo sē. Weni di lāstə dak fo sin trou, nu di mĕnši a briñ di twĕ parat
ko du dā a di taful fo sinu prāt alma wa kā giskit tesen di twĕ fan
sinu en wa di juñ man a sē di mĕnši: am nu fo lista ši mā neitĕr nit
ěn fan di andu sinu fo kis am. So astu am a lĕ da twĕ parat ěkĕgut,
weni di frou parat a frā di man as am nu kan din bo weni ši tā kā ko
a am fo drāg am a hus, alma wa am a drāi am abini di watu lō zwen
40 leik ěn patpat, so weni ši tā a rup am, am dikl ši kop, am slā ši flegn,

1) Het meisje namelijk.

2) Het meisje.

3) En ik vraag ook zelf nergens om. Hij staat nl. onder den magischen invloed van zijn
dochter, die maakt dat hij geen honger krijgt.

am sē, am mi patpat mi nabini di watu. Di man a sē: nēn, am nu kan remember. Weni di frou parat a sē am: jā, ju no wēt weni ons sa lo ko a ju hus, a pat, weni ju a sē mi, weni mi rak a hus, mi no fo lista ju mā o nit ēn fan di andu sinu fo kis mi, dan di he-parat a krēw it: jā, jā, jā, jā! Dan de man ha faint away. Nu di andu menāši wa am a briñ ko fo trou, am ha fo gi am sowēl stibu, dan sti am a hus werán a ši mā. An nu am ha fo nē di ēstu menāši widi di twē fan sinu a wēs so lan mankandu¹⁾.

LIV.

10 Di a ha ēn klēn juñ, ši nām Georgie. Nu ši dōpmā, weni ši tā bin da a hus, am a gi am ši jet a ēn bak. Weni di tā nu bin dā, am a nē ši jet gōi a gron fo di klēn juñ fo jet. Ēn dak di klēn juñ a frāg am: mā, awama, weni mi pupā bi hi, ju gi mi abini di bak, weni am no bi hi, ju krou di gron, gōi di jet a gron, sē mi fo rapō di dā fo jēt. Ju no wel gi mi jet bini di bak mi ju andu kin sinu weni mi tā no bi hi. 15 Am a sē a am: as ju manké mi fo gi ju jet a di bak me andu kin sinu, ju fo lo wapi di lion sinu bi lo šini ēn fa ši klēn fingu, hāl di briñ ko gi mi. Di dak di klēn juñ a nē ši flute an am fan di pat astu ši tā kā lo a ši werək. Am a nē ši sak mi stuki jet wa am a ha. Wēni am a start, nu am nē ši flute. Am spēl abini di pat: tuturu naie, tuturu naie, a mi, Bru 20 Georgie lo ko, Georgie o rini rini rini! Weni am a rak ēn distance abini di wil bus, am a ki ēn klēn hus. Weni am a rak tessen de hus, am kā stop lō spēl ši flute. Am a ki ēn hou man kom it it fan di klēn hus. Am a wes di guardian fo di lion sinu. Nu di hou man a ho di klēn juñ lo blās de flute. So de hou man a sē am, am fo blās de flute fo am 25 fodima am nē kā hō ēn gut leiki di dā sins am ka gibō. So di klēn juñ bigin fo blās ši flute werán. Dan de hou man, am a bli dā, am a dans tē am kā swēt. Weni am kā kabā dans, am a lo lo gi di juñ jet fo am jet, watu fo am dring. Dan am a lo rapō nē ēn steki mes. Am a lo a di slīpstēn. Am a ha di slīp, so gi di a di klēn juñ. Am a sē am, am fo lo, am sa fin di lion sinu dā ondu ēn grōt tamrindbōm en am fo tel sinu fan ēn fo tin. Weni am kri di ēn fo mā di tin²⁾, am fo hol³⁾ fas mi klēn fingu. Am fo mā ēn swoip. Dam am fo slā kuri werán. Weni am a lo pasē di hus, di hou man a ki di klēn juñ lo pasē, am a nē ēn fan di bitu kalbās, am a slā di astu ši rigi fo gi am mē wen fo di lion 35 sinu no fo kri am fo mata am. Di lion sinu a folk astu de klēn juñ tē sinu a kri am a hus. Džis leiki am lo du ši futu abini di hus, di a ha ēn kā pus ši toñ abit fo stop di klēn juñ bak. Di klēn juñ a džis drāi ši han an am a nē af stiki fan di lion ši toñ. Dan weni alima fan sinu a kik am, am no a kan prāt a sinu: di blut lo kuri it fa ši mon. Sinu

¹⁾ Hoogst onbeholpen uitgedrukt: de verteller haspelt dooreen: „daar zij beiden zoo lang samen waren” en „met wie hij zoo lang samen was”.

²⁾ „Een om de tien [vol] te maken” d. i. de tiende.

a frāg am, wa kā giskit am. Am a drāi a sinu lo krēw it: alulululu! Di dā a di ēn wa kā kri ši toñ steki fan di kā šini af....

LV.

5 Di a ha ēn kinin. Am a ha ēn mēšikin. Nu ēn man a ko a di kinin ko frāg am fo ši kin fo trou. Di kinin a sē am, as am kan lo mā ēn bōt wa kan zeil bo di lan, dan am kan ko; am sa gi am ši kin fo trou. Nu di kinin no a wēt sē de man a kā mā ēn bōt zeil bo di lan¹⁾. Nu weni de man a ho wa di kinin a sē, am a drāi bak a hus. Am a lō mā en bōt wa kan zeil bo di lan. Weni am a nē ši skwē mi ši kompos, am a drā it fa di kinin frokostaful ret a ši hus. Dan am a start fo werək astu ši bōt. Weni am a kabā ši bōt, am alē a wes abini. Dan am a ris zeil bo di fo lo a di kinin. Weni am a kri a pat, di a ha ēn man hēl am sē: ship ahói! Am a anturt am: ship aboard! Am a frāg am, hoso ši nām. Am a sē di kapitein fan de bōt: mi nām Kifrái. Am zeil werán. Weni am kri biti mē fē, ēn andu man hēl am, sē: ship ahói! 15 Am anturt am: ship aboard! Am frāg am: hoso ju nām? Am anturt am: mi nām Jitfrāi. Am a ha twē fa sinu nu tēsēn amself. Weni am kri biti mē fē, ēnanda man krēw it a am sē: ship ahói! Am anturt: ship aboard! Di eigena frāg am, hoso am nām. Am nām Rōlfrāi. Am a nē am 'board ši bōt. Weni sinu lōpán, ēnanda man krēw it a am sē: ship ahói! Di kapitein a anturt am: ship aboard! Am a frāg am, hoso ši nām. Am a se di kapitein, am nām Rikfrāi. Weni am kri biti mē fē werán, dan am fin op mi Dringfrāi. Nu di kapitein kā ski²⁾ ši bōt du a bousplit ret obu di kinin frokostaful. Weni di kinin a ki di, am a sē 25 a di kapitein, am no kan listá ši kin lo. Weni Rōlfrāi a kā rol abini di patakōn brōt met twālāf patakōn kasaw me ēn halāf kui. So Jitfrāi bigin fo jit. Am a jit ēkē stiki. Am a rup fo mē weni am a kabā. Di kinin a sē, am ha ēn lēlak prikupēkop³⁾. Sondu ēn man kan rol abini di māsh di op, am no kan listá ši kin lo. Weni Rōlfrāi a kā rol abini di 30 kā trample di op, Jitfrāi drāi bak jit ēkē stiki fan di op. Dan di kinin a sē a di kapitein, am ha ēn pit wa nōit a de weran drok an di no ha ēn kan drink di drok. Dan Drinkfrāi a lo drink di drok. Weni Drinkfrāi a lo lo, di kinin sti ēn hou frou me am. Weni am kri di pit mē a halāf fan de watu, de hou frou fo nē Drinkfrāi fo du am abini ši lap fo frif ši kop. Nu di kinin a gi sowēl i fo am drink di pit drok, dan fo drāi bak. Bot de hou frou fo hou am dā a di pit obu di tit wapi am kan kri fo mata di kapitein fan di bōt. Weni di kapitein a ki, am ha džis halāf i me. Weni Kifrái a ki, am a sē a di kapitein: di hou frou ha Drinkfrāi bini ši lap lo frif ši kop. Di kapitein am a Rikfrāi an Blow-

¹⁾ Letterlijk vertaald: Nu wist de koning niet zien den man had gemaakt een boot zeilen enz., d. i. had bij zijn weten nooit een man gezien die een boot had doen zeilen enz.

²⁾ Een raadselachtig woord: volgens den verteller beteekent het „besturen”.

³⁾ Prikupēkop is ongetwijfeld uit prikupēhōp ontstaan.

well fo lo dā fo mā Drinkfrāi drink alma di watu. Rikfrāi fo lo fo rik, wapi sinu bi. Dan weni Rikfrāi a fin sinu. *Blow-well* fo lo du ši mon ondu dā hou frou ši saja fo blās am it fan dā werən. Dan am fo nē Drinkfrāi ko gou fo di i rak fodimā di kiniñ mankē fo mata am. So weni sinu a rak, di kiniñ a sē, al wa am kan du nu a fo am gi ši kin op a ēn plesi manī fodimā am nu a wēt, dat ēn man kan mā ēn bōt fo zeil bo di lan. Weni am kā kabā mi di kiniñ, am a nē ši bōt werān gōi a zē fo zeil fo mā stūbu.

LVI.

Di kiniñ a ha dri mēnsikin. Am a sē, widi kan fin it di nām fan di dri fan sinu, am sal lista sin trou di ēn. Di a ha ēn klēn juñ. Di a lo pasó di kiniñ ši skap. Weni di a ha plim abini, so am a lo astumēnda tit bo di plimbōm fodimā am wēt ēkē astumēnda sinu kom it fo lo wandu. Nu di astumēnda am lo wak fo sinu kom it bo di plimbōm wapi am wēt sinu a ha fo pasē. Dan weni sinu ko ondu dā bōm, am pek ēn plim, am drep di a gron am weni am a drep di a gron, di ēn a sē: Botapo, mi kā fin ēn plim! Am a drep ēnandu. Weni am a drep di andu ēn, di andu šiši sē: Susan, mi kā fin ēn! Am a drep ēnandu. Am a sē: Fedā, mi kā fin ēn oka! Nu di astumēnda am no a drep ēnēste mē. Am a ha di dri fan sinu nām. Nu weni am a lo jak dā skap sinu a kot, am a nē ši flut, am a blās: Botapo, Susən, Fedā! So weni di kiniñ a listu am, am a rup am, sē am fo blās ši flut, tā am ho. Di juñ a kri biti *doubtful*. Di kiniñ a sē am, as am no blās di, am sa mata am. So di juñ a bigin fo blās. Weni am a blās „Botapo, Susən, Fedā” weni di kiniñ kā fosto di, am a frāg am, hoso am kā ko mi ši dri kin nām. So am a sē am, am a wes bo ēn plimbōm. As sinu a lo pasē, am a pek ēn plim en am a drep di a gron. Di ēn a sē: Botapo, mi kā fin ēn plim! Di andā ēn a sē: Susən, mi kā fin ēn! Di andā a sē: Fedā, mi kā fin ēn. Weni mi a drep di dri, dan mi no a drep mē. Dan di kiniñ a nē am it fa di sabān emal en mā am trou ēn fa ši kin. Am a gi am di halēf fan ši *crown*.

LVII.

Di a ha ēn juñ man Džak. Am a ha twē butji tesən ši mā. Nu Džak ši kui a dōt. Weni ši kui a dōt, am a fel di. Am a frokó di fles. Am a drok dā fel. Asta dā fel a drok, am a lo froko di. Astu am a lo froko di, weni am a nē di pat, astu am a kri bo ši *journey* ēn *distance* af, am a fin it me en *set* fan rabu lo fortel stūbu. Am a nē dā fel, am a his di gōi bo sinu. Sinu a flig, lista di stūbu. So Džak a rapó di stūbu, am a lo mi di. Dan froko ši fel werān. Am a kri beji mē du bo wa am a ha). Weni am a drāi a hus, ši mā a sē am, ši twē butji lo mā

1) Hij kreeg een beetje meer te leggen op hetgeen hij had.

plat fo mata am foditmā sinu a sē a di mā, am ha muši stūbu. So am a sē ši mā, am 1) fo ko nē wa stūbu am 2) a ha. So di mā fo gi am wa stūbu di mā a ha. So di mā a du so. Weni di twē butji sē, sin mā ha bitji stūbu oka, dan sinu a mā plat fo mata sin mā fo kri di stūbu wa sin mā a ha oka. Weni sin mā a lo a bere di dunku, sinu a nē ēn kiti hēt watu, a gōi di bini ši ho. So sinu a mata ši mā stēndōt. Sin mā a dōt mi ši hogo wit hogo mi ši tan lo grin. Weni Džak a ho di rōti, am a hopo. Am a sē a sinu: ju kā mata mi hou mā. Sinu a sē am, nēn, am nu fo mā grās, sinu lo gi am stūbu oka. Dan weni Džak a kri di stūbu, Džak a nē ši hou mā lo du am tesən ēn rēnbak mē ēn pit, am a kan fo bli da stān. Dan am a lo poshes lo rup di doktu fo ko, sē, ši mā bin dā kā nēm in pintán, am nu kan *scarcely* prāt. So di doktu a ko. Weni di doktu a ko, am a frāg am: hou fru, awa tan lo pin ju? Di hou fru nu a kan prāt fodimā am a kā dōt. Džak a sē, di dā a di *worst* gut me ši hou mā: weni enestu gut kā du am, ju nu kan krig am fo prāt; as di doktu wēt wa mi frāi, am sa hopo ši han gi am ēn lap a ši mon, am sa gou gonú prāt. Weni di doktu a ho, Džak a prāt di wo't, am a frāg am werān: hou fru, awa tan lo pin ju? Am nu a prāt ēn wo't. Di doktu a ris ši han, gi am ēn lap a ši gesé, gōi am a gron. Džak a krēw it, sē: doktu, ju kā mata mi hou mā! Am a sē, nēn, am nu fo mā grās. Am lo gi am bitji stūbu. So Džak a lo a hus mi di doktu fo lo kri di stūbu. Weni am a drāi mi di stūbu, am a du di stūbu abini ši hus. Dan am a lo grāf ši hou mā. Dan astuwud di twē fa ši butji a mā plat nu fo mata Džak. Weni sinu a fan Džak, sinu a bin am bini ēn saku. Sinu a rapó am fo lo gōi a zē. Weni sinu a nē di pat, weni sinu a kri ēn *distance*, sinu a lo a di *shop* fo lo drin sopi. Nu di a ha en hou man wa a lo jāk ši skap sinu a hus. Džak a bli bini di saku. Am a krēw it sē, am nu mankē fo lo hēwun. Di hou man a sē a am, am mankē fo lo a hēwun; as am kan dżis wis am di pat, am sa lo. Džak a sē a am, am kan dżis los am it fan di saku, am sa wis am di pat hoso fo lo a hēwun. Weni di hou man a los am, am a sē di hou man, am fo kri bini di sak, lista am bin am da, dan am sa fin it di pat fo lo a hēwun. Weni am a kri bini di sak, Džak a bin am fas dā bini di sak. Dan Džak a jāk alma di hou man skāp sinu a fa am ple. Weni di twē butji a ko, nu sinu a rapó di duksak. Ēkē gungu stēn sinu a fen a pat, sinu a gōi di saku bo di stēn. Di hou man a krēw it abini di sak: di dā nu a di pat fo lo a hēwun! Sinu a nē di sak, sinu a lo mi di a zē. Weni sinu a kri abo di klip, di twē fan sinu a his di sak, a gōi di abini di watu. Dan nu weni sinu a ko a hus, sinu a fin Džak bin da mi ši hēla hōp mi skāp. Sinu a frā Džak, ho wrapi am a kri alma di skāp. Džak a sē a sinu: alma bobl di saku a mā a wis ēn skāp. Am a sē a sinu, as sinu a gōi am bitji mē fē, am sa kā fin fo brin aksl mē hanibēs. Sinu a frāg am, as am din, sinu sa kri liki wa am

1) Zij (de moeder).

2) Hij (Džak).

ha. Džak a sē a sinu, *perhaps* sinu sa kri bitiji mē. So di twē fan sinu a rapó sinu duksak. So nē Džak mi sinu. Dan a sē a Džak, am nu kan drā sinu, bot sinu sa lo. Weni sinu kri bo di klip, sinu sa kri abini di sak. Dan gōi sinu a watu fo sinu kri bitiji mē a wa Džak a kri. So Džak a lo mi sinu. Am a bin sinu abini di sak. Am a *low* sinu *doun* abini di watu. A dā sinu a bli kā druñ. Džak a drāi šisel werán, ko abini ší hus. Ha di twē fan sinu sin stibu mi wa am a ha oka.

5

LVIII.

Di a ha en kinin. Am a ha en lelik stiki bus fo kap. Tekoma a sē, am sa kap di, bot da kinin a sē am, am nu fo sla di masbondo sinu, weni sinu ká sték am. Am nu fo krou. Am a sē: jā, am sa kap di sondu am krou. Di kinin a sē am, jam lo du en man da fo ki, am no krou. Am a sē: jā. Sinu a mē en *bargain* fo twaléf patakón kasáw me twaléf patakón brót me en kui me tin patakón stibu. Di da a weni am ká kabá kap it di ple. So Tekoma a lo a werák fo lo kap it di ple. Dan di bumba a wes da fo ki, am no krou. Weni da masbondo sinu a sték am, am slā ší skou. Am sē: di kui wa kinin lo gi mi, di mi wit so, di mi ro so, di mi swat so. Am hou it a di mani tē am a kabá kap it di ple. Am nu a krou taltal, dżis slā ší skou. Di bumba na a kan lo fo sē di kinin, am ká kik am lo krou. So weni am a ká kabá, di bumba a lo a di kinin. Am a sē: kinin, di ple a wes fosiku lelik en di man da a kap it di ple sondu am krou. Am mi nodi fo wa ju lo bitál am, fodima bini di werán am no a fin it en stiki bus leiki di da a wes so lelik. Di kinin a sē: di da mi alma rē. So dan am a rup Tekoma ko. Am a gi am twaléf patakón fodima sinu *agree* fo tin, bot weni di bumba a sē am hoso am ká werák, dan am a du twē patakón bo di tin wa am a blóf am. Dan am a sti am amolé bini di kuikot fo tre it en fan di fēt kui. Am a gi am ší twaléf patakón kasáw me ší twaléf patakón brót. Astu am a kri di, am a rup Anánsi ko help am mata di kui. Anánsi a ko me dri mes. Am a sē am: di dri mes a wes dri kwati, Tekoma ha fo gi am. So weni sinu a kabá fel di kui, am a nē di dri kwati, lo a fa am hus, lista Tekoma mi en kwati mi di derem mi di kop. Nu Tekoma a rup am werán fo ko help am šini op di andu kwati wa am a lista am met. So weni Ananši a ko, am a help am šini op di andu kwati mi di kop. Weni am a ká kabá, am a rapó werán half fan da lo a hus mi di lastu fles fo en mōi tit am a skop Tekoma a lo jit. Am a drāi ko werán. Weni am a drāi, am a fin dan Tekoma mi di brót. Am a nē me a di haléf fan di it fa am. Am a drāi di a fa am hus. Dan da andu dak am a waitá am werán. Dan am a ká, am ha di kasáw. Am a ko rapó alma di kasáw it fa am, so am a dra di bini ší hus werán. So am a lista Tekoma *almost desolate*.

10

15

20

25

30

35

40

LIX.

Di a ha en mēnsi mi en juñ man. Di juñ man a du fristu a di mēnsi fo trou. Bot di juñ man a wes en fosiku bēfergi. Weni am a lo ko a di mēnsi ší tā ší hus, am a drāi amself foluk. Weni am a lo a fa am hus, am a drāi amself en bēfergi. Di mēnsi oka a ha en butji. Astu sinu a trou, di mēnsi a ha en batitastik fo lo tre batita. Di batita sinu a wes rip fo tre. Am a sē, am nu ha en fuluk fo lo tre di. Ší man a sē am, am sa tre di fo am. So am a wes so bli fo ho, am a sē am, am sa tre di it fo am. So di dak weni am a lo tre di, am a wes a plantai lo root di batita sinu abit. Di mēnsi butji a lo pasé lo jāk ší tā kui sinu a hus. Am a ho di juñ man a lo sin: sujangil sujangil atog min atog sujangil kn kn kn! Di klēn juñ a bli, a waita am frāi. Am a ki, am a wēs en guingu bēfergi. Am a ko a hus. Am a sē a ší šisi: šisi, ju ká trou en man, am mi en bēfergi! Nu ší šisi a sē am: nu a wā! Di juñ a sē am: jā, as ju nu glō mi, mi sa wis ju, wapi!) ju ká trou en bēfergi. Am a sē am: wak tē di astumēnda, weni am ko a hus ko suk ší jet. So dan am sē ší pupá alma fan di. Ší pupá a bli. Am a nē ší ru. Am a ladin ší ru. Am a stikui di tē weni di juñ man a ko. Nu astumēdatit, weni di juñ man a ko, am a ká drāi amself nu fuluk, ha amself wel klēt, a ko nu a ší frou. Weni am a set a taful lo jit, di klēn juñ a kri ondu di taful. Dan am a bigin fo sin: sujangil atog min atog sujangil kn kn kn! So leiki di klēn juñ bigin fo sin ondu di taful, am a sē a ší frou fo stop di klēn juñ fodima alma di gut am nu fodrá. So di klēn juñ nu a wil hou stil fodima di klēn juñ a ki wa ká giskit arēsal, fodima am manké fo ší šisi fo ki ší wo'd mi so. So am sin di sin tē di juñ man a drāi en bēfergi a taful. Dan di tā a nē ší ru, am a skit am.

5

10

15

20

25

LX.

Džak am ha fo gi en man som stibu. Nu weni di man a ko a Džak fo ko suk di stibu. Džak a wet di dak, weni di man a lo ko. Džak a du ší mā bo di trak. Am a ha ší konfót bini di hus, mi ší pot bo di fi lo kōk. Bi di tit di man a rak fo di do, ší mā a brin di pot ko du fo di do met twē, dri stēn. Am a mā da di pot a lo kōk bo di dri stēn. Wapi am a du di pot, di pot nu a ha enten fi ondə di, bot leiki am a rapó di *off* di fi, so da pot a lo kōk. Da man a sē a Džak: Džak, mi ki, ju ha en pot lo kuk sondu fi. Džak a sē: jā, a di mani mi kuk mi jet. Mi nu harás miself leiki hoso ju frou ha fo harás amself fo lo kōp kōl fo kuk ju frokós o weni ju manké ju tē, o enestu gut wa ju rup fo jit fodimā mi kan dżis du mi pot bo dri, fi stēn, du alma wa mi ha fo du abini di pot, mi tu di dan. Mi kan lo du enestu werak wa mi ha fo du. Weni mi drāi, di pot ká kōk. Mi dżis set nē, dan mi kan tre

30

35

1) Wapi (waar) hier gebruikt in plaats van „dat“.

mi jit it fan di pot, mi kan jit mi jit. So di man a sē, am fo frokó am di pot. Džak a sē am, jā, am sa frokó di pot a am, as am kan gi am tin patakón fo di pot. Am a sē, jā, en pot lei ki di da, am sa gi am me a tin patakón. So di twē fan sinu agree fo di pot. Weni di man a kri di pot fan Džak, am a drā di a hus a ši wif. Weni am kā was di pot, so du di bo di stēn, dan di pot nu kuk taltal. Am drāi ko werán a Džak. Am a frā Džak: hoso di pot nu wel kók nu? Džak a sē am, am kā bli kā was di pot me kout watu, bot am nu was da pot me kout watu. So am a drāi bak a hus. Am a sē ši wif. Andu dak di man a drāi ko werán a Džak. Džak a wēt, di man a lo ko. Am a nē en grōt duksak, ful di mi alma sōt fan duku, so du di bin di op alma fo ši mā ši bos. Dan nu weni da man a rak fo di do?, am a mā amself so kwāt lo gera me ši mā. Dan ši mā a anturt am. Am a nē en baugalá. Am a slā ši mā a gron. Ši mā a lei a gron lei ki am mi stēndōt. So weni da man a ki di dā, am a sē a Džak: nu, Džak, ki, ju kā briñ juself a faian fodimā ju kā kri a en *passion*, nu kā slā ju mā a gron stēndōt! Džak a sē am: jā, mi kā slā am stēndōt, bot mi kan briñ am lēf werán. Də man a sē a Džak: nēn, Džak, ju no kan briñ am lēf werán. Džak a sē: ja, fodimā mi kan du di werək dā. So da man a sē: mi manké ju fo lē mi, tā mi ki, huso ju kan briñ am lēf werán. So Džak am a ha ši flut, am a lo a ši ho, am a blās. Weni am a blās emāl a ši ho, ši mā a hopo set. Weni am a blās nu a ši nēs, ši mā a hopo it fan di flu wandu. So Džak a sē a di man: ju ki dā. Də man a sē, jā, am kā ki di. Nu da man a sē a Džak: huwēl ju manké fo di flut da? Džak a sē am: mi nu kan frokó ju di flut sondu ju gi mi enhondut patakón fodimā mi ha fo lo werán a Ameriki, wapi sinu lo mā di flut sinu, dā fo kri en werán fodimā nit en gut lei ki di da ju no sa fin hiso taltal. So di man agree mi Džak fo kōp də flut. Astu di juñ man a kri di flut, am a lo a hus mi di. Weni di ko nu fo jit, ši wif kā du di jit alma bo di taful. Nu fo sinu set, am nē bo amself slā ši wif so en fosiku slā a ši kop, a slā am, gōi a gron: stēndōt. Nu am a nē ši flut nu fo briñ ši wif lēf, lei ki hoso am a ki Džak a du. Bot ši wif nu a kan ko lēf werán, fodimā am nu a wēt də plan, hoso Džak a lo werək. Am a slā ši mā, bot a en *trick* am a lo werək da man nu a wēt. So da man a bli kā mata ši wif kā kri amself bini en fosiku faian.

LXI.

35 Di a ha en mēnsi mi en *bull*. Də *bull* a ha en gout kalbás a di pit fo am drin ši watu. Nu en mēnsi a pasé a di pit. Am a fin di kalbás. Am a nē di kalbás, drin watu it fan di. Weni am kabá drin di watu, am a kēróm də kalbás abini ši houtu bak. Weni di *bull* ha ko nu fo drin ši watu a di pit, di kalbás no a wes da. Nu am a kri kwāt, am a krēw it sē: didiō didiō | didiō didiō | man man didiō trō | wēna rōlitanda bārima! Di kalbás a krēw it bini di mēnsi ši houtu bak: didiō didiō | didiō didiō | man man didiō trō | wēna rōlitanda bārima! Di

bull a ko nu fin də kalbás. Am a *trample* di op, am a skop di op tē am a brē di fin fin. Am a sē, nu am no manké di kalbás, am manké di fuluk wa kā rapó di kalbás. Weni am a bli stān, am a krēw it werán: didiō didiō! [etc.] Də serbēt bini di mēnsi houtu bak krēw it: didiō didiō! [etc.] Weni də *bull* a ko, nu am a fin di serbēt. Am a skē di op, am a ru di op mi ši horan tē am a ha di skē fin fin. Am sē, am no manké də serbēt nu, am manké də eigena fan də serbēt. Də *bull* a stān da werán. Am a krēw it: didiō didiō! [etc.] Də brōt bini da mēnsi ši houtu bak krēw it; am sē də selbu sin wu di *bull* kā sin. Weni di *bull* ko, am a fin də brōt. Am a ru di, am a *trample* bo di, am a skop di op tē am a ha ekērēn fin fin. Am a sē, am nē manké di brōt, am manké di eigena fan də brōt. Dan də *bull* a bli da werán, am a krēw it: didiō didiō! [etc.] Də houtu bak bo di mēnsi ši kop a krēw it, kā sin də selbu sin wa də *bull* kā sin. Də *bull* a sē, am nē manké də houtu bak, am manké di eigena fan də houtu bak. Dan də *bull* a bli da werán. Am a krēw it da werán sin ši sin. Weni am a kabá, də nēstuk bo di mēnsi ši kop a krēw it. Də *bull* weni am a ko fin di mēnsi ši nēstuk, am a skē di skon skon. Am a sē, am no manké də nēstuk, am manké də eigena fan də nēstuk. Am a bli da werán. Am a krēw it lo sin dəselbu wo'd wa də *bull* kā sin. Dan də *bull* a bli werán krēw it lo sin də selbə sin werán. Də mēnsi ši saja a krēw it lo sin də seldu sin. Də *bull* a bli da werán. Am a krēw it. Də mēnsi ši kapoto a anturt am. Də *bull* a ko. Am a fin di, am a skē di skon skon. Də *bull* a bli da werán. Am a krēw it. Də mēnsi ši bos a anturt am. Weni di *bull* a ko, am a fin di, am a ru di fin fin. Am a sē, am no manké də mēnsi ši bos, am manké də eigena fan də bos. Weni am a kabá, am a krēw it werán. Də mēnsi ši frouple a anturt am. Weni də *bull* a fin di op, am a ru di alma op bini di buba. A di tit di mēnsi kā fin en hou man. Di hou man a frāg am fo slāp mi am. Am a gi *consér*. So bi di tit sinu a kabá, weni di *bull* a krēw it werán, dan weni di man nu ši mánple a anturt am, bi di tit di *bull* a ko fo rak wapi am be, am a lo pek en watumelán was ši lif bini di. Dan am a his di gōi we a pat fo di *bull*. Də *bull* a bli. Am a ru di op, am a slā di op tē am a ha eke steki fan di fin fin. Dan am a lo ši pat. Am a lista di sāt fan di a gron. Ju kan fin də watumelán enēsta pat.

LXII.

Bru Anānsi en Bru Tekoma sinu no ha sou gut fo jet, bot Bru Tekoma a wēt, hoso am a lo werək. Am a lo mā *bargain* mi di kinin ši kui fo kri bini di kui ši bik. Dan am kan jet, nē alma wa am manké, *but* am no fo šini ši hat. Tekoma *agree* mi di kui, bot weni Anānsi a fin it, Tekoma ha sougut am no ha en tēn, am frāg am hoso di bi, ju kan kri sougut am wa ekē ple mi drāi, mi no kan fin ekēgut fo mā klēn Verhandel. Ald. Letterkunde (Nieuwe Reeks) Di. XXVI. N° 1 A4

bitji sop. Tekoma a sē am: mi sa sē ju, hoso ju fo du, *but* ju bi so lelik, sinu no kan bitróu ju nit ēngut. Anánsi a sē: jā, ju kan bitróu mi, mi sa bidrēg miself leik a *gentleman*. Tekoma a sē am: ko moruk twalaf i ko fin mi a sabán. Briñ ko ju saku mi ju mes mi ju. Weni am a ko, di twē fan sinu a lo bini di kui ši bik. Tekoma a šini al wa am a manké; a kom it. Weni am a sē Anánsi kri wa am ha fo kri fo kom it, Anánsi a sē am: lo a hel, mi a wes dā afo ju. En Anánsi a bli da šini tē am a kap di kui ši hart *down*. Dan da kui a drep dōt. Astu di kui a drep dōt, nu am na kan kom it. Am ha fo bli da. Weni di kinit a a sti nu fo ko fel di kui, weni sinu a kabā fel dē kui, sinu a kap di kui hopo. Ēkēgūt a kērom dē derəm bini dē zēwatu. Da Anánsi ha kom it it fan di kui derəm a di tit. Dan am a sē dē fuluk sinu wa a fel di kui: sinu mi fáred fo ko gōi kuikaka bo am; am a wes a zē lo was ši lif.

LXIII.

- 15 Bru *Lion* me Bru Kabritabok. Sinu a lo wandu. Bru *Lion* kā fin op me kabrita. Am manké fo jet Bru Kabritabok. Bot am na wet Bru Kabritabok a wes dżis so wis a am. Fodima Kabritabok wet, Bru *Lion* manké fo jet am, am bañ Bru *Lion*. Bru *Lion* bañ am oka. Bot Bru Kabritabok a ha bitji me *pluck* dan Bru *Lion*. So am a me manman a Bru *Lion*. Bru *Lion* a ha ēn tamarin. Am a lo sla ši tamarin. Bru Kabritabok a sē a Bru *Lion*: Bju, mi diñ, mi kan slā di tamarin da betu a ju! Bru *Lion* gi Bru Kabritabok di tamarin. Weni Bru Kabritabok kri di tamarin, am a slā bo di tamarin: *yesterday I killed fifty, to-day I only see ten!* Weni Bru *Lion* a ho di da, am a sti ēn fan ši kin fo lo ki hoso fē ši mā a wes. Di kin a lo ši pat, am nu a drāi. Weni Bru Kabritabok a ki, di ēn a lo am nu a drāi, am sē, slā bo di tamarin werán: *yesterday I killed fifty, to-day I only see nine!* Bru *Lion* a sti ēn fan ši kin werán. Di kin a lo, nu a drāi ko werán a Bru *Lion*. Weni Kabritabok a ki di, am a slā bo ši tamarin werán sē: *yesterday I killed fifty, to-day I see only eight!* Bru *Lion* a sti ēn fan ši kin abiti werán. Si kin na drāi werán taltal. Nu Bru Kabritabok, weni am a ki sinu lo lo, am a sē slā ši tamarin: *yesterday I killed fifty, to-day I only see seven!* Weni Bru *Lion* a ho alma di gut da, am a sti ēn fan di kin abiti werán. Di kin a lo ši pat, am no a drāi werán a Bru *Lion*. Weni Bru Kabritabok a ki sinu lo lo a di sot fan maní, am a slā bo ši tamarin werán sē: *yesterday I killed fifty, to-day I only see six!* Bru *Lion* a sti ēn fan ši kin abiti werán. Di kin nu a drāi bak a ši tā taltal. Bru Kabritabok a slā bo ši tamarin werán, sē: *yesterday I killed fifty, to-day I only see five!* Bru *Lion* a sti ēn fan ši kin abiti werán. Di kin no a drāi bak a am. Bru Kabritabok a sla bo ši tamarin werán lo sē: *yesterday I killed fifty, to-day I only see four!* Bru *Lion* a sti ēn fan ši kin abiti werán. Dē kin a lo, no a ko a am taltal. Bru Kabritabok a sla bo ši tamarin, a sē: gistu mi kā mata *fifty*, fandā mi dżis kā ki dri!

- Bru *Lion* a sti en abit werán. Weni Bru Kabritabok a ki di, am a slā bo ši tamarin werán, lo sē: gistu mi kā mata *fifty*, fandā mi dżis kā ki twē! Bru *Lion* a sti abit ēnandu. Nu weni Bru Kabritabok a ki, Bru *Lion* alé a lista da abini di hus, am a slā bo ši gumbé werán, sē: *yesterday I killed fifty, to-day I just see one!* Dan Bru *Lion* a fig dē dē dō', a lo ši pat. Bru Kabritabok a nē di tamarin, a los di astu ši rigi. Dan Kabritabok a lo ši pat. Bru *Lion* a nē bus, nu a kan ko a ši hus. Dri dag astuwod Bru *Lion* a sti ēn fa ši kin fo ki as Bru Kabritabok kā lo we fandā. Weni di kin a rak halfwé a pat, wapi am kan ki di hus, am a ki ēn puši bo di hus lo was ši gesé. Am a drāi *back* a ši tā. Am a sē a ši tai: Bru Kabritabok a sē, as ons ko da a di hus, am sa jet ekeren fan sinu skon skon. Bru *Lion* kri skam fan ši hus. Am ha fo bli da abit, it fān ši hus ondu ēn grōt stēn tē ēn *certain* tit. Weni am a kom it ēn dak werán, lo wandu, am a fin it Bru Kabritabok. Am a sē Kabritabok: ho, Bju, wa ju lo du hi? Kabritabok a bigin fo skop op bo ēn grōt stēn lo drāi ron. So am a sē am, am lo jet di stēn da. En weni am kabā jet dē stēn, am lo lo jet am alma.

LXIV.

- 20 Bru *Lion* manké fo jet ēn kabrita. Bru Hon a lo pasó di kabrita, fodima di twē fan sinu a hotú fan ēn eigena. So dā hon a lo pasó dē kabrita fo Bru *Lion* nit fo fañ am fo krig fo jet. Weni Bru Hon bli a astu, sti Bru Kabrita afo, Bru Kabrita kuri ēn *distance* af, dan krēw it a hon, frāg am as am kan bli da stan fo wak am. Bru Hon a sē am: nēñ, lopán, lopán! Bot am na wel lo gou genú. So weni Bru Hon *start* fo slā kuri, am kan kri we fan Bru *Lion*, bot am wēt, Kabrita nu a kan kri we tal it fa am. So weni Bru Hon mes kā kri wapi Kabrita bi, am rup it astu am werán, sē am: nu bli da stān, lopán, lopán! Bru Kabrita kuri ēn andu *distance* werán, bli da stān werán lo wak bo Bru Hon tē Bru Hon kā kri desbi a am. So Bru *Lion* lo ko alma di tit fo ki wa *chance* am kan kri bo Bru Kabrita. Bot Bru Hon am nu *bother* much met, fodima am bañ Bru Hon bit am. So weni Bru Hon kri desbi Kabrita werán, am rup it a am, sē am: lopán, lopán, no wak bo mi, fegete fo ma ju *escape*, fodima Bru *Lion* manké fo fañ ju fo jet. Weni Bru Kabrita a ho, Hon a sē so, am a slā kuri tē weni am a kri a ši eigena hekan. Weni Kabrita a lo lo abini di hekan, Bru *Lion* a stretch ši han, fas Bru Kabrita ši futu fo hāl am *back* a am. Kabrita a sē am, am diñ, am mi so wis, a am kā fas ši mestu hekanpos, diñ sē a ši fut am kā fas. Dan Bru *Lion* a lista di Kabrita ši fut.

LXV.

Anánsi lo a ši skóntā plantai lo tre ši jet. Weni am a lo tre ši skóntā jet, weni ši skóntā ko, am nōit a kan fañ am a ši plantai. Nu Anánsi

a trou a en kabrita, ši nām Šanan. Nu weni Tekoma a lo di dak, am a fin huvēl jet sinu a tre it fan ši plantai, am a wes obu so kwāt. Nu am a fanē de pat fo lo kik it as am kan fin sinu. Nu Anānši a wēt, Tekoma a lo suk fo sinu. Am a ko medl fan de pat. Am a *dig* en gungu gat fo di twē fan sinu fo lo abini. Weni Tekoma a fan de pat lo, ši fut a slā bo Šanan ši tōrən. Am a wes so kwāt, am nu a stop fo ki wa kā giskit, wa slā ši futu. Weni am a lo wapi am diñ am sa kan fin Tekoma me Šanan, am no a fin sinu da. So am a drāi *back*. Weni am a lo drāi de seldā ple werān, am a slā ši futu da werān. Dan am a nē ši kapmes fo kap it de stomp wa lo slā ši futu da twē māl. Nu a di tit da, weni am lo kap bo de stomp. Anānši ši wif a sē am, am lo krēw it fodima am nu kan fodrā de pin. Anānši a sē am: nēn, toñ kan bear it, toñ kan bear it! Šanan a sē am werān, am lo krēw it. Toñ kan bear, toñ kan bear it! So a di tit Anānši a mā ēnanda gat ondā gron wapi am fo slā kuri fo Bru Tekoma nu a kan krig am. Nu weni de pin a nē Šanan a di sot fan mani, am a krēw it. Dan Tekoma a *dig* tē am kan kri Šanan abit. Am a nē am, lo dē a hus me am, lo fel am tā fo am jet. Dan Anānši am a flig dē ši bākdō ondā gron, wa am a mā fo am kuri.

LXVI.

20 Tekoma astuwod ko dōt. Dan nu Anānši am ha fo lo grāf me ši skōntā. Am a mā en *bargain* me Kakatés. Kakatés a sē am fo gi am en duksak fligi. Kakatés fo kri bo en grōt bōm. Dan weni sinu lo du sak nē di corpse a di gat, dan am sa tumbi amsēl oka kimi di gat, lo sē: jā, am fo grāf me ši skōntā. So Kakatés fo bli bo di bōm, anturt am weni di fuluk sinu alma lo sin, fo krēw it, sē: nēn, di lēf nu kan grāf me di dōt! Dan am sa sē: jā, ju kā ho, wa de here abobo kā sē: de lēf nu fo grāf me di dōt. Dan weni sinu lo du am bini di grāf, am bin da lo krēw it: jā, am manké fo grāf mi ši skōntā. Bot de kakatés alma di tit bi bo di bōm lo krēw it sē: de lēf nu kan grāf mi di dōt!

30 So Anānši a lista ši skōntā, alē ha fo lo grāf da. Am sē, am mi ōbulari am nu kan grāf me ši skōntā; fodima ši skōntā kā dōt, am a kan zwel dōt, grāf me am oka. Bot: sinu ha fo tu di gat me ši skōntā alē.

LXVII.

35 Tekoma a ha en stiki blā fo kap. Am a kri Anānši, ši skonkin, fo ko help am. Nu weni Anānši a ko a Tekoma ši hus, Tekoma a lo kōp frokōs fo lista a hus fo weni sinu ko fan werak fo sin jet. En fosiku kiti pupa am a kōk di, du di nē fo lista di kout, dan di sa wes frāi weni sinu sak nē. So dan sinu kan jet leiki sinu wel. Nu weni sinu a lo bo de bergi, Anānši a nē en gobi, a du en gat a di, a han di bo en bōm. Nu weni de win blās abini di gobi, di song fan di gobi mā: būtū!.

Am anturt: jāāā! Weni Tekoma frāg am wa kā giskit, am sē a am, sinu kā rup am fo ko dōp kin. Tekoma a sē a am: jā, fodima ju ha fo lo amolē nu fo dōp kin, so ju fo lo gou fo drāi *back* a ju werak. So Anānši am a sak nē, a lo dē astu di kiti mi pupa, lo jet. Weni am a 5 lo ko, am a jit di pupa. Weni am a drāi lo a bergi werān, Tekoma a frāg am: hoso di kin nām? Am a sē: hr, Bju, di kin ha en *curtous* nām! Am sē, de kin nām „Ēstugin”. Dan sinu a werak werān. Weni ši bik a bigin fo slak, am a anturt di gobi werān. So am a sak nē werān. Am a jit bo di pupa werān tē am a kā ful ši bik. Dan am a lo fin Tekoma abobo. Tekoma a frāg am: Bju, hoso di kin nām? Am a sē a Tekoma: hr, Bju, di kin ši nām „Midlwe”. Dan am a bigin fo werak werān. Weni am werak tē ši bik bigin fo slak werān, am a anturt de gubi werān. Dan Tekoma a sē a am: ho, Bju, ju dē ha fo sak amolē fo lo dōp kin, ju fo ha muši kin fo lo dōp. Am a sē: ja! So am ha fo sak nē fo lo dōp kin werān. Nu weni am a sak nē, am a lo a di pupa werān. Am a jet ši bik ful werān. Weni am a drāi lo fin Tekoma, Tekoma a frāg am: hoso di kin nām? Ham a sē a Tekoma: di kin nām „Halaf mi halaf”. Nu am a kap werān tē ši bik a lo slak werān. Dan am a ha fo sak nē werān. Weni am a sak nē, am a lo astu di pupa werān. Am a jet nu tē am a kabā di hēla ketl pupa. Nu a lista enestu taltal weni Tekoma a sak nē. Nu weni am kā klim abobo fo lo fin Tekoma a werak, Tekoma a frāg am: Bju, hoso di kin nām? Am a anturt, am sē: 5 hm, Bju, di kin nām „Fimish”. So sinu a wes da lo werak tē weni di win a blās a di gobi. Nu am a wet, di pupa nu a kā kabā. Am a rup it, sē: mi nu ko enestu ple fodima mi nu kan lista mi werak fo sak nē 5 ekē tit, jen nu wel bitāl mi.

LXVIII.

Di a ha en set fan juñ man a wandu mankandu. Weni di a ko astu-menda tit, weni di son a kā mes fal fo lo obu di bergi, di man a ris. Dan sinu a lo wandu a pat tessē en pit. Nu sinu a ki de *reflection* fan di mām abini di pit a di watu. Nu sinu a sē, weni sinu a ki abini di pit, sinu a ki di mām da a di pit. Sinu a sē en mi di andu: kontri, jen ki en halaf *cheese*. So dri fan sinu a tre sin duku fo lohalā di halaf *cheese* ko abobo. Weni sinu a lo *down* a di watu lo suk fo di halaf *cheese*, sinu nu a kan fin di. Weni sinu a drāi ko abobo werān, sinu a ki di halaf *cheese* a watu werān. Sinu a lo bini di watu werān. Sinu a suk. Sinu nu a kan fin di tal abini di watu. Sinu a diñ, di a wes en halaf *cheese* bi nabini di pit, bot sinu nu a waitā frāi a hēwun fo ki di mām a bin da lo skin. So sinu a suk. Sinu nu a kan fin di taltal. Sinu a ha fo lista di bli.

LXIX.

40 Bju Anānši am a mā *bargain* me Bru Fergi. Di twe fa sinu agree fo ki widi kan bear me *heat* abini en ovn. Nu Anānši, weni di ovan a

džis bigin fo ko bitiji weram, a sē: Bju, mi lo lo abini. Weni mi sē ju: hogo drāi joia, ju fo tre mi abit. So weni mi kā kom it, weni ju sē mi: hogo kā drāi jaia, dan mi sa tre ju abit. So nu weni Anānsi a lo abini di ovan fo am, a sē Bru Fergi: Bju, hogo drāi joia. Bru Fergi a nē am abit. Weni Bru Anānsi a kom it, nu am a du Bru Fergi abini. Weni am a du Bru Fergi abini, nu am lo du houtu bo Bru Fergi. Weni Bru Fergi kā fn di gut lo ko mē a mē hēt, am sē a Bru Anānsi: Bju, hogo drāi joia. Anānsi mā leiki nu kā hōr am. Weni Bru Fergi kā fn, alma di hā it fa ši fel a lo bran, am sē: Bju Anānsi, hogo drāi joia. Am a anturt am sē: ju mon sa drāi joia oka! Am a du houtu bo Bru Fergi, a ha Bru Fergi wel kā bran fo am jet.

10

LXXX.

Di hunduhān mi Bru Kalkun mi Bru Patpat. Di twē fan sinu a mā *en bargain* fo slā hunduhān fodimā sinu sē, weni di frou gōi it di jet gi sinu, hunduhān mi so rēbən, am pik op alma fan di jet gou gou. 15 Sinu nu kan kri muši fan di jet. So kalkun a sē a hunduhān, am mi atewēl groma. So kalkun me patpat a mā en plat fo slā hunduhān. Di frufu, weni di jet a gōi a gron fo sinu jet, weni sinu a kabā jet kalkun a bigin fo pik hunduhān gera. Patpat a bli aastu listā kalkun pik hunduhān gera fo. Dan weni sinu a bigin fo fegete, dan patpat sa ko abini. 20 Dan sinu bigin fo pik en mit di andu gera. Hunduhān a sē a kalkun, jā, am rol a baba. Kalkun a sē am, ap jet kaka. Am sē, patpat was ši lif bini watu. Di twē fan sinu a gera mankandu tē sinu a bigin fo fegete. Dan patpat a ko abini. Weni hunduhān a flig bo patpat, patpat a sē: jā, a di da mi manké, mi lo wis ju nu, mi kan sla ju. Fodima ju jet atewēl gou, ons nu kan kri genū fo ons jet. Weni sinu a bigin fo fegete, 25 patpat a kri bo hunduhān, a nē ši nek, a du di ondu ši flegn. Dan hunduhān, weni am fal, patpat a ha ši nek ondu ši flegn, manké fo brē ši nek. Da am a krēw it. Dan patpat nu a wel los am tē weni am a brē hunduhān ši nek. Weni kalkun a ki, hunduhān mi na gron lo rutl da, am a sē: jā, nu ons sa kri jet fo ons jet. A di tit hunduhān kā lei da a gron stēndōt.

30

LXXXI.

Di a ha wes en man. Ši nām a wes Santiana. En enandu a wes Marōni. Santiana a ha stibu bot Marōni nu a ha enestu. So ši ple a fañ a fi. So weni Santiana a sak nē, am a ki di fi, am a sē a Marōn fo lista di hou ple bran. Santiana am a ha stibu. Am a kōp en *rocking-* 35 *stul* mi en *silk sofa-coat*!). So am a gōi en fut obu di andu, am a sit

1) Het toppunt van weelde.

nē, am a sē a ši šolāt sinu fo lista di hou hus bran. So am a bli da, am a skop ši rektē fut tē ši rektē fut a fal!).

LXXXII.

Bru Anānsi am a ha en gungu pampī. Am a lo wandu obra obra fo lo sē di folok sinu, kinin kā sti am fo sē di folok sinu: fekan lo ko! Dan 5 Tekoma oka am a fn fo sē, am fo lo sē alma ši fuluk sinu: fekan lo ko, fekan lo ko! Dan am a ha fo nē sinu fo bin a en gungu bōm fo di weni no wāi sinu a bus. So Tekoma a sē am, am ha fo bin am oka a en gungu bom fodima weni fekan ko, am blās ši hus we, am bi da a di bōm kā bin sondu di bōm alma lo me am. So Anānsi a bin Tekomā a 10 di bōm. Dan am a nē en kawet, am a slā Tekoma mi di kawet tē Got sē di genū. Weni Tekoma a lo kri di slā, am a sē am: *šo?*, Bju, šo! Anānsi a anturt am: wapi di hei?) ju kā ho kinin ha nēgu lo slā, nēgu kan še a kinin: šo? So astu am a kabā slā am fo am *satisfacton*, am a lista am da bin ā di bōm. Astu Anānsi a lo ši pat. Bru *Rabbit* a lo 15 pasē. Tekoma a frāg am fo los am. So Bru *Rabbit* a los Tekoma. So Bru Tekoma a lo mi *Rabbit* a ši hus. Am a gi Bru *Rabbit* jet. Am jet. Weni Bru *Rabbit* a kā kabā ši jet, am a lo ši pat. Bru Anānsi a di tit am nu wēt, huso fo drāi ko a ši hus fodima am ban, Tekoma lo fañ am fo slā werān. Bot Bru Tekoma na kan fañ am fodima am a wes so wis 20 am na kan kri am. Bru Tekoma a sē a *Rabbit*, as am kan kri am, am fo ki as am kan kri Bru Anānsi fo am fo bin. Bru *Rabbit* a mā *bargain* mi Bru Kabritabok fo help am fo fañ Bru Anānsi. Bot Kabritabok a ban Anānsi fodima am a ban, Anānsi mata am fo jet. Bot Bru *Rabbit* nā a bañ am taltal. Bru *Rabbit* alē na kan kri am. Weni Bru *Rabbit* ki Anānsi 25 lo ko, Anānsi kuri lo bo en gungu bōm. Am ha bini ši sak pēpu. Am kou di, am bli do di bōm, am gōi di abini Bru *Rabbit* ši hogo. So weni di bran Bru *Rabbit*, Bru *Rabbit* ha fo bli da fo fegete fo kri ši hogo klā. Bru Anānsi lo dē bo enandē bōm fo lo ši pat. Am sak nē lo dē. So weni Bru *Rabbit* kā kri ši hogo klā it fan di pēpu, weni am a 30 kik it fo Bru Anānsi, Anānsi kā lo ši pat. So am nu kan sē, wāpi am kā lo. So Bru *Rabbit* drāi lo werān a ši hus.

LXXXIII.

Di kinin a ha en pit fo *dig*. Am a sē a Bru Tekoma, am manké am *dig* di pit fo am fodima di andu pit wa am ha am no kan kri watu fo gi ši kui sinu. So Tekoma a sē am jā, a frāg am: nu wapi ju lo *dig* di 35 pit? Wapi am a wis Tekoma fo *dig* di pit, Tekoma a sē am: mi na diin, di watu da sa wēs frāi. Am a sē a Tekoma: jā! So Tekoma a *débate*

1) Een uiting van 's mans onverschilligheid.

2) So [vgl. nld. zoo in den zin van „genoege“].

3) Hel.

me am. So Tekoma a sē. jā. am sa *dīg* di. Di kinin a sē am, as am kan *dīg* di pit tē am brin watu, am sa gi am en kui me kalfi me enhondert patakōn brōt me enhondert patakōn stūbu. So Tekoma a kri Bru Anānsi di twē fan sinu fo lo *dīg* di pit. Sinu a *dīg* di pit en wēk fa Mānda tē

5 Sātada. Sātada twālaf i sinu a brin watu ko. Weni sinu a brin di watu ko, di watu a lo *flow* bini di pit. Dan Tekoma a lo brin di kinin fo ko ki. Weni di kinin a ko, di kinin a sē: jā. di da mi frāi! Bot weni sinu a kabā, sinu nu a pruf dē watu. Weni sinu ā brin di kui sinu fo ko gi watu, sinu fin, di kui sinu no wel drin di watu. Kinin a sē, am no wēt

10 wa kā giskit di watu. Am a sti lo rup Tekoma. Weni Tekoma ā lo a di pit, weni am a pruf di watu, am a fin di watu mi bitu me sout. So a pruf di watu, am a sē: jā. adima di kui sinu no wēl drin di watu. Bot Tekoma di na a wēs fa am fout. So di kinin a ha fo betāl am wa sinu a *bargain* fa. Astu di kinin ā betāl Tekoma, Tekoma a betāl Anānsi.

15 Dan sinu ha fo lo *dīg* enandu pit. Nu di kinin a frā Tekoma, wapi am din di watu sa wēs frāi. Weni Tekoma a wis am, wapi di watu sa wēs frāi, am a sē a Tekoma, am no din. Tekoma sē am: jā! So am a se Tekoma, as di watu mi frāi, am sa betāl am mē a wa am a gi am di

20 estu māl. Nu weni sinu a lo ma sin *bargain* fo di andu pit, di twē fan sinu, Anānsi na a wes da. Di kinin a sē am, am sa gi am twē kui mi en patakōn brōt werān mi twēhondert patakōn. As am kan brin frāi watu ko, dan am no sa lista Anānsi wēt huwēl am kri. Am sa gi di a am betji betji fodima weni a gi di a am, Anānsi lo a ši hus weni am

25 no bi da lo dif am. So Tekoma a sē di kinin: jā. Weni am ko a am, am sa nē dżis wa am mankē, so am sa lista di andu a am. So weni sinu a bigin werān fo *dīg* di andē pit, di watu weni sinu a kri a di *bottom* a wes dżis lejki regnwatu. Di sprin sinu fan di pit a lo gōi watu

30 lejki weni regn lo fal a di *spout*!) bo di hus. Weni di kinin a sak nē fo ko ki a di pit, am a ki di watu. Am sē: jā. ju a en wis man, jā. di da mi alma ret. So sinu kabā *dīg* di pit. Sinu a drāi a sin hus. Anānsi a frā Tekoma huwēl di kinin ha sē am lo bitāl am fō di andu pit. So Tekoma a sē am dżis half fan wa sinu a kri fa. Am na sē am di hēlə.

35 So weni Tekoma a lo a kinin, di kinin a dżis gi am di halaf, am a hou di andu halaf *back*. So Tekoma mi Anānsi a ko pati wa sinu a kri. Weni sinu a mata di kui, Tekoma a gi Anānsi di halaf fan di kui, am a nē di andē halaf. Am a gi am halaf fan di brōt, am a nē di andu halaf. Di stūbu wa sinu a kri, am ā gi am di halaf, am a nē di andu halaf. Dan Tekoma a frāg am, as am me plesi fan di. Am a sē: jā. fodima am na wēt wapi am a lo fo lo werək fo en man fo gi am di. So

40 Tekoma a sē am pasō, wa am kā du a ši hus, no astu am lo, am drāi *back* fo ko dif di werān. So am a sē: nēn, Bju: en di da a deldē gut am a du astuwud. So weni Tekoma a fin am, am a sē am: jā, Bju, a

1) En het [water uit de weiput] spoot [d.i. kwam in stralen neer].

so ju kā du mi werān! Am a sē, am a ko da a ši hus, am nu a fin am da, am a ko fo frāg am en klēn gut fo am jit fodima alma wa am kā

5 drā a hus dri mi fi dag mi klēn kriōl sinu mi ši mā kā bli da kā stam kā mos di. Nu am kā ko a hus nit en gut fo du a ši mon. So a di da am a ko a am fo ki, as am ha en gut da fo jet. So am na a fin am. Am a hopo di do, am a lo abini, am a fin brōt mi di kōklēs wa am a listā, am a nē dē mes, am a šini en dżonk fan dā flēs en am a nē dē

10 brōt oka en am a set da a di do en bli da, am a jet tēkē stēki da. As am a ko gou, am sa kā fin am da, fodima am wēt, as am a fin am da, am a frāg am, wa am a nē fo jet, tomēs am sa kā gi am mē a di da, So Tekoma na a sē am enestu gut. So Tekoma a sē: jā, di māl mi ki, ju na wes glos fo nē di hēlə, fodima ju wēt, mi ha fo jet oka. A di twē

15 fa o's kā werək mankandu wa mi kā kri, ju kā ki, mi a pati di afo ju halaf mi halaf. So ju no kan sē, mi kā nē mē a wa mi kā gi ju. So am a sē: nēn.

LXXIV.

Di kinin a ha en batita-stik, a frā Tekoma, as am kan lo fo ko tre

it di batita fo sinu boderaf. Nu Tekoma a sē am: jā, am sa ko fo tre

20 sinu abit. Tekoma a sē a Bru Anānsi, am manikē am mānda frufru. Am fo ko a ši hus. Dan di twē fan sinu sa lo mankandu. Weni Anānsi a ko, am a ko ēl fru. Tekoma a gi am kofi me brōt. Am a set nē, am a jet fo sinu lo a kinin. Weni sinu a kri a di kinin, di kinin a sē

25 a Tekoma, wapi sinu fo lo *dīg* di batita. So Tekoma a lo a *cellar* fo lo kri twē hou, bot weni am a kri a di batita-stik, am a ki, wa fa en gungu batita-stik, am ha fo lo kri twē mē man fo fegete fo kri di batita abit. So dan am a drāi *back* a di kinin. Am a sē di kinin, a am me Anānsi alē lo tre di batita, bot am ha fo kri twē mē man fo di

30 batita sinu boderaf. Di kinin a sē am, nēn, am fo nē ši tit fo tre di batita, fodima as andē fuluk wēt, sinu sa ko mi sin kanó a dnuku lo fo fegete fo kri di abit. Bot weni sinu lo *dīg* di batita, sinu fo kōk

35 wapi sinu lo werək, fodima as sinu mi huigu, sinu no kan werək. So weni sinu a begin fo *dīg*, Tekoma a *start* af Anānsi fo kōk batita. Weni di batita a kōk, dan Anānsi a sē am: batita kā kōk. So Tekoma a sti Anānsi a di kinin sē, am kā kōk batita, am fo sti sougut lista am

40 jet mi di batita. So di kinin a rapō en half kwati kui gi am fo ko gi Tekoma wapi sinu lo werək fo jet mi di batita. So dan weni am a rak, Tekoma a hāl af it fan di werək. Di twē fan sinu a lo ondē di bōm lo jet. Dan weni sinu a lo jet, di kinin ha sak nē brin ko fo sinu en

botfē sopi. Dan sinu a sē am muši danki fodima weni en man lo werək, am kan hāl af nē ši jet, am ka jet kabā, am ful fo nē en klēn gut wa

mi betji sterək a watu. Dan di kinin a anturt am sē: jā, mi wet di, fodima mi kā brin di ko. Dan weni sinu a kabā jet, sinu a nē en gut

fo driin, sinu a res sinu sel tē weni di a ko tit fo sinu bigin fo werək. Sinu a lo a sinu werək werán. Dan sinu a werək tē sinu a hāl af it fan sinu werk. Sinu a du di batita sinu alma a ēn hōp tē dasándadák. Dan da kinin a sti noli me ēn burika fo ko rapó di batita wa sinu a *dig* di dak. Dan sinu a bigin fo *dig* werán. Sinu a *dig* tē sinu a kabá fo *dig* di ple. Dan di kinin am a kri di batita sinu. Am a sti sinu a *markt* fo lo frukó. Di lāstu dak sinu a lo *dig*, di kinin a sē a Tekoma, di dak, batita wa sinu lo *dig*, am nu fo sti di a hus, am fo du di a hōp fo pati di fo di twē fan sinu. Tekoma a kri ēn haléf ton fo lo mēt di batita 10 sinu weni sinu kabá *dig*. Dan di dak Frida-astumenda, weni sinu a kabá, sinu a du alma di batita sinu a hōp. Dan am me Anānsi a ko di Satada-frufu. Sinu a mēt it di batita sinu. Ēkē man a kri dri ton batita. So sinu a lo a hus mi di. Sinu a kōk, sinu a jēt. Di kinin a gi sinu ēn kui fo pati fo di twē fan sinu fo sinu jet mi sin batita. Dan Anānsi me Tekoma a sē di kinin muši danki. Di kinin a sē a Tekoma: mi ha 15 ēnando ple mi batita. Weni mi sti fo rup ju, ju fo ko kik it fo di batita sinu fo mi. Am a sē: jā, mi sa ko, mi no sal lista ju *labour* a gron fo lo baderef, mi sa ko tre di it fa di gron fo ju.

LXXV.

Di kinin a ha ēn suku-stik. Am a sē a Tekoma, am manké šī suku 20 fo kap wapi am lo kri ēn man fo mā fi ondu da kētal sinu fo mā suku. Tekoma a anturt a am, Anānsi kan mā fi. So am nu wēt huwēl am sa *charge* am fo mā fi fo nēm af dē crop. So am a sē, am ha fo lo a Anānsi fo lo sē am, fo am ho, wa am sē. So weni am a lo a Anānsi, Anānsi a sē am, jā, am sa mā fi, bot dan, weni am kabá nēm af dē 25 crop, di kinin ha fo gi am feiftik patakón mi twē ton suku fodima am ha ēn gungu crop da fo tre. So Tekoma a ko a kinin, am a sē di kinin. Di kinin a sē a Tekoma, jā, am sa gi am di da, fodima a ēn swē crop bi nabo di lan. So Tekoma di Mānda-frufu a kri muši fuluk fo ko kap suku. Weni am a lo sē di fuluk sinu, sin a sē, jā, sinu sa ko di andu 30 wēk. So di wēk am a wēs da, am a skon op di koppu šī hus fo hou di a ordu weni sinu bigin fo mula. Dan di Mānda-frufu sinu a bigin fo kap. Sinu a kap suku. Sinu a briin di ko a mula, ko mula di. Dan weni sinu a kabá mula di wēk sinu a kōk di suku. Weni sinu a tre di, sinu a gōi di bini di ton, sinu a du di bini di *curin*-hus fo alma di malaši kuri it fan di. Di andu wēk sinu a kap werán, sinu a du diselde gut. 35 Dan da falēgan wēk sinu a stop betji fo lista sin mogás drōk. Dan sinu a bli tu op alma di suku sinu wa sinu a gōi a ton fo ma *rhum* fo di falēgan wēk. Weni sinu a kabá, dan sinu a bigin fo kap werán. Sinu a kap twē wēk han kuri. Dan sinu a stop fo sti di ēstu suku nu wa sinu a kap fo, a māk it fo sinu kri ple fo du di andu wa mi naastu werán. 40 Weni sinu a kabá frukó alma, dan sinu a bigin fo kap werán tē sinu a kri di crop it fan sin han. Weni sinu a kabá di crop skonskon, dan di

kinin a rup Tekoma mi Anānsi di twē fan sinu mankandu. Am a frāg 5 Tekoma, wa am manké nu fo di crop. Tekoma a sē am, am fo gi am nu fo di crop twē ton suku mi twaléf patakón mi ēn kui. Dan as am diin a am sel, am kan gi am ēn gut obu di, as am nu *overcharge* am, di kinin a sē am, jā, fodima wa am kā sē am fo gi am, di werək a mē a di da. So di kinin a gi am ēhondert patakón fo šī tit mi di twē ton suku mi šī kui. Dan am a sē am, šī stibu am kan nē ēn *part* fan di fo 10 lo kōp šī jit tē weni am manké am werán. So am a du dżis leiki hoso di kinin a sē am. Am mi Anānsi sinu a kri sin bitāl, sinu a lo a hus mi wa sinu a kri fan di kinin.

LXXVI.

Anānsi en Tekoma sinu a lo it. Di twē fan sinu a lo a ēn hus fo lo 5 fri ēn mēnsi fo trou. Di a ha twē mēnsi. Anānsi a lo fri di ēn, Tekoma a lo fri di andu. Nu weni Tekoma nu bin da, Anānsi lotē am a sē di mēnsi sinu: jā, Tekoma a šī tā rikabai. Nu weni Tekoma a lo, di mēnsi sinu a sē Tekoma fan di. Weni Tekoma a drāi, am a lo a Anānsi lo frāg am huso am kan lo sē di mēnsi sinu, am a wēs šī tā frāi rikabai. 10 Anānsi a sē am, jā, a lik, am nu a sē sinu ēn wo't leiki di da. Tekoma a sē am, as am na a prāt di wo't da sē sinu, sinu nu a kan sē so. Anānsi a sē a Tekoma, as am manké fo ho da wārgēt, am fo ko lo da tā sinu sē dē wort fo šī hogo. Weni Tekoma a māklā di andu astumēnda, Anānsi a nē hēlē hōp me blā mi hou duku, kā wul op šī futu, sē, am 20 mi ful me pin, am nu kan lo. Tekoma a sē am, jā, am mut fo lo fo ho di wārgēt fan di gut. Nu Anānsi a sē, am nu kan lo. As am kan drāg am lo, dan am sa wēs *able* fo lo. Nu Tekoma a sē a am: jā, am sa drāg am lo. Di dak weni am kri klā fo lo, dan am kan ko. Astu am a kri klā, am a lo a Anānsi šī hus nu fo am drāg am. Anānsi a sē: Bju, 25 ju wēt di klēn gut, wa sinu rup di salduku, tā mi du di bo ju. Tekoma a sē: jā, ēnəstə gut for dē wārgēt. Am a sē am werán: ju wēt di klēn gut wa sinu rup di sal? Am a sē: jā. Am a sē: lista mi du di bo ju. 30 Weni am a du dē sal bo am, am sē: ki di klēn gut hiso wa sinu ha fo du ondu ju stet. Am a sē: jā, ēnəstə gut fo di wārgēt. Am a sē: am: ki di klēn gut wa lo ondu ju bik fo hou di sal *steady*. Am a sē: jā, ēnəstə gut fo di wārgēt. Dan astu am a kabá fo *gird* am, am a sē: ju wēt di klēn gut wa sinu du a ju mon? Am a sē: jā, sinu rup di bit. 35 Am a sē: jā, tā mi du di a ju mon. Am a sē: jā, ēnəstə gut for di wārgēt. Weni am a kabá du di bit bini šī mon, am a sē: ju wēt di klēn gut wa sinu rup di honta, di da fo hou da fīgi sinu it fa mi fut. Am a sē: jā, ēnəstə gut for di wārgēt. Nu weni Anānsi a kri bo Tekoma, am 40 a lo fo sudži sudži me am. Am a sē am, am nu fo lo hart fodima am mi ful mi pin. Weni am a kri nu wapi di mēnsi sinu a kan kik am, dan am a du di honta mi di spōr bini Tekoma, am mā am galóp. Dan am a krew it sē: jā, mēnsi, wa mi a sē ju, mi no a sē ju, Tekoma a

wēs mi tã bes rikabai? So weni am a rak, am a *fasten* Tekoma da a di bõm. Am a lo abini di hus fo lo prãt mi di mēnši sinu. Tekoma a brē di tou, am a lo dē a bus lo skit di sal da. Am ha fo wandu ko a hus werãn.

LXXVII.

- 5 Di a ha ěn kiniñ. Am a hou ěn dans. Di a ha dri šiši lo ko a di dans. Sin mā a dõt, lista di dri fan sinu. Di lãsta ěn a wēs ěn fēri. Di twē grõtõ sinu na wel ki astu di andã šiši frãi. Weni di tit ko fo sinu dans, sinu du am a õben tē weni sinu drãi. Weni sinu kã lo, am hõp di õben en am rup a di õben. Am kri šĩ kabai mi šĩ karõšĩ alma me šĩ skun, ěkēgut wa am nõdi. Dan am kri bini šĩ pētãnt, am lo a dã dans. Am a ha ěn *parrot* lista a hus. Weni di andu twē šiši kã lo, astuwud weni di dans mi nabini, dan di mēnši ko. Am kã klēt a di sõt fan mani, sinu no wēt a am fodima fo am kã klēt mi gout en me *silk*. So weni sinu ki di, sinu bli da lo gãp bo di šiši, bot sinu no wēt, a sinu seldu šiši. Weni di dans mi obu, sinu ko a hus. Sinu fin šĩ šiši da a di õben, wapi sinu kã lista am. So sinu no kã foték am fodima am ko a hus fo sinu. Am a du šĩ pētãnt ěkēgut we fo sinu nu ki enestē gut. Nu weni sinu ko a hus, sinu lo a dã õben, sinu a hopo di, sinu tre sinu šiši abit. Sinu a sē am, as am nu a wēs so fil, am sa ka lo mi sinu a di danshus, dan am sa ki wa kã giskit. Sinu a sē am, di a ha ěn jun damsēl a ko da a dã dans. Weni am prãt, gout flig it fan šĩ mon. A di kiniñ alē dans mi di damsēl da. So sinu na wēt wa kã giskit tē ěn fan di dunku di dans a hou so lãt, di a lo ko mes fo dak. So ěn fan šĩ skun a drep a pat. Nu [di kiniñ] a lo ri fo fin it, wapi di damsēl da wõn. Bot weni am a frã obra obra, am nã kan fin it, widi di skun hotu fa. So weni am a ko a di hus da, am a frã di twē šiši, as di skun hotu fan sinu. Sinu a nē di skun fo fegete fo du di an. Di skun nu a kan lo bini sin fut fodima-di a wēs atavēl klētjij fo sinu. Di *parrot* a krēw it: ju fo *grease* ju hil, ju fo *grease* ju tetšĩ! Di eigena fan dã skun mi nabini di õben! So sinu a sē a di kiniñ: jã, dã *parrot* lo sē lik. So di kiniñ a sē, am manké fo ki wa mi nabini. Weni sinu a hopo, di kiniñ a fin sinu šiši bin da bini di õben. Am a tre am abit. So sinu a gi am di skun fo tre di bo šĩ futu. Am a nē di skun. Bi di tit am a du di a šĩ futu, di skun a lo ret am. Dan dã kiniñ a nē am fo lo a hus. Dã *coachman* wa a wēs mi di kiniñ am a ha fo ko bini di mēnši šĩ *coach*. Bi di tit weni am a du di skun a šĩ fut, di kiniñ a ki di, am a bēdl di kiniñ, *excuse* fo ěn klēn tit. Di kiniñ a bli da lo wak am. Am a lo, klēt amsēl, kon it nu fo lo mi di kiniñ. Weni šĩ twē šiši a ki hoso am a klēt amsēl, sinu a wēs *surprise*. Dan am a lo, am a set mi di kiniñ fo lo a di kiniñ šĩ hus. Dan dã kiniñ *coachman* a ha fo brin fa am pētãnt ko a di kiniñ šĩ hus. Dan di kiniñ a trou mi am.

LXXVIII.

- Tekoma en Anãnši di twē fan sinu a lo a ěn pit fo lo fan fis. Weni Tekoma lo ondu watu, weni am blãs me šĩ fis, Anãnši nu kã du šĩ kop ondu watu nuñgal. Weni Tekoma a sē a am: Bju, ko dikl ondu watu, am a sē: jã, am lo fan šĩ wen. Am dżis lo halaf pat fan dã watu lista dã watu kri obu šĩ kop. Dan am sē a Bru Tekoma, am dżis kã blãs. Nu weni Tekoma a blãs, gõi šĩ fis a lan. Anãnši a kã ris fo Tekoma. So dan weni Tekoma a ris, am a fin Anãnši a lo kom it it fan di watu. Sinu a fañ ěn fosiku gera tē sinu a mes fegete, bot Anãnši a sē am, na a dã fis am a lo rapõ, am a lo a ěn šĩ, bot am lik: a dã fis, am a lo rapõ fo du a šĩ sak fo lo a hus.

LXXIX.

- Di kiniñ a rup Tekoma fo ko kap ěn steki blã fo am plan džankõl fo di tit rak. Tekoma a ko fo ho wa di kiniñ a sē. Weni di kiniñ a sē am, am sē: jã, am sa kap di steki bus. Nu di kiniñ a sē am, am manké fo gi am twalflhondart patakõn, bot am no ha ěntēngut mē fo gi am. Tekoma a sē am: jã, as am gi am di da, am sa fin gut fo kõp fo hou am tē am kã kabã kap di bus. So di kiniñ a sē am, am lo gi am halaf fan di stibu tē weni am kabã kap di bus, dan am sa kri di andu. So Tekoma a sē jã. Di andu wēk am me Bru Anãnši a ko. Sinu a kap bo di bus tē di mãn it. Dan wa sinu a kap fo, dan dã kiniñ a kri sinu fo bran di. Weni sinu a kabã nu, dan sinu a ha fo kap di andã steki tē sinu a *fulfil* di hēlē fan di bus. Dan weni sinu a kabã kap di hēlē, sinu a bran di af alma di bus, dan sinu a lo fo sinu bitãl. So di kiniñ a gi sinu wa am a blõf sinu. Dan am a bitãl sinu werãn fo di bus wa sinu a bran fo am.

LXXX.

- 25 Di kiniñ a ha ěn kui. Di kui a dõt. Am a sē a Bru Anãnši mē Tekoma fo hãl di kui fo lo grãf am fodima am no kan betrõu fo gi di a ěntēnfuluk fo jet fodima am no wēt wa kã giskit di kui. So di twē fan sinu a lo hãl di kui fo lo grãf am. Astu sinu a grãf am, sinu a lo a kiniñ sē am, sinu kã grãf di kui. Di kiniñ a sē: di da mi alma ret, fodima am no wēt wa kã giskit. Weni dunku a tu, di mãn a lo skin, Anãnši mi Tekoma a lo dē lo tre di kui fel am. Sinu a drã di a hus fo sinu jēt. Sinu a kap di op, du sout a di fo sin jēt.

LXXXI.

Di a ha ěn man a lo abit mi šĩ tramil fo lo ron fes¹⁾. Di a wēs mušĩ

¹⁾ Letterlijk: om rond visch te gaan, d. i. om visch te vangen.

fan sinu a wēs me am¹⁾. Nu weni sinu a gōi di tramil bini di watu, wapi di fis sinu a lo slā maṅkandu²⁾, weni sinu a kabā gōi it alma di tramil, som fan sinu a lo bo di bāi fo lo hala sin tramil bo di bai. Dan som fan sinu a bli abini di kanū fo slā watu fo hou di fes sinu a lanšī fo sinu nu brē sin tramil. So weni sinu a lo hāl sin tramil tē sinu a kri di abo di bai, sinu a nēm it di fes sinu it fan di tramil. Sinu a fan bini sin tramil ēn guṅgu hāi da oka. Sinu a hala am gōi a bai, dan sinu a slā am tē sinu a mata am, a lista am bli da bo di bai. Ak dak, weni di eigena fan di tramil a lo pasē kan Bru Hāi, di ffigi sinu a wēs abini šī mon leiki san mi na bai. Də man a sē a di andu sinu, weni am rak a hus, sē: jā, am a lo pasē da kan Bru Hāi. Bru Hāi a ma fo bit am, am a ha fo krēw it.

5

LXXXII.

Moskit a sē a masbondo, šī titā kā plant ēn steki jamus. Weni am a lo fo tre di jamus, ēkērēn a wēs so guṅgu leiki šī bil. Ham a se: aaaaw fo di da fo am plant jamus ko guṅgu leik šī bel, am sa gāp³⁾ te am dot. Masbondo a lak. Am a hol⁴⁾ šī waist tē am a mes šini di a twē.

15

LXXXIII⁴⁾.

Bas, žumbi a pase hi. Am na a pase hi. Am a du šī pipa hi. Am na a smoke hi. Hēēē, ju žumbi!

Mi lo mata ēn fergi. Huvē pon ju maṅké? Ses pon. Fan wa⁵⁾ ju manké? Mi maṅké də stibo fo mi spek. Man, lo we fa mi dor, ju a ēn goudif!

20

LXXXV⁴⁾.

Mi ka foló frou gouteri. Ju ha fo fin di gi mi.

LXXXVI⁴⁾.

Bontšipudn mi hēt, bontšipudn mi kout. Som wel di hēt, som wel di kout. Som wel di a di pot nēgen dak hou.

¹⁾ Hij was met een groot gezelschap.
²⁾ Waar de [grote] visschen [jagend] samen [het water] sloegen.
³⁾ Van verbasning namelijk.
⁴⁾ Kinderspel.
⁵⁾ Bedoeld wordt: van welk deel van het varken.

LXXXVII¹⁾.

Jaek, ju skun mi skon, bli. Alga di fes a di zē lo zwim. Alga dift a di air lo ffig. Brin mi...

LXXXVIII²⁾.

Dri bli muši. Ki hoso simi kuri. Simi lo kuri fan də farmer's wif. Widi šini en stet mi ēn kambusmes? Mi noit kā ki ēngut leiki dida abini mi lif. Jen ki wa sport!

5

LXXXIX³⁾.

Maria⁴⁾! Ali⁵⁾ frou! Di kā⁶⁾ gi di hou man də servet, ta am fix⁷⁾ šī futu. Nu sē di hou man, am kan ko bo di estə trap, bot pasó am ko mē fē.

Ju bóroma bóroma zepo mi a la ē⁸⁾! Haridín haridín, Din din di⁹⁾! Maria! Ali frou! Ju kan sē di hou man, am kan ko kan di bere, bot pasó am take enestə gut!

10

Maria! Ali frou! Ju kan sē di hou man, am kan ko bo di bere, bot paso am take mi bil!

Maria! Ali frou! Sē di hou man, am kan risóp mi saja, bot pasé am take mi bil!

15

Maria! Ali frou! Sē di hou man, am kan du mi di¹⁰⁾! O, ju du mi di, a fa ju di bi¹¹⁾!

LXL¹²⁾.

Də hon lo lak, a lak am lo lak!

¹⁾ Kinderspel. Aan het slot noemt men iets wat dan gebracht moet worden. Meer wist de verhalen er niet van te zeggen.

²⁾ Kinderrimpje. Vroeger leerden de kinderen zulke versjes wel op school. Men noemt ze dan ook „school-songs“.

³⁾ „Story-house song“ (zie Inleiding, p. 6—7); deze tweezang is het voorspel van een phallischen dans.

⁴⁾ De vrouw roept haar dienstmaagd.

⁵⁾ Hallo!

⁶⁾ Lees: ju kan. De verteller moet zich hier vergist hebben.

⁷⁾ Bedoeld wordt: wasschen.

⁸⁾ Aldus zingt de man. Volgens den verhalen hebben deze woorden geen beteekenis. „Boro“ is echter een woord voor „vulva“.

⁹⁾ Met deze woorden gaf het dansende paar de dansende paar de muziek weer. De man: handin; de vrouw (invallend): din.

¹⁰⁾ Zij bedoelt: haar lichaam.

¹¹⁾ Ouder: da fan ju di bin „van jou is het“. Hierna begon de eigenlijke dans, waarbij de man met expressieve lichaamsbewegingen en een stok als phallus voor zich uithoudend de vrouw steeds meer naderde om haar tenslotte aan te raken.

¹²⁾ „Story-house song“ (zie Inleiding). Bij het zingen hiervan klappen allen in de handen. Het lawaai houdt de geesten op een afstand.

LXLI¹⁾.

Də *bull* no wel werək; ma di *bull* werək! Friñ də *bull* stet; ma də *bull* werək! Jak də *bull* a *yard*; də *bull* no wel werək! Friñ də *bull* stet; ma de *bull* werək!

(Ons bin biti wawara mi steki astə ən man ši rigi, so ons du di a fi fo ma am hopo fo nē amself fo sla a gron alma pat).

LXLII²⁾.

Kuri biti³⁾, Jan, Jan, Jan, Jan, kuruj biti: puši ka dot!

(Di mēstu puši kə dot. So di ən man wa də blanku ha a hus am a ko a di andu ən lo sē am: Jan, də mēstu puši ka dot! Nou am a ha fo blās bini ši ho fo ki as də puši sa ris weran. As də puši no kan ris, dan mi no wēt wa am ha fo sē ši mēstu fan ši puši).

LXLIII⁴⁾.

Tompi Ben, toma *weary* toma! Ju *lil* boy, toma *weary* toma! Kwin Baši, toma *weary* toma!

LXLIV⁵⁾.

Tšin tši tšan tšorio sajan gumé, mi no kan mi di *story* numé! Mi skē ju mon, mi skē ju bād! Džin dzo wai lap! As ju bin fo lak, ju lak ənmal; as ju bin fo spel, ju spel ənmal!

¹⁾ „Story-house song” (zie Inleiding). De hooftpersoon van dezen dans stelt een weerspannige stier voor, die geen lust heeft een vrucht suikerriet naar den molen te slepen. Aan 's mans middel bindt men een zak met een lang eind touw aan welks uiteinde een bos hooi en takjes bevestigd is. Men steekt het hooi in brand en draait de zak. De man springt dan overeind en schopt als een opgehitste stier. Alle aanwezigen dansen en klappen in de handen.

²⁾ „Story-house song” (zie Inleiding). Men zit in een kring te zingen en in de handen te klappen. In het midden ligt een kleine jongen die de doode kat voorstelt. Een of twee paren dansen ± een half uur om het kind heen, waarbij zij het af en toe in de ooren blazen. Daarna worden zij afgelost door anderen en zoo gaat het voort, uren lang.

³⁾ Lees: abiti.

⁴⁾ „Story-house song” (zie Inleiding). Inhoud: een oude vrouw wil coire met een kleinen jongen. Mijn zegsman vertaalde: Small Ben, don't get *weary* copulating; Kwin Baši, you also must not get *weary* copulating. Terwijl het heele gezelschap zingt, voeren een of twee paren een phallicschen dans uit.

⁵⁾ „Story-house song” (zie Inleiding). Gezongen bij een soort pandverbeuren. Een man strijkt een ander met een houtje over kin en wangen alsof hij hem scheert en zingt daarbij: tšin tši tšan etc. Het gezelschap zingt daarop: džindžo wallap. Dan de scheerder: as ju bin etc. Als de man die geschoren wordt lacht, neemt de ander iets van hem weg. Wanneer de scheerder op die manier eenige kameraden aan 't lachen heeft gemaakt, kunnen deze hun panden terugkopen door zich een zeker aantal klappen te laten toedienen.

LXLV¹⁾.

Mi na ná mi na ná derikomá mi na na é! Jen hú, jen swé²⁾! Derikomá mi na na é derikomá! Jen hú, ju no bán! Mi derikomá mi na na é! A də *chief* mantšáp³⁾! A də múi menši! Jen jit, jen no bán! Jen hú, jen swé! Jen jit, jen sórop! A də *chief* mantšáp! Mi derikomá a mi na na é mi derikomá! Jen hú, jen swé, jen hú a bái! Derikomá a mi na na é!

LXLVI⁴⁾.

Kabrita lo krew, kabrita lo krew, di wakman kan mata di kabrita.

LXLVII⁵⁾.

Wak fo mi, di menši sini lo wak fo mi, di menši sini lo wak fo mi fo ladin mi me izəl. Tā mi skrif a Tətolo a mi etgən butji fō sti ən kui me kalfi fo tre mi it fan izəl.

LXLVIII⁶⁾.

10 Bru Krabu, ki je nam hi! Mi kə dōp, je no kə dōp! Lo na kerək, ki je nam da! Eke folok kə dōp, je no kə dōp! Lo na kerək, ki je nam da!

LXLIX⁷⁾.

15 Wapi ju kə lo? Mi no wet wapi ju kə lo! Mi fra ju meme fo ju! Am no wet wapi ju kə lo! Dženán am kə folok di druñ man, sinu kə lo də amolē abini di *garden* bai! Mestu Macdama, je no ha hou kapmes a *cellar* fo gi Dženán fo šimi top? O, mestu Macdama, ju no ha hou izəl a *cellar* fo stop Dženán fo lo da?

¹⁾ „Story-house song” (zie Inleiding). Een is leider van den dans. Hij begint met een vrouw te dansen en zingt het liedje voor. Daarna gaat hij den kring rond, klappen uitdeelende met een zak en de anderen opjagende. Het geheele gezelschap danst dan paarsgewijs mee en zingt het danslied na. In de wijze van dansen is men vrij. Men kan de vrouw bij haar middel vasthouden en met haar ronddraaien, maar men kan ook samen dansen zonder elkaar aan te raken. Het phallicsch karakter van den dans blijkt vooral uit de woorden van het liedje.

²⁾ Julie zweert [dat het niet waar is].

³⁾ De hooftpersoon, d. i. de man die den coitus uitvoert.

⁴⁾ „Story-house song” (zie Inleiding). Het liedje doelt op een gettenhoeder die de aan zijn zorg toevertrouwde dieren doodt en opeet.

⁵⁾ „Story-house song” (zie Inleiding). Een Don Juan heeft het wat bar gemaakt. De meisjes willen hem in de boeien slaan. Hij vraagt uitstel: hij zal zijn broer op Tortola om een losprijs schrijven.

⁶⁾ „Story-house song” (zie Inleiding).

⁷⁾ „Story-house song” (zie Inleiding). Een vrouw misdraagt zich met dronken mannen. Men vraagt haar eigenaar om haar aan 't werk te zetten in het suikerriet of haar te boeien.

C¹⁾.

Bru Charles, awapi ju kã kri da steki kapmes da? Am sê: Bru Gotlof a gi mi di. Am sê a am: dan mi sa ki obu di²⁾.

CI.

Pinabikbla. Kuk di en goi en klen kanôp sout a di, bot no drink di het, lista i kout.

5 Kabritarotiñ. Bi frai fo wani ju ka strain ju rigi. Kuk di wolta fan di. Pinakopbla. As ju ha sterok pinakop, ju ka ne sizakabla. Frif di a ju han, du di abini en sakunestuk, nat di mi regnwata. Dan bin ju kop. Pukope. Ju šini di mi en mes. Ne alma fan di stikl af. Dan šini dri o fi stik. Goi di bini en komintji mi watø. So ju ful durst, drink di. Dan i kul di het wa bi nabiniši.

10 Sinpiwiri. Fo klën kriöl wa ha wurum. Fo ma se pasë di wurum kri teki sinpiwiri, šini di hopo a twë, krou alma di grun slim it fa bo di. Dan šini di wit part fan bini. Dan sprinkl en klen bitji fin sout abo di. Dan gi di a di kin.

15 Kašu. Di fel fa kašu mi frai fo kuk fo gilse.

Witkatunbōm. Di witkatunbla mi wel frai fo fulk wa ha rosfut. Pek dri bla fan di. Nat di mi regnwata en las di ron ju fut en ban di fight. Di sa mā alga di swel sak.

20 Tukantinbla. Mi frai fo was ju lif wani ju ha muši fin het lo kom it it fa ju lif. Brëk tokotinbla, frif ju lif mi di wani ju lo was. Di sa trë we ëkërën fan di hit it fa ju lif.

Worry-vine³⁾. Di mi frai fo gilse. Ju kuk dë watu, ju drink di (ju kan drink di dë helø dag) fo dri o feif frufu. Stam ju han ful, du di a watu, ta di stip, ën glas ful, drink di dri frufu.

25 Rubobstok. Ju goi di a watu, drink helø dag fo dri frufu.

Gioubluminstji. Frai fo pin a bik.

Tubakbla. Ju në dë tubakbla, kuk di mi bitji hašiši, drink di. Di ma ju brin op.

Susakabōm. Di mi frai fo ma tou.

30 Primbla. Mi frai fo pin a bos.

Džakukalolo. Ju was ju kop mi di.

CII.

Wëwulf, džumbi, gës. Di wëwulf, sini kan drai a di sot fa mani sini wel. Wëni sini tete di kin, ši ma kã folo ši kin. So di kin ko

¹⁾ „Story-house song” (zie Inleiding). „Bru Charles” wordt ervan verdacht een kapmes gestolen te hebben.

²⁾ Dan zal ik dat onderzoeken.

³⁾ Welk gewas bedoeld wordt, ben ik niet te weten kunnen komen.

5 *mischance*¹⁾, so dë ma no ka lo di hele fa ši mânt it fo brin ši kin weran hele. — Enestø folk weni sini kã dõt, sin gës sini lo wapi sini ha famili fo lo gi sini notice sini kan lo. Weni ons kã dõt, ons bi da bini ën ple wapi ons ha fo bli tē di trompet fan di here kã blās a di lastø dak. Dan alma dë zil wa kã dõt bo di lant o wa kã dõt bo zëwata (kã folo), sini alma ha fo ris a di lastø dak weni di trompet fan di here kã blās. Alma di hou bën sini wa bi nabini di graf kã drāi leiki babasi, sini alma ha fo ris ko weran a sin lifitit fo stan fo di ba fan dë here fo bi condemned fo wet hoso sini a lo spandë sin tit, whether sini mi frai o lelik. Alma dë frai sinu am sa du a di retši fa ši han. Di lelik sinu am sa du sinu a ši slingu han. Dan di sinu wa am ha bini a ši retu han, am sa nē sinu a hewun me am. Bot di sinu wa am ka kias a ši slingu han, am sa sti sinu a hel fo lo fin setan. Di sinu a frai gës, sinu ma nit ën faien a ju. Sinu bi da a en garden tē weni di here ko fo sini lo a hewun mi di here, bot di lelik sinu, ju ha fo fin sini alma a pat abini di bus. Fodima ju lo wandu a pat twaløf i mi eni weni ju kã fin op mi enestu a pat, widi kan ki sinu o widi no kan ki sinu, ju ka²⁾ ful en sot fa manni a ju feeling so ju wēt a som lelik gut ju kã fin op met. — Mi kã ki ën gës leik mi ki ju sit abo dë stul nou. Mi a sē

10 sē am, di hou gës sini sa stop am a pat. Am no a wel gløf mi. Weni sini a stop am, dan am a gløf mi, di a ha lelik gës lo pasë tē nu. — Mi kan sē ju fan di spirit fa takantin fo hou af di gës sini weni ju lo wandu a pat. Weni ju lo wanda, ju no fo lista juself ke lis³⁾ astu ju gowén te juself fo wandø mi di. Weni ju lista di a hus, dan sini ha all power fo stop ju a pat³⁾.

15

20

25

CIII.

Telwoorden: ën, twë, dri, fi, feif, ses, sewun, ak, negøn, tin, èløf, twaløf, dë'tin, ve'tin, feifin, sestin, sewantin, aktin, negøntin, twintik (twentik), ënentwintik, twëntwintik, driëntwintik, fiëntwintik, feifentwintik,

¹⁾ Wordt afgedreven. De „wëwulf” is van het mannelijk geslacht en doet dan ook de ongeboren mannelijke kinderen geen kwaad. Ook tweelingen van verschillend geslacht zijn veilig. Vooral in den tijd dat de suiker geplant werd, had men altijd veel last van het monster.

²⁾ Raadselachtig woord; mogelijk verkeerd verstaan.

³⁾ Andere middelen om de booze geesten op een afstrand te houden zijn lavendel en zout. Kinderen die met de helm geboren zijn kunnen de geesten zien en met hen praten; zij hebben niets van hen te vrezen. Vooral met Paschen zijn de geesten in de weer; tot 40 dagen na Paschen kan men te overal ontmoeten. Zij zien er ~ voor wie zij zichtbaar zijn ~ niet anders uit dan het lichaam dat zij bij den dood verlaten hebben. Ook gedurende den slaap gaat de ziel uit zwerven. Dieren worden na den dood geen džumbi's want „God heeft Adam levensadem en ziel gegeven, maar den dieren alleen levensadem”. — Ontmoet men een geest dien men kent, dan moet men hem dadelijk met zijn naam aanroepen of anders zeggen: „ik zie je”. Verzuimt men dit, dan krijgt men „fits” zoodra men thuisgekomen, spreekt.

sesentwintik, sewanentwintik, akentwintik, neganentwintik, dertik, ēnen-
dertik enz., fertik, feiftuk, sestik, sewantuk, aktik, negantik, ēhondut;
ēhondut mi ēn enz.; ēsta, twēda, drida, fide, feifda, sesda, sewanda, akda,
neganda, tinda, ēlafda, twalafda enz. tot en met negantinda.

- 5 Dagen van de week: māndag(k), disāndag(k), unsdag(k), donda-
dag(k), fridag(k), satadag(k), sondag(k).

WOORDENLIJST

Aangehaalde literatuur:

Grammatik der Creolischen Sprache in West-Indien [Kopie van dit geschrift door D. C. Hesseling; geciteerd als G. H.].

D. C. Hesseling, *Het Negerhollands der Deense Antillen*. Bijdrage tot de geschiedenis der Nederlandsche taal in Amerika, Leiden, 1905, [geciteerd als Hesseling, Negerhollandsch].

J. P. B. de Josselin de Jong, *Het Negerhollandsch van St. Thomas en St. Jan* (Mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, Afdeling Letterkunde, Deel 57, Serie A, No. 3, Amsterdam, 1924 [geciteerd als De Jong, Negerhollandsch]).

J. P. Knox, *A historical account of St. Thomas, W. I., and incidental notices of St. Croix and St. John*, New-York, 1852 [geciteerd als Knox].

[J. M. Magens], *Grammatica over det Creolise Sprog*, som bruges paa de trende Danske Eilande, St. Croix, St. Thomas og St. Jan i America. Sammenskrevet og opsat af en paa St Thomas indfod Mand, Kopenhagen, 1770 [Kopie van dit geschrift door D. C. Hesseling; geciteerd als G. M.].

C. G. A. Oldendorps *Geschichte der Mission der evangelischen Brüder auf den Caraibischen Inseln S. Thomas, S. Croix und S. Jan*, herausgegeben durch J. J. Bossart, Barbey, 1777 [geciteerd als Oldendorp].

C. Schuchardt, *Die Sprache der Saramakkaneger in Surinam* (Verhandlungen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam, Afdeling Letterkunde, Nieuwe Reeks, Deel XIV, No. 6, Amsterdam, 1914 [geciteerd als Schuchardt, Saramakka]).

C. Schuchardt, *Zum Negerholländischen von St. Thomas* [met naschrift van D. C. Hesseling] (Tijdschrift van Nederlandsche Taal- en Letterkunde, XXXIII, 123 vlgg.) [geciteerd als Schuchardt, Negerhollandsch].

Waar verwezen wordt naar plaatsen in de teksten noemt het eerste cijfer de bladzijde, het tweede den regel (van boven af geteld).

A

- a*₁ — naar, tot, tegen, in, aan, bij, voor [= *na*, vgl. nld. *naar*].
*a*₂ — als (indien), dan (na compar.) [ouder: *as*].
*a*₃ = *an(ar)* (en).
*a*₄ = *dat* (conj.).
*a*₅ — het volgende woord emphatiseerende partikel, tegenwoordig tevens echte copula [ouder: *da*, *na*, vgl. Schuchardt, Negerholl. 131—132; de Jong, Negerholl. 7 vlgg.].
*a*₆ = *ha* (hebben).
*a*₇, *o* — of [vgl. eng. *or*].
aastu — achter (adv.) [ouder *na aster*].
abidi (*abiti*, *abit*, *nabitisi*) — buiten, naarbuiten, uit (adv.) [ouder: *na (da)* *bitie*; het toevoegde *si* (zijde) verandert niets aan de betekenis].
abini, *nabini* — in (eng. into), binnen, naarbinnen [ouder: *na (da) binne*].
abo, *nabo* — op, bovenop (praep.).
abobo, *nabobo* — naarboven, daarboven, boven (adv.) [ouder: *na (da) bobo*].
absolūt — stellig.
adima — daardoor, daarom [ouder: *dadiemaak*, bet. lett. „dat is het wat maakt“].
adió — adieu.
adu — aarde.
af — af (en eng. off).
afo, *afor*, *nafo* — vooraan, vooruit (< *aastu*), vóór (praep.); *afo fan* *blijkbaar* naar eng. in front of [ouder *navoor*, volgens Magens (Gramm. 26) ook *navoorn*, vgl. nld. *voor*, *naarvoren* en *daarvóór*].
aks — bijl.
aksl — „ezels en muilezels“.
al — al, alle; *alda* emphat. vorm als *dida* naast *di*.
al obu — overal [vgl. eng. *all over*].
alé, *alén* — alleen.
alga — al, alle, allerlei [vgl. nld. *allegaar*]; *alga fa sini* — zij allen, *blijkbaar* naar eng. all of them.
alma, *almāl* — alle; *alma ret* — all right; *alma di tit* — al dien tijd, den geheelen tijd.
altavél, *atavél*, *altavē* — te veel, te zeer, te.
altit — altijd.
am, *a'*, *ham* — hij, zij, hem, haar.
amél — tusschen [vgl. *medf*].
Ameriki, *Meriki* — Amerika.
amolé — beneden, naar beneden; *hi amolé* — hier beneden; *amolé da* — daar beneden [uit nld. *naar omlaag*], vgl. Schuchardt, Negerholl. 135].
amsél — hij(zij)zelf, hem(haar)zelf, zichzelf.

- an*₁ — eng. on.
*an*₂ — aan.
*an*₃ — en.
Anānsi, *Anānsi* — een spin, bekende mythische figuur en sprookjesheld [tsi *Ananse*, vgl. Schuchardt, Saramakka s. v. *adjanass*].
andā, *andi*, *andú* — ander; *andā wék* — verleden week; *di andā en* — the other one; *ēn mit di andu* — met elkaar.
anston — onmiddellijk, aanstonds.
anturt — antwoorden.
aobu — over (aan de andere zijde van).
apē, *api* — waar (adv. en conj.) [ouder *wat plék*, G. H.].
apel, *apl* — appel.
apaisina — sinaasappel.
arēsāl — reeds [ouder *aireets*, G. M.].
*as*₁ — indien, wanneer; dan (na compar.); of (invloed van eng. *if*).
*as*₂ — daar, aangezien, omdat [vgl. eng. *as*].
asē — snel, onmiddellijk.
asəm, *azəm* — adem.
asīsi, *hasīsi*, *hasi* — asch, vgl. Hesseling, Negerholl. 97.
asta, *astar*, *astə'*, *astu* — achter; later; achteraan; nadat (invloed van eng. *after*); di dag *astə'* — the day after.
astawot, *astuwud*, *astuwod* — afterwards.
astrán — brutaal [vgl. nld. *astrant*].
astumēnda, *astamēnda*, *astumēnda* — namiddag, in den namiddag.
atavē() = *altavē*.
'awa — wat, welke [ouder *da(na)waē*].
awama — waarom [ouder *da(na)watmaak*].
awi — wie (interrog.) [ouder *da(na)wīe*]; ook komen voor de vormen *awidi* en *widi*; beide schijnen jong te zijn, *widi* is reeds gewoner dan *awi*.
az = *as*.
azín — azijn.
- B
- bā* — voortdurend.
baba, *boba*, *buba* — modder, klei.
babasi — asch.
babún — aap.
bād — baard.
baf — blaffen.
bəgin — bargain.
bai — baai.
bak₁ — terug, achteraan [eng. *back*].
bak₂ — kom, bord.
bakastān — licht het deksel op (imperat.) [?]

- bakawāl* — „something that is separate from the rest“; ook: een zekere straat in de hoofdplaats van St. Thomas [ouder *bakafaal*, nl. in den door Schuchardt (Negerholl.) gepubliceerden brief van A. Magens: *mi ha drei op fo bakafaal* (loc. cit. 130) beteekent „ik draaide om en ging naar boven naar bakafaal“].
- bakdo* — achterdeur [*backdoor*].
- bakfes* — gebakken visch.
- bakoba*, *bakuba* — banaan (een fijnere soort nl.; de grovere soort heet *banana*, eng. horse-banana).
- baks* — vuist [eng. *box*?].
- bal* — danspartij.
- bambai* — „by-and-by“. Hoogstwaarschijnlijk ook etymologisch hetzelfde woord, vgl. Schuchardt, Negerholl. 133—134.
- ban* — bang; bang zijn voor, vreezen (trans. en intrans.).
- banana*: zie *bakoba*.
- banbanku* — penis erectus.
- banigalá*, *baniglá* — knots.
- bariki* — bank.
- bārək* — groot zeilschip.
- barikār* — bolwerk.
- bās* — baas, meester, opzichter.
- bastart* — bastaard.
- bat* — bad.
- bata*, *batata*, *batita* — een knolgewas.
- batitastik* — een stuk grond waarop b. geteeld worden.
- batrī* — suikerrietstap (zoolang het nog niet door koken is omgezet in suiker en strooperige afval: *malasi*; vgl. Oldendorp II 162—163).
- bē* = *bi*.
- bed*, *bet* — verzoeken, smeeken.
- bēdē*, *bēdī* — bed.
- bēdal*, *bēdl* — bedelen, verzoeken.
- bedlman* — bedelaar.
- bel* = *bil*.
- bēn*, — been (bot).
- bēn*₂ = *bint*.
- bena* = *bini*.
- bere*, *béré* — bed [= *bēdē*?].
- bergi* — berg.
- bes* — best.
- bēs* — beest.
- bēsət* — dierenvoer.
- bētā*, *bētā*, *bētu*, *bētē* — beter.
- befji*, *biŋi*, *bitsi*, *biti* — beetje; *befji*, *befji* — bij kleine beetjes.
- bēzamstok* — bezemsteel.
- babōres* — wreed [vgl. ndl. *barbaarsch*].

- bederəf* — bederven (trans. en intr.).
- begin*, *bigin* — beginnen, begin.
- bəsprinal* — besprenkelen.
- bəstēl* — zaken, „business“; *mi no ha bəstēl mi di* — ik heb daar niets mee te maken.
- bətāl*, *bətāl* — betalen, betaling; ook *bītālā*, maar alleen in de beteekenis van betaling.
- bi*, *bē*, *bē* vervangt alle verbogen vormen van het ww. „zijn“ [ouder *bin*], zie ook *bin* en *mi*.
- bi*₂ — bij (praep).
- bidrāg* — gedragen [invloed van eng. *behave*?].
- bidrīg* — bedriegten.
- big*, *bik* — buik.
- bikóm* — worden [vgl. *ko(m)* en eng. *become*].
- bil* — bil, dij, achterpoot.
- bin* is de andere vorm van *bi*, die, klaarblijkelijk onder invloed van het eng. been tegenwoordig niet zelden gebruikt wordt in plaats van *wēs*, zie Hesseling, Negerholl. 110, de Jong, Negerholl. 61—62.
- bini* = *abini*.
- biniši* — binnenzijde.
- bint*, *bin*, *bēn* — binden.
- birən* — buurman.
- bif*₁ — bijten.
- bit*₂ — gebit.
- bitāl* = *bətāl*.
- bitji*, *bitsi*, *biti* = *befji*.
- bitiši* — buitenzijde.
- bitrōu* — vrouwen (verb.).
- bitu* — bitter.
- bju* = *bru*.
- bīā* — bladeren, gebladerte, struik, struikgewas.
- blamē* — belasteren: als synoniem werd genoemd *prāt skandāi*; het komt tegenwoordig echter ook voor met de beteekenis van „de schuld geven, beschuldigen“ [ouder *blameer*].
- blaniku* — blanke.
- blās* — blazen.
- blen*, *blin* — blind.
- blī*₁ — blijven.
- blī*₂ — blij.
- blī*₃ gevolgd door *kā* + verbum (vgl. bijv. 46, 6): vermoedelijk een overblijfsel van de Deensche verb. constr. met *bīve* als hulpwerkwoord.
- blif* — asjeblijft; de verkorting is waarschijnlijk wel bevorderd door het gebruik van het equivalente eng. *please*.
- blin* = *blen*.

- brin* — blinken, blinkend.
blit — bloeden [vgl. eng. *bleed*].
blōf — beloven.
blou — blauw.
bluminstji — bloesem.
blut — bloed.
bo, bu = *abo*.
boba = *baba*.
bobl — luchtbel.
bobo — op, bovenop (praep.); ook in samenstellingen, bijv. *bobove^asta* — bovenvenster.
bok — bok; opmerkelijk is de vorm *bokn* (25, 17), blijkens het volgende *senr* pluralis.
bokoto — emmer [vgl. eng. *bucket*].
bōm — boom.
bomba, bumba — opzichter over het werkvolk.
bombaskit — gebluf.
bono — op, bovenop (praep.) [vgl. ndl. *bovenop*].
bontsi — boon.
bontsipudn — boonenudding.
bos₁ — borst.
bos₂ — barsten, doen barsten, splijten; *bos kris* — uitbarsten in schreien.
boskap — boodschap.
bosl — borstel, kwast.
bot — maar [eng. *but*].
bōt — boot.
bōta, bōtu — boter.
bou — bouwen.
bousplit — boegspriet [vgl. eng. *bowsprit*].
bök — bukken.
braideri — borduurwerk [vgl. eng. *embroidery*].
brambi — mier [ouder *brammier* vgl. Oldendorp II 121].
bran — heet, brandend; branden, bakken, braden; *bran af* — verbranden (trans.); *bran op a* — verbranden tot (trans.); *st hat a ko bran* — hij werd kwaad.
branoli — petroleum.
brēk, brē — breken.
brēt — breed.
brif — brief.
Briment — Bremen.
brin — bruin.
brin — brengen; *lo brin* — gaan halen; *brin tēf* — levend maken; *brin op* — braken.
broki — brok.
brōt — brood.

- brōtkrom* — broodkruimel.
brou — overkoken.
bru — broeder; geen individueele verwantschapsbenaming maar classificerende aanspreekterm, vgl. *bufji*.
bruk — broek.
brum, brun — broeden; de vertaling „brommen” (de Jong, Negetholl. 68) is dus onjuist.
bu = *bo*.
buba = *baba*.
bufēt — huishoudkast.
bukrā — blanke [vgl. Schuchardt, Saramakka s. v. *bakkra*].
bumba = *bomba*.
burika — muilezel.
bus — geboomte, maar vooral struikgewas [vgl. eng. *bush*].
busāl — in Afrika geboren neger, onwetende neger.
bufji, bufši — broeder.
bwā — bewaren, behouden, opbergen.

D

- dā, da, tā* — daar (adv.).
da₂, dā = *dat₁*.
da₃ = *tā₂*.
dag, dak — dag; *di andā dag* — the other day; *en fa di dak* — een dezer dagen.
dagbrēk — het aanbreken van den dag [vgl. eng. *daybreak*].
daktaduidul — een plant die dienst deed bij het opspreken van een dief: *as ju dif enesta gut, sin „string” di bluminstji-bo gāran, du di obu en bak mi rēgnwater en ma ju du ju nek obu di daktaduidul; as ju dif di gut hiso, am [de plant nl.] sa „choke” ju tē ju ton kum it lalal; welke plant bedoeld wordt, kon ik niet te weten komen; daktā is waarschijnlijk dokter.*
damsēl — meisje [vgl. fr. *demoiselle* en eng. *damsel*].
dan₁ — dan, toen (adv.), evenwel.
dan₂ — dan (na compar.).
danki — dank, dank je; *musi danki* — dank je wel (veel dank).
dans, dā^s — dans, dansen.
danshus — huis waar men aan 't dansen is.
darm, derēm — darm.
dat₁ — dat, (pron. demonstr.).
dat₂ — dat (conj.).
dē — door (praep.); door (adv. in de bet. van: steeds door, recht door).
dēfo — durven.
dētō — dikwijls [vgl. ndl. *dikkels*].

- demidjan* — buikige glazen kruik met korten, nauwen hals, in vlechtwerk van riet gehuld.
- den*₁ — toen (adv.), vgl. ook *dan*.
- den*₂ — tin.
- Dēn* — Deen, Denen.
- deram* = *darm*.
- desbi* — dichtbij.
- dā* = *di* (lidw.).
- dēpen bō* — vertrouwen op [vgl. eng. *depend upon*].
- dāsāndadāk* — den volgende dag [vgl. ndl. *desanderdaags*].
- dī* — de, die, het (art. en pron. demonstr., ook zelfstandig); *dida* emphatisch [vgl. ndl. *die daar*].
- dībəl* — duivel.
- dif* — stelen.
- dif* — duif.
- difman* — dief.
- dik* — dik.
- dikl* — dompelen, duiken [vgl. ndl. *duikelen*].
- din* — dun.
- dīng, dīng, dīn* — denken.
- dīnkō* — zich herinneren [vgl. ndl. *denken aan*, eng. *think on (of)*].
- dip* — diep.
- dīs* = *dzis*.
- dīsēik* — niet willen weten van, laten loopen [eng. *dislike*].
- diso* — deze, dit (met nadruk), vgl. het emphat. *hiso* [hierzo].
- dīstu, dīstūt* — schemering [vgl. ndl. *duister*].
- dīt* in plaats van *di* komt eens in de teksten voor (33, 26). Ik weet zeker, dat ik den verteller niet verkeerd verstaan heb, want ik heb hem den zin speciaal om dit woord laten herhalen: wellicht een jonge versmelting van *di* en eng. *that*.
- dō, dōr* — deur.
- doktu* — dokter.
- doktuŋgal* — kolibri; als eng. namen gaf men op „doctor-bird” en „humming-bird” [in de oudere taal *runkertje*, zie Oldendorp II 90: het Zeeuwsche *roenkertje* (meikever) is door de ndl. kolonisten bijnaar ook als benaming voor de kolibri gebruikt].
- dom* — dom.
- domnē, domini* — predikant, zending.
- dōn* — eng. *down*.
- dondō* — lieveling.
- dōndu* — donder.
- dōngot* — eng. *down-gut*: naar beneden door een door afstroomend water gevormde geul.
- dōp* — doopen.

- dōpmā* — stiefmoeder: blijkbaar wordt de term tegenwoordig wel gebruikt voor „niet-echte moeder”.
- dos* — dorst hebben, dorstig.
- dōt* — sterven, dood (adj.).
- dōthūs* — lijkkest.
- dou* — dauw.
- drāi, drāy, drāk* — dragen, brengen, meenemen.
- drāz* in *drā it* — een lijn trekken [vgl. eng. *draw*].
- drāi* — veranderen (trans. en intr.); worden (bijv. *drāi matrōs* — matroos worden), terugkeeren, terugkomen, zich omdraaien, terugsturen, omkeeren (trans.); *drāi abini* — veranderen in (trans.); *drāi ko* — terugkomen (eig. „keeren komen”); *drāi obu* — omkeeren, omdraaien (trans. en intr., vgl. eng. „turn over”).
- drep* — neervallen [vgl. eng. *drop*].
- drimāl* — driemaal.
- driuk, driig, drii* — drinken.
- Driigfrāi* — Drinkgoed.
- drok, drōk* — droog.
- drom* — droomen, doen droomen.
- dromakakalaka* — een soort kakkerlak [eng. *drummer-cockroach*].
- dropl* — druppel.
- druñ, in kā druñ* — verdronken.
- druñz, drun̄k* — dronken.
- du* — doen; dikwijls equivalent aan eng. „put”, bijv. *du fo slap* vert. met „put to sleep”; de vertellers gaven dan ook dikwijls „put” als de eng. vertaling: *du di hon astar am* — „put the dog after him”, *du am fo pasō kabrita* — „put her to look after goats”; in sommige letterlijk uit het Eng. vertaalde idiomatische uitdrukkingen is het = eng. „do”: *i nōit sa du* — „that will never do”, *du no mā ēn gut fan di* — „don't make anything of it” (maak er geen drukte over); *du an* — opzetten (bijv. een hoed), aantrekken (bijv. een broek); *du op* komt voor met de bet. van „opmaken, opstellen”.
- dugu* = *duku*.
- duksak* — zak, draagzak.
- duku* — kleeren, dekens, beddegoed, lappen.
- duldul* = *daktaduldul*.
- duriku, duriki* — avond, nacht, duisternis.
- durst* — dorst, vgl. *dos*.
- džako* — aap.
- džakukalolo* — een plant: de blaren worden fingsgewreven in koud water, dat dan slijmerig wordt; ook maakt men wel een aftreksel van de schors: voor haarwasschen; *caletu* is volgens Oldendorp (II 174) een uit *gingambo* bereid, kleverig gerecht.
- džankōl* — een gewas dat verbouwd wordt: Oldendorp (II 176) ver-

meldt „Indiankohl” als een gewas welks bladeren als spinazie gebruikt worden en dat weinig verschilt van de „tannier” [zie ook onder *tania*].
džindžambu, *džindžambu* — gember [vgl. ndl. *gember* en eng. *ginger*]; dit woord heeft hoogstwaarschijnlijk niets te maken met *kingambu*, *gingambu*, waarmee ik het (Negerholl. 58—59) gecombineerd heb; zie *kiambo*.

džis — juist [vgl. ook eng. *just*].

džomp, *džum* — springen; sprong [eng. *jump*].

džonik — „a good, big piece” [vgl. eng. *junk*, amerik. eng. *chunk* (brok, homp), misschien ook Saramakka *djonkū*, *jonkū* dat blijktbaar Afrikaans is; zie Schuchardt, Saramakka s. v.].

džumbi, *žumbi* — geest, spook.

džumbikalifa — džumbikraal: zoo noemt men de zaden van *Abrus precatorius*.

ēdar — liever [vgl. ndl. *eerder*].

ēgē, *ēkē* = *elkē*.

eigən, *ēgən* — eigen.

eigəna — eigenaar.

eiu — ei; in *ēn hōp mi eiar* (26, 29) is wellicht de ndl. pluralvorm bewaard gebleven.

ēkē = *elkē*.

ēkēgut — alles; „anything”; ook adverb. met de beteekenis van „geheel en al, in alle opzichten” [vgl. ndl. „niets”, eng. „nothing” in den zin van „in het geheel niet, volstrekt niet”].

ēkarēn, *ekerēn*, *ēkerēn* — elk, iedereen.

elkēn, *ēgē*, *ēkē* — elk, elke (uitsluitend adjectiv. gebruikt).

em = *am*.

emal = *ēmāl*.

en, *an* — en.

ēn — een (lidw. en telw.).

ēnandə, *ēnandū* — een ander (adjectiv. gebruikt).

ēnəstə, *ēnəstu*, *ēnəstə* — eenig, eenige, alle mogelijke; in vele gevallen geheel equivalent aan eng. „any”; *nu*... *ēnəstu ple* — nergens.

ēngēs — zich verloven met [vgl. eng. *engage*].

ēngut — iets; *nū ēngut* ook adverb. in den zin van „volstrekt niet” [vgl. het overeenkomstig gebruik van ndl. „niets” en eng. „nothing, not anything”].

ēmāl, *emal* — eenmaal; het wordt ook gebruikt in den zin van „onmiddelijk” [vgl. eng. „at once”].

ēntēn — geen, niets [dikwijls voorafgegaan door een negatie; etymologisch = Deensch *ingenfing*, in betekenis bijkbaar sterk geïnflueerd door eng. „any, anything”; *ēntēnfuluk* beantwoordt geheel aan het eng. „anybody”].

erəf — erven.

eram — arm (het lichaamsdeel).

ērstə, *ēstū* — eerste; eerst (adv.); *ērstə ēn* — „first one”.

es = *as*.

ēt = *it*.

F

fā = eng. *for*; *fā fā* (17, 15-16) — ask *for*.

fā = *fan*: *fā am* — zijn eigen, *fā mi* — mijn eigen; *fā ēn mi di andə* — van elkaar, uit elkaar.

fādām — vadem.

fādə — vader (alleen als status, niet als verwantschapsterm gebruikt).

fāian, *fāien* — moelijkheden, „trouble”.

fāl — vallen [phonet. invloed v. eng. *fall*].

falei — dal [ndl. *vallei*].

fam — van; dit woord heb ik eens gehoord (38, 28), vermoedelijk een verbastering van eng. *from*.

famili — familie.

fān, *fā*, *fā* — van.

fān — vangen; *fān di pat* — op weg gaan.

fānaduŋku — vanavond.

fāndā, *fāndā* — vandaag.

fānja, *fātia* — maismee [port. *farinha*, zie Schuchardt, Saramakka s. v. *fānjia*].

fāred — brutaal [vgl. eng. *forward*].

fārfəbəl — verfkwaast.

fātia = *fānja*.

fās — vast; vasthouden, beetpakken; vastkleven (intrans.); *fās si han* (34, 4) waarschijnlijk voor *rak si han fo fās di* (33, 2-3).

fāt — vatten, pakken.

fəuwe — ver weg [phonet. invloed van eng. *far away*].

fəgete, *figitī*, *figitē*, *fikitī* — vechten; zich inspannen, zich uitsloven.

fəkān — orkaan [verwarring met ndl. *vulkaan*?].

fəl — vel; villen.

fəl — veel.

fələgən — volgende [in *fələgən wək* (58, 38); verwarring met ndl. *verleden*?].

fən = *fīn*.

fēr, *fē*, *fē*, *fē* — ver.

fərgi — varken.

fəri — fee [eng. *fairly*].

fərkikin — big.

fārkó, *frokó*, *frukó* — verkoopen.

fēs, *fīs* — visch; visschen (verb.).

fət — vet.

fī — vuur; *du a fī* — in brand steken; *set fī a* — in brand steken [vgl. eng. „set fire to”].

fīg, *fīk* — vegen.

figitī = *fəgete*.

- fik* — fuik.
fikiti = *fegete*.
fikopdibal — vijf koppige duivel.
fil — vuil.
filgeit — vuiligheid, afval.
fin₁ — fijn.
fin₂, *fen* — vinden; *fin it* — ontdekken, uitvinden; *fin it me*, *fin op mi* (*met*) — ontmoeten, aantreffen.
fingu — vinger.
fiple, *fiple* — stookplaats.
fjup! — weg!
flag — vlag.
flegn — vleugel; poot van een waterschildpad.
fleis, *fles* — vleesch.
flig — vliegen.
fligi — vlieg.
flou — vloer.
flu — vloer.
fluik — uitschelden; vloeken.
fo₁, *fu* — voor, om; veelal invloed van eng. constructies met „for”, bijv. *ret fo* (13, 33), *flig fo hus* (13, 34), *skrew fo help* (12, 8), *lō lō fo di me'si* (14, 17).
fo₂, *fu* — om te, te; vooral in de constr. *ha fo* — moet, gevolgd door verb.; in plaats van *ha fo* wordt ook *fo* alleen gebruikt. Eenmaal *for*.
fo₃ — want [eng. *for*].
fo₄ — eerst [vgl. eng. *before*].
fo₅ — voor (conj.), voordat.
foditma, *foditma*, *foditma*, *foma* — omdat [ouder: *vordetmaak*].
fodra — gesteld zijn op, te maken willen hebben met [vgl. ndl. *verdragen*].
fofluk, *forfluk* — sluw, doortrapt [vgl. ndl. *vervloekt*].
fogēt, *frugēt* — vergeten.
folak₁, *folok*, *folk* — volgen.
folak₂, *foluk*, *folk*, *fulak*, *fulok*, *fuluk* — volk, menschen, persoon.
folō — verliezen; komt in de teksten enkel voor in perfectische constructie (bijv. 66, 33) [vgl. ndl. *verloren*?].
foma = *foditma*.
foran — voor (praep.); geslachtsorgaan.
forfluk = *fofluk*.
fort — fort.
fortrou — zich verloven (*mi*).
fositak, *fositak*, *fositaku* — geweldig, enorm (adj.) [vgl. ndl. *verschromkelijk*].
fostō — verstaan.
foiék — betrappen (? komt eens in de teksten voor: 60, 16).
fout — fout.
frāg, *frā* — vragen.

- frāi* — goed, mooi.
frakót — deftige zwarte jas [vgl. eng. *frock-coat*].
frakstet — rokpaand (= *sajastet*).
frēf, *frif* — wijven.
fren, *frin* — vriend.
fr₁ — vrij; bevrijden.
fr₂ — vijen naar, het hof maken (= *fri fo trou*).
frif = *frēf*.
frin = *fren*.
frin — wringen.
fripampi — vrijbrief.
frista, *fristu* — vrijster; vrijerij; *du fristu a...fo trou* — het hof maken, dingen naar de hand van.
frokó = *farokó*.
frokós — maal, feestmaal [vgl. Deensch *frokost*: ontbijt].
frot — verrotten, vergaan.
frou, *fru* — vrouw [vgl. ndl. *vrouw* en Deensch *frue*].
froufulok — vrouwvolk.
frouple — vulva.
fru₁ = *frou*.
fru₂ — vroeg.
frufu — ochtend.
frufuko — markt.
frugēt = *fogēt*.
frukó = *farokó*.
fu = *fo_{1,2}*.
ful₁ — vol; vullen.
ful₂ — voelen.
fulok, *fulok* = *folok*.
funji — gerecht uit maismeel; onder den naam *funtsi* ook elders in den Antillischen Archipel bekend; Oldendorp (II 176) spelt *funje*.
fut, *futu* — voet.

G

- gā* = *kā*.
gainás — een soort zaklinnen.
galdri — galerie.
galop — galoppeeren.
ga's — gans.
gāp — gapen; *gāp bo* — aangapen.
gāran — draad [ndl. *garen*].
gat — gat.
gēl — geel.
genipi — een boom van welks bladeren men wel thee trekt.
gēnz — tegen [eng. *against*].
gera — ruzie; ruzie maken, twisten, opspeelen; *fari gera* — ruzie krijgen
 Verhandel. Afđ. Letterkundē (Nieuwe Reeks) Dl. XXVI N° 1
 A6

[sp. *guerra*, vgl. Hesselung, Tijdschr. v. Nederl. Taal- en Letterk. XXXIII, 141].

geség, gesé, gási, gəsé — gezicht.

gēs — geest.

gəborən — maagdelijkheid (?); komt, zoover ik weet, alleen voor in de uitdrukking *am ha si gəborən* — zij is maagd; vgl. ook *gibó*.

gəhél — geheel: schijnt uitsluitend voor te komen in de uitdrukking *na (nu, no) in gəhél* — in het geheel niet; vgl. ook eng. „not at all“.

gənú — genoeg.

gəsí = *geség*.

gəwən, gwén — zich gewennen, zich aanwennen; *kā gəwən* — is (zijn) gewoon.

gi — geven; *gi op* — opgeven, uitleveren; overeenkomstig Soedaneesch taalgebruik om de componenten ener samengestelde handeling door afzonderlijke verba weer te geven en naamvalsbetrekkingen door middel van verba uit te drukken, fungeert *gi* dikwijls als datiefpartikel, bijv. *fañ som fligi gi mi* — vang mij wat vliegen.

giambo = *kiambo*.

gibó — geboren; vgl. ook *gəborən*.

gilsē — geelzucht.

gioubete — guava-bes [vgl. ndl. *beiers*].

gioubluminsfij — guava-bloem.

giskit — geschieden.

gistu — gisteren.

gizin, kizin — neef; de eng. vertaling luidde „cousin“.

glik₁ — gelijken, lijken (schijnen).

glik₂ — geluk.

gló — geboven.

glos — vraatzuchtig, inhelig, begeertig [vgl. ndl. *gulzig*].

gobét, gobéd — gebed.

gobi, gubi — kalebasschaal, gebruikt voor huishoudelijke doeleinden; ook: penis erectus, vgl. *kalabas*.

goi₁ — gids [eng. *guide*].

goib, gui, gōi — gooien; *goi op* — omspitten.

gorogoro — gorgelen.

got — god.

gou — gauw.

goudif — goudwief.

gout — goud.

goutrin — gouden ring.

gované — gouverneur.

graf, gráf — graf; begraven, begraven worden, zich laten begraven.

grafple, grafplek — graf; begraafplaats.

grani — grootmoeder [vgl. eng. *granny*].

grās — drukte, rumoer [ndl. *geraas*].

greina — slijpsteen [vgl. eng. *grind*].

grin — grijnzen.

grof — grof.

groma — gulzig, begeertig [vgl. eng. *glutton?*].

gron — grond; veld; aarde (tegenover „hemel“); *a gron* — op den grond.

grópupá — grootvader.

grosodág — Kerstmis.

grōt, grōtō — groot; *grōstā* — grootste.

grōtiā — grootvader.

grōt₁kin — kleinkind.

grōt₂mmā — grootmoeder.

grōtnom — profect; zie ook *nom*.

grōtstrāt — markt.

grou — grauw, grijs.

grun — groen.

gui = *goi₂*.

gumbé — trom.

guñgu — groot.

guri — groeten.

gut — ding.

H

hā₁ — haar, haren (subst.).

hā₂ — ha! (interj.).

hā₃, *a* — hebben; ook verbale partikel met praeterit. betekenis; *di a ha, da a ha, di ha, da ha* — er was eens (het begin van een verhaal), er is; *di fo ha* — er moet zijn [hier *fo ha* in pl. van *ha fo ha*]; *i na ha* — er is niet.

hād — hardop.

hagzit — houten waterreservoir [vgl. eng. *hogsherd?*].

hāi — haai.

hal — zaal.

hāl — halen, trekken, weghalen; *hāl ēn lúsiŋer* — een lucifer afstrijken; *hāl a si* — terzijde gaan [vgl. eng. „draw aside“]; *hāl af* — ophouden; *hāl a* — ophalen, aanhalen.

halof — half; helft.

halfwé — halverwege.

ham = *am*.

hāmbu — hamer.

han — hand.

han — hangen, ophangen; *a kā han* — hing.

hanbak — waschkom.

hanibēs — horenvee.

hankuri — voortdurend.

hansko — handschoen.

harás — (wederk.) zich aftobben (*amself, miself*) [vgl. eng. *harass*].
haripa — pannekoek.
hart, hat, hāt, hāt — hart.
hāsti — haastig, prikkelbaar.
hei — hel (kromme of platte spraak die men graag sprookjesfiguren in den mond legt; vgl. *bju* voor *bru*).
hekn, hekan — hek.
he₁ — in a *hel*, bijv. *bṛē sī nek a hel* [vgl. Deensch *ihjel?*].
he₂ — hel.
hē₁, ē₁ — zeer.
hē₂ — aanroepen (bijv. een schip); *hē₁ it* — uitgalmen [vgl. eng. *hail*].
hēla, hēlē, hele — heele, gansche; geheel (subst.) bijv. *dā hēla fa di roto* (29, 38); gaaf, volgroeid.
help — hulp; helpen.
helt — held.
hemete — hemd.
herigās — hengst.
henika, heniku — anker.
here — Heer (God).
herin — haring.
hēt, hit — heet; hitte; uitslag.
hēwun, hiwun — hemel.
hi — hier.
hil — hiel.
himun, himul — hemel.
his op — ophijschen, opnemen.
hiso — hier (met nadruk).
hī! — interjectie.
hindu — beletten, verhinderen.
hit = *hēt*.
hiwun = *hēwun*.
ho — hoe.
hō — oor; hooren; voor het verbum is ook *hōr* nog in gebruik.
hofti — tuin.
hogis — hoogste.
hogo — oog.
hogokika, ogokika — bril.
hōk — hoog.
holosi — klok, horloge.
hon, hoit — hond.
honta — rijnzweep.
hōp₁ — hoop, massa.
hōp₂ = *hōpō*.
hōpō₁, hōpo — open; openen; opengaan.
hōpō₂ — opstaan; opstijgen; *hōpo tan op* — opstaan.

hōr = *hō*.
horan — horen.
hoso = *huso*.
hospiāl — hospitaal.
hotū, hotā — toebehooren (met *fa, fan*).
hou₁ — bewaren, onder toezicht houden, behouden; onderhouden; afgaan op [vgl. ndl. *aanhouden op*]; *hou hus* — huishouden; *hou op* — ophouden; *hou it* — uithouden.
hou₂ — oud.
hou₃ — veldhouweel.
houstu — oudste.
houtu — hout; houten; boom (speciaal: oude boom).
houtulus — houtluis („wood-lice“).
houtuworam — houtworm.
huk — aanhaken [vgl. eng. *hook*].
hulkān — orkaan.
hundu — hoen, hen.
hunduhān — haan.
hundukrēw — haangekraai.
huru — hongerig.
huṅgusē — hondegezicht (scheldwoord).
hu — coire [vgl. ndl. *hoer?*].
hus — huis.
huso — hoe.
hut — hoed.
huwē, huwē, huwē — hoeveel.

I

i₁ — uur.
i₂ = *dī*, bijv. *alma i tit* (28, 11) — den geheelen tijd; *i stek* (31, 14) — het stuk, per stuk; *i na ha* (30, 3) — er is niet.
imātal, imātala — een wezen dat meer kan dan een gewoon mensch, een bovennatuurlijk wezen [eng. *immortal*].
in — in; komt alleen nog voor in de uitdrukking *no, (na, nit) in gehēl* — in 't geheel niet.
iṅgis — engelsch.
ini — in (met de bet. v. eng. „into“); komt eens in de teksten voor (15, 22).
intin = *ēntēn*.
islik — afschuvelijk, ijselfijk.
it, yt — uit; uitdoen (het licht).
izal — boei [ndl. *ijzer*].
izomāl — roestvlek.
izu — ijzer.

J

- jā*, *jār*.
- jā*₂ = *ja*.
- jaia*, *joia* — rood (kromme spraak, vgl. *hei*).
- jak*, *jāk* — jacht; jagen.
- jamus* — yam (zie Oldendorp II 180).
- jār*, *jā* — jaar.
- jen*, *jīn*, *jī*, *jina*, *jīni* — jullie [ouder*jender*].
- jēt*, *jīt* — eten (verb. en subst.).
- ja*, *ju* — je., jij.
- Jitfrāi* — Eetgoed (eigenaam).
- jun* — jongen; jong.
- junīn* — zoon.
- junīman* — jonge man.

K

- kā*, *ka* = *kari*.
- kā*₂ — verbale perfectische partikel, actief en passief; *a kā*: plusquam-perf.; *sa kā*: zou hebben ..., behoorde te hebben ... [eng. „should have“ ...]. Enkele voorbeelden: *am kā lei a gron* — hij heeft zich op den grond gelegd (hij ligt op den grond); *si grōtā ha kā set fo di deur*; *as ... am nōit sa kā kri di* — indien ..., [dan] zou hij die nooit gekregen hebben; *am nōit sa kā gi di a ...* — zij had die nooit aan ... moeten geven; *di pos wa kā plan a zēwatā* — de paal die in zee is geplant; *kā stikūi* — verborgen; *kā tu* — gesloten, dicht. Zie ook Hesseling, Negerholl. 107 vlgg.
- kābā* — eindigen; klaar zijn; klaar.
- kabāi* — paard.
- kabān* — mat.
- kabal* — kabel.
- kabrita* — geit.
- kabritarotīn* — een gewas (66, 5); Knox 241 vermeldt „goatweed“ (capraria biflora).
- kāk*, *kak* — kaak, wang.
- kaka*, *koka* — drek; zich ontlasten.
- kakani* — coire.
- kakātēs* — hagedis; vgl. Oldendorp II 95.
- kakalaka* — kakkerlak; vgl. Oldendorp II 115.
- kālāra* — cholera.
- kalābas*, *kalbās* — kalebas; penis erectus; *kalābasdarum* — kalebasvleesch (wordt op een wond gelegd); *kalbās fan di kop* — schedel; *am ha si kalābas* — zij is geen maagd meer.
- kalfi* — kalf.

- kalk* — kalk.
- kalkūn* — kalkoen.
- kaloši*, *karōši* — wagen, rijtuig.
- kam* — haarkam; kammen.
- kāmbu* — kamer.
- kambus* — keuken [ndl. *kombuis*].
- kamina* — veld, akker; de menschen die op den akker aan het werk zijn.
- kani*, *ka* — kunnen.
- kan*₂ — plegen, gewoon zijn te.
- kan*₃ — dicht bij (praep.).
- kan*₄ — tegen [vgl. eng. *against*].
- kanēl* — kaneel.
- kanintsi* — vaatwerk [vgl. ndl. *kannetje*].
- kanō* — kano.
- kanōp* = *konōp*.
- kantenklā* — kant en klaar.
- kap* — kappen, hakken; *kap af* — afhakken, afslaan; *kap we* — wegkappen; *kap op* — in stukken hakken, slachten.
- kapitein* — kapitein (van een schip).
- kapman* — beul; vgl. Oldendorp II 393.
- kapmes* — kapmes; een werktuig van dezen vorm ; met zijde a werd de grond bewerkt, met zijde b sneed menhetsuikerriet; de moderne eng. benaming is „cane-bill“.
- kapoto* — schort.
- kapūn* — castreeren.
- karbūs* — kap. muts.
- karōši* = *kaloši*.
- kas* — vat (alleen voor vloeistoffen).
- kās*₁ — kast.
- kās*₂ — kaas.
- kasāw* — cassave (jatropha manihot).
- kaši* — kist.
- kašu* — een vruchtboom (66, 15); Oldendorp II 170, Knox 231 (anacardium occidentale).
- katūn* — katoen; *merkin katun* — „american cotton“; *sēkatun* — „silk cotton“; *witkatun* (= *kreŕkatūn*) — „white cotton“.
- kawet* — zweep [ouder, maar nog niet geheel buiten gebruik is de vorm *kabwet*, in den brief van Magens (Tijdschr. v. Ned. Taal- en Letterk., XXXIII, 129) gespeld *kab-wett*; blijkbaar door consonantenwisseling ontstaan uit „cart-whip“].
- ke* = *ki*.
- kēl* — keel.
- kerk*, *kerak* — kerk.
- kērōm* — omkeeren (trans.).
- kēs* — kaars.

késstok — kandelaar.
ketel, kitl — ketel.
ketri — ketting; boeien (verb.).
ki, kik, ke — zien, kijken; *ki a* — zien; *ki bo, boro* — kijken naar;
ki fo — uitzien naar; *ki astu* — zorgen voor, vgl. eng. „to look
 after”; *ki* komt ook voor met de bet. van „bezoeken”, evenals het
 eng. „to see”.
kiambo, giambo, kingambo, kinkambo — „ochro”; een peulvrucht, vgl.
 Knox 238, Oldendorp II 174.
kias — kiezen.
Kifrai — Ziegoed (eigenaam).
kikindif — kuikendief, eng. „chicken-hawk”.
kikintsi — kuiken.
kin — kind.
kini — knie.
kinii — koning.
kininkin — koningskind.
kis — kussen (verb.).
kisintsi — kussen (subst.).
kitl = *ketel*.
kizin = *gizin*.
klā — klaar; *kri klā* — slagen; klaar krijgen; klaar komen (in *deze* bet.
 volkomen equivalent aan het eng. „to get ready”); *klā (klār) it* —
 schoonmaken.
klāg — aanklagen, zich beklagen over.
klēn, klēntji — klein.
klēt — kleeden; *klēt amsel* — zich kleeden; *kā klēt* — is gekleed.
klim — klimmen.
klínka — klinker (baksteen).
klip — klip.
klok — klok.
kō, kom — komen; worden; gebeuren; tot stand komen. Dikwijls heeft
kō in verbale constructies naar Soedaneesch model de waarde van
 een adverb. met de beteek. van „hierheen”, bijv. *brin di difman kō*
 — breng den dief hier. De beteek. „worden” heeft zich wellicht
 deels onder invloed van het eng. „become” ontwikkeld; enkele voor-
 beelden: *am a kō kō hou* — hij was oud geworden; *am a kō ēn*
grōt nēgā — hij werd een groote neger; *kō tēf* — levend worden;
kō dōt — dood gaan. Het fungeert thans ook als adhortatief hulp-
 werkwoord. en is dan volkomen gelijkwaardig aan *tā*, bijv. *kō ons*
lō a hus = *tā ons lō a hus* (laten wij naar huis gaan). *Kō mi* komt
 voor met de beteekenis van „komen aan, bemachtigen”, bijv. *hoso*
am kō ko mi si dri kin nām — hoe hij aan de namen van zijn drie
 kinderen gekomen is (d. w. z. hoe hij die te weten gekomen is). Den
 vorm *kom* heb ik alleen in samenstellingen aangetroffen: *kom it* —

ergens uit of vandaan komen, uitkomen (in vervulling gaan); *kom ān*
 — bemachtigen [vgl. ndl. *aankomen*].

kof — koffie.
kohó — hoesten, kuchen.
kōk, kuk — koken.
koka = *kaka*.
kokalus — een schelpdier (eng. „whilk”).
kōkfjes — gekookt vleesch.
koki — keukenmeid, kok.
kokumakak — stok met touw erdoor, politiestok.
kōl — houtskool.
kom = *kō*.
komadu — peetmoeder [vgl. spa. en port. *comadre*].
komintji — kommetje.
kompadu — peetvader [spa. en port. *compadre*].
kompos — kompas.
konēt — sluw; *uel konēt* — sluw.
konfōrt — houtskoolpot [vgl. ndl. *komfoor*].
konōp, konóba, kanōp — knoop.
kontri — kameraad [vgl. ndl. *korruit*].
konu — hoek [vgl. eng. *corner*].
kop, kōp — hoofd, kop.
kōp — koopen.
kopi — drinkkop.
kopt₂ — maiskolf.
kopman — hoofdman.
kopu — cent; koperen suikerpan.
korōwas — pretmaken, feestvieren [vgl. eng. *carouse*].
koruk — kurk.
kōt, kot — kort.
kos — kosten.
kosīsi — geduld [*consjensie*].
kot — hok.
kotlēs, kotlis — kapmes [vgl. eng. *cutlass*].
kotši — een buiging maken (gezegd van vrouwen) [vgl. eng. *curtsey*].
kou — kauwen.
kout — koud.
krabostikl — stekel van een zee kreeft; met een zoutwaterafkooksel daar-
 van gorgelt men tegen keeipijn.
krabu — krab, kreeft.
krām — bevallen (baren).
kren — kraanvogel.
krēp — wieg.
krēw = *skrēw*.
kri (zelden *kriig*) — krijgen; nemen, pakken; ook = eng. „to get” in al

zijn beteekenissen; overeenkomen, afspreken: *kri fo lō* — vooruitkomen, „to make headway“.

krim — misdaad.

kriōl — kleine kinderen; gewoonlijk *klēn kriōl*.

kris — schrijven [vgl. ndl. *krijtschen* en eng. *cry*].

krom₁ — kruimel.

krom₂ — krom.

krou — krabben; vegen.

kryb — kruipen.

kubi — kippenhok [vgl. eng. *coop*].

kui — koe, rund, vee.

kuki — koek.

kulē — kleur.

kurasi — dapper.

kuri — hard loopen; draf; stroomen (gezegd van water).

kwakwa — cacao.

kwāt — kwaad.

kwati — vierdepart [vgl. ndl. *kwartier*].

L

lāden, ladiñ — laden.

ladiñ — lading, last.

lak — lachen.

lamp — lamp.

lamuntsi — citroen.

lan, lant — land.

lan — lang; *di langis* — het langste (bijw.).

lansi — landzijde.

lap — klap.

las — wikkelen; binden.

lās, lāst, lāsta, lāstu — laatste.

lastān, lāstā, listā, sitā — achterlaten, overlaten, in den steek laten, ver-

laten; achterblijven, overblijven; toestaan; *listā kout* — koud laten

worden; zie ook *tā₂*.

lāt — laat.

le₁ — licht (subst.).

le₂ — licht (niet zwaar; gemakkelijk).

le₃ — leeren.

lēf, tif — leven (verb.); leven (subst.); levend; levensonderhoud; *brin*

lēf — levend maken.

lei — liggen; leggen; gaan liggen; *kā lei* — liggende (gelegen zijnde).

leik, leiki, liki, lek, li — gelijk, als; alsof; *leiki* en *dzis leik* komen ook

voor met de beteek. van „zoodra, op hetzelfde oogenblik dat“.

leka — lekker.

lelik, lēlak, liliik — leelijk; slecht.

lēn, lin — leenen.

lep — springen [vgl. eng. *leap*].

lēs — lezen.

li — *leik*.

lif₁ — *lēf*.

lif₂ — lijf.

liftit — leven (subst.).

lik₁ — likken.

lik₂ — liegen; leugen.

liki — *leik*.

liliik — *lelik*.

lin — *lēn*.

listā — *lastān*.

listā, listu — luisteren; hooren (trans.); *listā a* — luisteren naar.

lōp, lō, lu, lu — 1. gaan (als zelfst. werkv.); *lōpān* — voortgaan, doorloopen;

lo na gras — zich even verwijderen (om aan een natuurlijke behoefte

te voldoen); 2. (uitsluitend *lō, lu*) hulpwerkv. van het futurum;

duratieve praesens; 3. (uitsluitend *lō, lu*) hulpwerkv. van het futurum;

3. adverbium met de beteekenis „hiervandaan, weg“ (vgl. *kō* —

hierheen); *fig a lo* in pl. v. *fig lo* „wegvliegen“ (13.31) is wel-

licht onder phonetischen invloed van het eng. „away“ ontstaan.

Enkele voorbeelden van *lō* in zijn verschillende functies: *am ha lo*

ret abini — hij ging recht naarbinnen; *mi lo ki am nu* — ik zie

hem nu; *dī andā wēk am lo mā ēnandā bal* — de volgende week

zal hij weer een danspartij geven; *am ha fig lō* — hij vloog weg;

lo lo brin di — ga hem halen; *mi lo lo mata am* — ik ga (zal)

hem vermoorden; vgl. de Jong, Negerholl. 68—69.

loi — lui.

los — losmaken; loslaten; loskomen.

lōt — lood.

lotē — belasteren [vgl. ndl. *ontereen?*].

lūsifer — lucifer.

M

mā₁ — maar.

mā₂ — moeder.

mā₃, māk — maken; doen; *mā leiki* — doen alsof; *mak it* — uitmaken,

begrijpen; gedaan krijgen; rondkomen, geldmaken.

maho — een boom van welks bastvezels men touw maakt, vgl. ook

Oldendorp II 197.

mais — mais.

māk — *mā₃*.

makutū, makūt — mand.

- māl* — maal (keer).
malaši — molasse.
mama — moeder (aanspreekterm).
man — man, echtgenoot.
manman — mannelijk, flink; *ha altavēl manmanskapgēt* — bluffend zijn.
mān — maan; maand.
manī — manier; aard; karakter.
manikanda, manikandu, manikan — samen, gezamenlijk; *dū kop manikandā* — de hoofden bij elkaar steken; de beteekenis „elkander” is nog bewaard in *tesan manikandu* — onder elkaar.
manikē — nodig hebben, willen hebben, willen; moeten, (voorafgegaan door een negatie en gevolgd door een werkv.) niet behoeven te;
manikē fo (gevolgd door infm.) — willen... nodig hebben te...
 [ouder: *manikeer*; op de betekenisonwikkeling heeft klaarblijkelijk vooral het eng. „to want” invloed gehad].
mansak — zak, draagzak.
mānple — mannel. geslachtsorganen.
mantšap — man, persoon [vgl. ndl. *manschap*].
maritšimāt — een vogel; Oldendorp II 87 vermeldt de „*Martijemaat*” of *Madenfresser*; Crotophaga Ani. De eng. benaming is „black witch”, vgl. ook Knox 220 die een korte beschrijving geeft.
maro — wegloupen, vluchten; wild (adject).
masbondo — een insect [vgl. ne. *malebonse*, *mar(a)bonsoe*, *marabunta* uit mbundu *ma-rimbondo* „wesp”; Schuchardt, Saramakka XIX; Oldendorp II 121 vermeldt *marbuner*].
māta — maat, kamaaraad.
māta — maalssteen [waarsch. eng. *mortar*; misschien is evenwel ook te vergelijken amerik. spaansch *metate* dat van indiaanschen oorsprong is].
mata — dooden [spa. port. *matar*].
mē = *mi*.
*mē*₂ — ook [vgl. ndl. *mede*].
*mē*₃ — meer; *mē a mē* — meer en meer.
medl, midl, mel — midden (adv.).
medlat = *midnat*.
mediwif — vroedvrouw [vgl. eng. *midwife*].
melak, milak — melk; melken.
meltaf — doen wegsmelten.
men — heelen [vgl. eng. *mend*].
me's — mensch.
mēšī, mē'sī, mī'sī — meisje.
mēšikin — dochter.
merək — merken (een merkteeke geven).
mēri — merrie.
Meriki — Amerika.
mes — bijna; nauwelijks (bijna niet); zie ook *turnes*.

- mes*₂ — mes.
mēskene, mēskənā — manager.
meskrām — miskraam.
mēstā — meeste.
mēštar, mēštu, mēstā — meester, baas.
met, mit, mi — met; mee, bijv. *fo trou met* — om mee te trouwen.
mēt — meten.
*mi*₁ = *bi*₁; men gebruikt het echter nooit wanneer er eenige nadruk op valt, vgl. de Jong, Negerholl. 61—63.
*mi*₂ — ik; mij; mijn.
*mi*₃ = *me*; dit *mi* wordt ook vaak gebruikt met de beteekenis van „en”; de vollere vormen *met* en *mit* hebben deze zwakkere beteekenis zelden of nooit.
midl — midden (subst.).
midl = *medl*.
midnat, medlat — middernacht.
mil — meel.
milak = *melak*.
mī'sī = *mēšī*.
misēl — mijzelf.
mi'si, mu'si — muis.
mit = *met*.
mo = *mut*.
mogās — suikerriet in gemalen toestand; Oldendorp II 161 vermeldt *macas* [vgl. ne. *makksa*, *massika* — stukwrijven, verbrijzelen, spa. *machacar*, port. *machucar* (Schuchardt, Saramakka 85)].
mōi, mui — mooi.
mol — hoopje aarde.
molē — onder, beneden (in samenstellingen, bijv. *molē venstā* — ondervenster).
mon, mun — mond, bek, snuit.
monsta — monster.
monti — mortier.
monfistok — vijzel.
mo'd — moord.
morek, moruk — morgen (adv.).
mos — bevuilen [vgl. ndl. *morsen*].
mošēl — oester [vgl. ndl. *mosse*].
moskit — muskiet.
mu — moe; moe worden; *mi kā mu* — ik ben moe; *kri mu* — moe worden; *mu mi* — moe van [vgl. eng. „tired with”].
mulā, mula — malen; molen; molenaar.
mumā — moeder.
mumpi — het insect dat in 't eng. „sand-fly” heet. Oldendorp II 123 vermeldt „Sandfliegen oder *Mapieren*”.

mušī — veel.
mušī = *miši*.
muš, mo — moet.

N

*na*₁ = *a*₁.
*na*₂ = *na* a (*zie a*₃).
*na*₃ = *na* a (*zie a*₆).
*na*₄, *na*, *no*, *nu* — niet.
naastu = *aastu*.
nabini = *abini*.
nabiniši — binnen; vgl. eng. „inside”.
nabo = *abo*.
nabono — op.
nafo = *afo*.
nagal — nagel.
nāi — naaien.
nāl — naald.
nām — naam; heeten.
naši — natie.
nat — nat; bevochtigen.
naundu = *onda*.
*nē*₁, *nē* = *ni*.
*nē*₂ — neer.
*nē*₃, *nē*^m, *nē*ⁿ — nemen; meenemen; zich begeven; zich zetten tot, beginnen te; enkele voorbeelden: *di mā a nē afo am* — de moeder ging vóór hem [loopen]; *am a nē astā am* — hij ging hem achterna; *nē bo amself* — ondernemen, wagen; *nē amself fo sla* — aan het slaan gaan (64.5); invloed van het eng. „to take” in verschillende beteekenissen is onmiskenbaar.
nēgaman — neger.
nēgar, *nēgu* — neger.
nek — nek.
nēn — neen.
*nes*₁, *nēs* — neus.
*nes*₂ — nest.
nēstuk, *nēstuk*, *nistuk* — zakdoek; hoofddoek; doek [ndl. *neusdoek*]; zie ook *sakunēstuk*.
net — net (subst.).
nā = *na*₄.
nistuk = *nēstuk*.
nit, *ni* — niet.
niw — nieuw.
no = *na*₄.
nōdi, *nodi* — noodig hebben; waardevol, noodig, onmisbaar: *am mi*

nodi fo wa ju lo bitāl am — hij is noodig voor wat je hem betaalt (hij is de beste dien je voor dat loon kunt krijgen).

nōit — nooit.

noli — ezel.

nom — oom; maar ook: iemand die meer is of meer kan dan anderen.

nošī — noordzijde.

*noū*₁ — smal.

*noū*₂, *nu* — nu.

*nu*₁ = *nā*₄.

*nu*₂ = *nou*₂.

numē, *numē* — niet meer; slechts.

nunigal — nog in 't geheel niet [waarsch. uit spa. *nunca* en ndl. *al*].

O

o = *a*₇.

obasi — opzichter [vgl. eng. *overseer*].

ōbən, *ōbn*, *ōvn* — oven.

obra — overal.

obu — over; ook in de bet. van „uit, afgeloopt”; *fal obu* — over den rand heen vallen; *obu so* — ten zeerste; blijikbaar een ver-smelting van *obu* in constr. als *obu-sari* [= eng. „over-sorry”] en eng. „ever so”.

okā — ook [ouder: *ookal*].

oli — olie.

orī = *ons*.

onda, *ondu*, *unda*, *undu* — onder.

ons, *o's*, *orī* — wij; ons; onze.

op — eng. „up”.

o'da — bestellen [eng. *order*].

o'du — orde; *hou a o'du* — in orde houden.

Ōstendā — East End (een nederzetting op het eiland St. Jan).

ōtkwēk — aardbeving [eng. *earthquake*].

ōvn = *ōbən*.

P

*pā*₁ — eng. *pure*.

*pā*₂ — paar.

padūn — pardon, genade.

paiiri — paling.

pa^mpi — papier.

pan — pan; pot.

parat — papegaai [vgl. eng. *parrot*].

pasé — passeeren.

paska — Paschen.

pasó — oppassen; hoeden (bijv. schapen).

- pat* — weg; a *pat* — onderweg.
patakón — oorspr. een Spaansche zilveren munt: *patacón* ter waarde van 8 zilveren realen („real de á ocho”), tegenwoordig gebruikt voor „dollar”; vgl. ook Oldendorp II 245: *patagons* ter waarde van 8 realen.
pati — verdeelen.
patiklá, putiklá — voorzichtig [vgl. eng. *particular*].
patpat — eind.
pehe — een visch; het werd vertaald met „shod” (waarschijnlijk = eng. „shad”; elft) [vgl. spa. *peje*, port. *peixe*].
pek, pik — plukken; pikken; oprapen; *pekpek* — voedsel zoeken (komt op één plaats in de teksten voor: 27, 15, waar sprake is van een varken).
pelikān — pelikaan.
pēn — een vrucht (40, 5: *maro pēn* — wilde ananas?), vgl. *pinapəl*.
pěpu — peper.
pětant — deftig rijtuig [ndl. *tweespan*?].
pi — zuiver [vgl. ndl. *puur*].
pik = *pek*.
pin — pijn; pijn doen.
pinabik — buikpijn.
pinabikbla — buikpijlbladeren; een aftreksel ervan neemt men in tegen buikpijn; de eng. naam („bitter bush”) wordt op verschillende ge-wassen toegepast.
pinakop — hoofdpijn.
pinakopbla — hoofdpijlbladeren (66, 3).
pinapəl — ananas [eng. *pine-apple*].
pinstu — Pinksteren.
piritán — tandpijn.
pipa — tabakspijp.
pipi — urineeren.
pisporək — een visch, volgens Oldendorp II 99: „ostracion” [vgl. ndl. „koffervisch”?].
pisākal — spektakel.
pit — put, wel.
plag, plā — „trouble”.
plan₁ — plan.
plan₂, plānt — plant; planten.
plan₃ — plank.
plansat — omheining.
planta — planter.
plantái — plantage.
plantsún — jonge aanplant.
plati — samenzwering, complot.
platz — vlechten [vgl. eng. *plait*].

- plāts, plās* — plaats.
plek, ple — plaats.
plesí — verheugd, blij; tevreden; aangenaam; lekker.
plim₁ — pluim.
plim₂, prim — pruim.
plimbu, plimbo — gevangenis.
pobidžak — stokvisch. Oldendorp II 260: *powerjack*, A. Magens (Tijdschr. v. Nederl. Taal- en Letterk. XXXIII, 129): *powerđjack* [vgl. eng. *poor-john*].
pobitsi — baby.
pobu, pubu — arm.
pok — duwen, stooten [vgl. eng. *poke*].
polefji — jonge hen.
polisman — politie-agent [eng. *police-man*].
pon — pond.
popā, pupā — vader.
pos — paal [vgl. eng. *post*].
poshes — gauw [vgl. ndl. *spoorlags*?].
pot, put — pot.
potji — kruik.
prak — voedsel.
prāt — praten.
prāsēnt — geschenk.
prikipē, prikupē, púkope — „prickly pear” (opuntia vulgaris).
prim = *plim₂*.
progaši — medicijn [vgl. ndl. *purgatie*].
pruf — proeven.
pubu = *pobu*.
púkope = *prikipē*.
pupa — pap.
pupā = *popā*.
pus, puz — duwen; *pus abit ši toñ* — zijn tong uitsteken [vgl. eng. *push*].
pusi — kat.
put = *pot*.
putiklá = *patiklá*.

R

- rabu* — roover.
rak — aankomen; bereiken (vooral *rak a*); uitsteken (bijv. de hand) [vgl. ndl. *raken* en voor de betekenis ook eng. „reach”].
rāmbi — afloopen, achtereenvolgens bezoeken [vgl. eng. *ramble*].
rapō — oprapen, opnemen, nemen, verzamelen.
rāt — raad (advies).
rēbən — begeerig; gulzig [vgl. eng. *ravenous*?].
redə — liever [vgl. ndl. eerder en eng. *rather*, de Jong. Negerholl. 59].
 Verhandel. Afđ. Letterkunde (Nieuwe Reeks) Dl. XXVI, № 1

- regn*, *rign* — regen.
reil — ruil; ruilen; veranderen (trans.)
reitáf — onmiddellijk, zonder omslag [uit eng. *right* en ndl. *af*: vgl. voor de beteek. eng. „right away“].
rek — recht; zie ook *ret*.
rekta — rechter (bijv. hand); zie ook *ret*.
rêl — opvoeden, grootbrengen.
rēnbak — regenbak.
res — rust; rusten; in *a res sinu sel* (58, 1) is ongetwijfeld een vertaling te zien van eng. „rested themselves“.
ret, *retu* — recht; rechter.
reṣi — rechterzijde.
reza — reuzel.
ri — tijden; *ri da kabai* — paardrijden.
ribi — rib.
rigi — rug.
rigibēn — ruggegraat.
rign — regen.
rik — ruiken.
rikabai — rijpaard.
Rikfrāi — Ruikgoed (eigenaam).
ril — klos [eng. *reef*].
rim — roeien [vgl. ndl. (roei) *riem*].
riñ — ring.
rip — rijp.
ris₁ — optillen; optrekken, ophijschen; *ris op* — optillen; opstijgen [vgl. ndl. *rijzen* en eng. *raise*].
ris₂ — rijst.
riva — rivier [vgl. ndl. *rivier* en eng. *river*].
rō — rood.
rol — rollen (trans. en intr.).
Rolfraï — Rolgoed (eigenaam).
ront, *ron*, *run* — rond.
rosfut — elephantiasis.
rōtbōnsi — gedroogde snibōnsi.
rōtl, *rutl* — zich hevig verzetten, worstelen.
roto — rat.
ru — geweer, kanon [ndl. *roer*].
ru op — vernielen [vgl. eng. *root up*?].
rubob — rabarber [vgl. eng. *rhubarb*].
ru — roeriem.
run — ront.
rup — roepen; noemen; *rup fo* — uitschelden voor; vgl. voor de beteekenis eng. „to call“.

S

- sa₁* — so.
sa₂ — sendr.
sa₃ — sal.
sabán — weide, grasvlakte.
sābəl — zwaard, sabel.
saja — vrouwerok [port. *saiá*].
sajasfet — rokpand.
sak₁ — afdalen; neerlaten.
sak₂, *saku* — zak.
sakunestuk — zakdoek.
sa kā — (gevolgd door verbum) wordt gebruikt in de verschillende beteekenissen van eng. „should have“ en „would have“ gevolgd door part. perf.
sa₁, *sa* — zullen (alle vormen).
sa₂ — zadel.
saiduku — zadellap.
san — zand.
sari — gezang, lied.
sapatā — schoen [port. *sapato*],
sari — eng. „sorry“.
sāt — zaad.
se₁ — sendr.
se₂ — zien.
se₃ — zeggen.
se₄, *sē* — zeer (pijnlijk).
seən — sleeptet [vgl. ndl. *zegen*].
seit — zuiden.
seitsi — zuidzijde.
sel₁ — zij (3^e pers. plur.) [ndl. *zullie*, *zellie*].
sel₂ — zelf.
seibu, *seida*, *seidu* — zelfde.
self, *selaf* — zelfde; zelfs.
sendr, *senr*, *sinr*, *senā*, *sina*, *seni*, *sini*, *sinu*, *zina*, *si*, *se*, *sa* — persoonlijk voornaamw. 3^e pers. meerv., zoowel zelfstandig als enclitisch (als meervoudsteeken achter substantiva); ook als possess. gebruikt.
servet, *serbet* — servet.
seskopdibal — zeskoppige duivel.
set — zetten; zitten; gaan zitten; a *kā set* — was gezeten; *hopo set* — overeind gaan zitten.
setan — satan.
seropi — stroop.
ši₁, *si*, *ži* — pronom. possess. 3^e pers. sing.
ši₂ — zijde; a *ēn ši* — terzijde.

- sikferki* — zeg.
siki — zeker.
sikl — schudden.
siri — lied, gezang; zingen.
šini — snede; snijden.
šinman — zanger.
šinpiviri — een aloë-gewas (zie 66, 11); Knox 231: *sempervive*, Oldendorp II 227: *semper vivum* (aloe vulgaris).
sins — sinds.
šip — zweep.
šiselʹ, šisel — zichzelf.
šiši — zuster.
šit — zitten.
sito — hierheen [spa. *cíto*].
sizaka = *susaka*.
skam — bang; *kri skam fan* — bang worden van.
skap — schaaap.
skē₁ — schaar.
skē₂, ske = *skēr*.
skēpiün — schorpioen.
skēr — scheren.
skēr, sker, skē, ske — scheuren; *ske op* — verscheuren.
skerp — scherpen.
skirin — pak slaag; Oldendorp II 392: *skuering* [van het ndl. *schuren?*].
skit — schieten; wegwerpen; *skit we* — wegwerpen.
skōl — school.
skon — schoonmaken; *skon op* — schoonmaken; *skon skon* — zonder iets over te laten, bijv. *jit skon skon* — schoon opeten; *skē skon* — totaal verscheuren.
skonbutji — zwager.
skondu — mooi.
skonkin — schoonzoon.
skonpupa — schoonvader.
skontā — schoonvader.
skop₁ — bewerken.
skop₂ — schoppen; schop; spade.
skot₁ — schorten; *wa skot ju?* — wat schort je?
skot₂ — schoot.
skou — schouder.
skrek, skrik — verschrikt.
skrēw — schreeuwen; schreien; *skrēw it* — uitroepen.
skrif — schrijven.
skrik = *skrek*.
skun — schoen.
skwē — winkelhaak [eng. *square*].

- skweril* — eng. *squirrel*.
slā — slaan; kappen; stooten; slag; slaag; *slā kuri* — op den loop gaan.
slak — slap worden [vgl. eng. *slack, slacken*].
slat — slang.
slap — klap [vgl. eng. *slap*].
slāp — slapen.
slāwun, slāwun — slaaf.
slē — slecht.
slēp — sleepen.
slim₁ — slijm.
slim₂ — heel slecht (eng. „too bad“); nog sterker is: *frāi slim*.
slingu — linker.
slip — slijpen.
slipstēn — slijpsteen.
slok — verslinden.
slot op — opsluiten.
smak — smaken.
smōk — rook.
snāl — slak [vgl. eng. *snail*].
snibōnsi — een soort boonen [etym. = *snijboontjes*].
so₁ — daarop, toen; zoo, aldus; dus; in vele gevallen een aanvangswoord dat evengoed weggelaten kan worden; dit gebruik van het woord is wellicht ten deele ontstaan onder invloed van het Deensche „saa“; *a so mā* — „that's why“.
so₂ — indien.
sodat — zoodat.
sofā — rustbank.
sok — zacht.
solāt — soldaat.
som — sommige. eenige. eenig, wat; beantwoordt geheel aan het eng. „some“.
somgut, sorgut — iets; eng. „something“.
son — zon.
sonda, sondu — zonder; zonder dat; tenzij; anders [ndl. *zonder*].
sop — soep.
sopi, sup₁ — rhum [vgl. ndl. *zoopje*].
sorək — reddden; het komt in deze beteekenis eens in de teksten voor (25, 5) [vgl. ndl. *zorgen*].
sorop — inslikken [vgl. eng. *swallow* en misschien ook ndl. *stokken*].
sōt — soort.
sougut — iets zouts, d.w.z. gezouten vleesch.
sout₁ — zout.
sout₂ (in *nə ha sout fo du mi di* dat moet beteekenen „waag het niet eraan te komen“; 25, 1) is mij raadselachtig.
sovēl, sovēl, suwē — zooveel.

- spandé* — besteden [ndl. *spendeeren*].
spek — spek.
spel — speld.
spəl — spel; spelen.
spigal — spiegel.
spiku — spijker.
sponkās — buskruit.
spōr — spoor.
sporak — spaak.
sprat — sprot; zie Oldendorp II 110.
sprin — springen.
šruf — schroef.
siā = *lasfān*.
stal — stal.
stāl — staal.
stam — stampen; fijnstampen; slaan.
stān, tan — staan; blijven staan; gaan staan; bestand zijn (met *gēnz* — eng. *against*); *stān op* — opstaan.
stek, stik, steki, stiki, teki — stuk, brok; stuk grond met het daarop groeiend gewas, bijv. *steki blā* — stuk grond met struikgewas;
sukustik — veld met suikerriet; *i stek* — het stuk, per stuk; *stiki stiki* — in stukken.
stēk — steken.
stern — stem.
stēn, stin — steen; steenigen; *grōt stēn* — rots.
stēndif, tendif — „steenduif”; de eng. benaming is „ground-dove”; zie ook Oldendorp II 90.
stēndōt — morsdood [vgl. eng. *stone-dead*].
stērē — ster.
sterak — geweld; sterk.
stēt — staart.
sti, ti — sturen.
stibn — stuipen.
stibo, stibu, stibō — geld [ndl. *stuiver, stuver*; Oldendorp II 245 vermeldt *stiber*; op St. Eustatius rekent men nog in *stivers*, waarmee men thans dollarcenten bedoelt].
stik₁ = *stek*.
stik₂ — steken.
stikl — stekel.
stikoi, stikui, stokui — verbergen; zich verbergen; *kā stikui* — verborgen.
stil — stil.
stiman — stuurman.
stin = *stēn*.
stok — stok; mast.
stokdrun — stomdronken.

- stokui* = *stikui*.
stomp₁ — kort.
stomp₂, tom — stomp (subst.) [ndl. *stomp*, eng. *stump*].
stop, top — blijven staan; doen ophouden.
strāt — straat.
strom — strooming; golven.
strop — strop, strik.
stul — stoel.
sudži, sutji — zachtjes; langzaam [vgl. ndl. *zoeftjes*].
suk — zoeken.
suku — suiker, suikerriet.
sukustik — stuk grond waarop suikerriet staat of pas heeft gestaan.
supi = *sopi*.
susaka, sizaka — zuurzak; een vrucht (*annona muricata*), Knox 231, Oldendorp II 173.
susu — komt alleen voor in: *fo susu* — voor niets (gratis).
sut — zoet (aangenaam).
sutji = *sudži*.
swē = *sovel*.
swā, swē — zwaar.
swak — zwak.
swampi — moeras.
swārdjēt — moeilijkheden, „trouble” [vgl. ndl. *zwaarigheid*].
swat — zwart; duister; duisternis.
swarkōl — houtskool.
swatnis — duisternis.
swē₁ = *swā*.
swē₂ — zweren.
swel — zwellen; zwellling.
swēt zweeten.
swoip — houw. snee [vgl. eng. *swipe*].

T

- tā₁* = *dā₁*.
tā₂ — vader.
tā₃, dā — laten; adhortat. hulpwerkv. [uit *lastān*].
taful = *tapul*.
tai₁ — vader.
tai₂ — hard [ndl. *taaf*].
tak — tak, twijg.
takantīn, tokontīn, tukantīn — terpentijnboom (Knox 232: bursera *gum-mifera*).
tal — eng. *at all*; *talal* (vooraatgegaan door negatie) — volstrekt niet(s).
tarn — touw om mee te slaan.

- tamarin, *tamérin*, *tamrín* — tamboerijn.
tamrind — tamarinde.
*tan*₁ = *stān*.
*tan*₂ — tand.
tania — een knolgewas (Knox 233 vermeldt: *tanier* — *caladium esculentum*).
taventit — avond; in den avond.
tavul, *tavul*, *taul*, *taful* — tafel.
*tē*₁ — totaan; totdat.
*tē*₂ — thee.
teki = *stek*; *tekiin* — touwtje [ndl. *stukkje lijn*].
Tekoma — een spin, bekende mythische figuur en sprookjesheld [tši *Ntikuma*, vgl. Schuchardt, Saramacca VI].
tel — tellen.
templ — tempel.
tenā — dienaar.
tēndiff = *stēndiff*.
tesan — tusschen; behalve (exclus. en inclus); bij, nabij (of: tot bij) [ndl. *tusschen*].
tete — zuigen; uitzuigen; speen, uier.
tetsi, *tetsi* — teen [vgl. ndl. *teentje*].
Tetola — Tortola (een der Virgin Islands).
ti = *sti*.
tit, *tid* — tijd; *ēn tit* — eens (in: er was eens); *ēn fa bo ēn tit* — eens op een keer.
tilt obu — omvallen [eng. *tilt*].
tinwap — helaas? Komt in één verhaal tweemaal voor: 36, 17 en 36, 23.
tisām — medicijn [vgl. spa. en port. *tisana*].
tiā — vader.
tobo, *tubu* — tobbe.
tokontin = *takantin*.
tom = *stomp*₂.
toma — coire [spa. en port. *tomar*].
tomés, *tumes* — misschien [vgl. het oudere *atēmets* — misschien, Helsing, Negerholl. 170]. Wellicht is *mes* (bijna) hetzelfde woord.
tompi — (in: *Tompi Ben* — Kleine Ben) *duimpje*?
ton, *tono* — vat, ton (voor niet-vloeibare stoffen).
*ton*₂ — eng. *turn*: *ton to* — „turn to” (beginnen te).
*ton*₁ — tong.
*ton*₂ — „dry dirt” [vgl. eng. *dung*].
tono = *ton*.
*top*₁ — het bovenste gedeelte van het suikerriet, waaruit stekken gesneden worden; vgl. ook Oldendorp II 157.
*top*₂ = *stop*.
tou — touw; rank, liaan.

- trak* — spoor; *du bo di trak* — op de hoogte brengen, „to put on the track”.
traktē — doen, verrichten; behandelen.
tramil — sleepnet [vgl. eng. *trammel*], in beteek. = *sean*.
*trap*₁ — trede; ladder.
*trap*₂ — strik, val [eng. *trap*].
trašināf — pak slaag [loc. eng. *thrashing off*].
trē — trekken; halen; te voorschijn halen, aftrekken.
trektar — trechter.
tret — recht [vgl. eng. *straight*].
trompet — trompet.
trou — trouwen (trans. en intrans.); *trou a (mi)* — trouwen met; *fo trou met* — om mee te trouwen.
tšakful — stikvol [eng. *chock-ful*, ndl. *tjokvol*].
tšéke — „guinea bird”; Oldendorp II 86 vermeldt „Guinea — oder *Schickee* — Perlhühner”; zie ook Schuchardt, Tijdschr. v. Nederl. Taal- en Letterk. XXXIII 8; Saramakka 110 (s. v. *tokkrō*).
*tu*₁ — te zeer. al te [eng. *too*].
*tu*₂ — sluiten; bedekken: *kā tu* — gesloten, ingesloten; *tu obu* — bedekken; *tu op* — opbergen, bedekken.
tubak — tabak.
tubu = *tobo*.
tukantin = *takantin*.
tumbl — werpen; vallen; ontworstelen [vgl. eng. *tumble*, wellicht ook ndl. *tuijelen*].
tumés = *tomés*.
tutu — groote schelp die men als trompet gebruikt.
twēkopdibal — tweekoppige duivel.
- U
- undu*, *undā* = *ondā*.
undusaja — onderrok.
- V
- valis* — handtasch, valies.
ve”stā, *ve”stā*, *venstu*, *we”stā* — venster.
- W
- wa*, *wat* — wat; welke, wat voor; die, dat (relat.); *wa fa ēn* — wat voor een.
*wā*₁ — waar (adj.); *wāwā* — werkelijk waar; *fo wāwā* — zeker, voorwaar.

- wā*₂ — waar (adv.); *wā eke* — waar ook, vgl. eng. „wherever”.
wa api — waar (conj.); uit deze constructie blijkt, dat men de betekenis van *api* niet duidelijk meer voelt.
wāi — waaien.
waita — bespieden; kijken.
wak — wachten; wacht; *hou wak fo* — bewaken, bespieden; *wak fo* — wachten op.
wāka, waku — wakker; wakker worden; opstaan.
walget = *wāgetit*.
wamā — waarom, waardoor [ouder: *watmaak*].
wandā, wāda, wandu, wādu — lopen; wandelen; wandeling.
wandubōnsi — een soort doperwten („pigeon-peas”).
wana, wena, weni, wen — toen (conj.), wanneer (conj.) [vgl. ndl. *wanneer* en eng. *when*].
wāgetit, wāgēt, wāgēt. — waarheid.
wakman — waker, bewaker.
wapisi, wepisi — waar (conj.), zie ook *api* en *wa api*.
wak = *werək*.
wat = *wa*.
water, watu, wata — water.
watapanā — zweep (hiervoor werden namelijk gebruikt twijgen van de „Waterbanne oder Waterpanne”, Oldendorp II 217).
watāpman — watertapper.
watumelān — watermeloen.
wawara — hooi.
*wē*₁ — weg, heen [vgl. eng. *away*].
*wē*₂ — veel.
wēk — week (subst.).
*wel*₁ — wel (adv. en interj.).
*wel*₂ — willen; wenschen; houden van; liefhebben, dikwijls aequivalent aan het eng. „to like” bijv.: *ju wel dā kabāi?* — do you like the horse?; *ons wel fo ki di* — we like to see it.
wēt, wilit, wil — wild (adj.).
*wen*₁ = *wini*.
*wen*₂, *wena, weni, wini* = *wana*.
wens, wēs — wenschen.
wēsta = *wēsta*.
wepisi = *wapisi*.
wērān, wērā — veer; nog; wederkeurig [vgl. ndl. *weerom*].
werək, wark — wark; werken; behandelen.
werakman — arbeider.
werān — wereld.
we lik, wilik — bliksem, weerlicht.
werm, weram — warm; warmte.

- wēs, wis* — de in verbinding met de verbale partikels (*h)a, ka* en *sa* gebruikte vorm van het werkw. „zijn”; ook imperatief en infinitief.
wet = *wit*.
wēt — weten; kennen.
wēwulf — een demonisch wezen [vgl. ndl. *weerwolf*]; zie boven p. 66-67.
widi = *awi*.
wif — echtgenoot.
*wil*₁, *wilit* = *welt*.
*wil*₂ = *wel*.
*wil*₃ — wiel, rad; draaien [vgl. ndl. *wiel* en eng. *wheel*].
wilik = *wēlik*.
win — wijn.
*wini*₁, *wen* — wind; adem; *fāri wen* — adem scheppen.
*wini*₂ — winnen; overwinnen (trans).
wini = *weni*.
*wis*₁ — wijs; wijzen.
*wis*₂ = *wēs*.
*wit*₁ — wijd.
*wit*₂, *wet* — wit, blank.
wizād — heks [vgl. eng. *wizard*].
wolk — wolk.
wolta — wortel.
wōn, won, wun — wonen.
wōrt, wōt, wōrd — woord.
wul op — inwikkelen [vgl. ndl. *woelen*].
wuluwulik — wolf.
wun = *wōn*.
wurum — worm.
- Y
- yt* = *it*.
- Z
- zē* — zee.
zeil, zeila — zeilen; varen.
zeilduk — zeil, zeildoek.
zēkarosi — stoomschip („zeekaros”).
zelua — zilver.
zi = *ši*.
zil — ziel.
zina = *sendr*.
zon — zon.
zwem, zwim — zwemmen.
zweel — evengood [vgl. ndl. *zoowel*].

EXTRACTS.

I.

A mother is living alone with her boy, Tisás. When he is 18 years old, she takes him to the temple and wants him to raise a stone. He is not strong enough. Nor does he succeed two years later. But when he is 22 years old, he raises the stone and finds a pair of shoes and a sword. His mother tells him to go and find his father across the mountains. He goes and kills everything he meets until he finds his father, with whom he stays for 6 months. His father is bound to deliver over 7 boys and 7 girls to a king. Fijjas, who intends throwing them to a monster. Tisás accompanies them, is locked up, but set free by the king's daughter, and kills the beast. He takes the boys and girls and the king's daughter back to his father, who dies.

II.

A bad old king is prophesied that he shall die by his grandson's hand. Though he keeps his daughter locked up under the ground, she gives birth to a boy, Prisjas. He puts her and her child into a case and shoves it off into the sea. After floating for 5 days the case strikes land. Mother and child are saved by an old man, Jusias, who adopts them as his daughter and grandson. When Prisjas is grown up, he becomes a sailor and leaves his mother with Jusias. During his absence Jusias' brother, who is king and has taken all the land, so that Jusias has to live by fishing, takes the woman and makes her a slave in his house. Prisjas stays away 7 years. Once, in a dream, he sees a woman, Atinja, who tells him to go home where a great task awaits him. He comes home, frees his mother and knocks the king down, but is not allowed to kill him. He puts his mother into the temple, where she is safe. He again goes to sea for 7 years. When he comes back, the king gives a feast at which every young man has to bring something. Prisjas has nothing to give, but promises to bring the Džogjans' head. He calls upon Atinja for help. Atinja appears and gives him a goatskin to put over the Džogjans' head (else he shall turn into stone) and he also gets a sword and a pair of winged shoes squeaking like chickens. He is not allowed to take leave of his mother and Jusias. He flies away and meets with 3 sisters possessing only one eye, which they use in turns. Prisjas, by taking away their eye, compels them to tell him how he can find the Džogjans. He is sent to the „imps", who show him the way to the strong man who

is keeping heaven and earth apart. This man gives Prisjas a „hat of darkness" by means of which he can make himself invisible and requests him to come back after killing the Džogjans, because he (the strong man) wants to turn into stone in order to get rest. Prisjas finds the Džogjans, cuts off his head, and returns to the strong man, who looks at the head and turns into stone. On his way home Prisjas finds a fettered girl, waiting to be eaten by the „sea-god". Prisjas turns the sea-god into stone by showing him the Džogjans' head and takes the girl to her parents. He wants to marry her, but her parents want him to wait one year. The girl has a fiancé already, and this young man, assisted by his friends, wants to fight Prisjas. He changes them into stones, marries the girl, and returns home with her. The king and his followers turn into stones and Jusias is made king. Finally Prisjas goes to his grandfather. Young men are playing a certain game. Prisjas joins them and by accident kills the old man. Thus the prophecy has come true.

III

A rabbit puts on his trousers and goes to town to fetch food for his master. His master does not give him any of it and sets the dog after him.

IV.

Puss in boots. A miller has 3 sons. One inherits the mill, one the house, and the youngest a cat. The cat asks his master for a pair of shoes, goes out hunting, and carries his booty to the king as a present. When asked who is his master he says: „Master of the Kerebi". And then follow the well-known episodes: the king's visit, the bathing-scene, the killing of the giant who has turned into a mouse.

V.

A boy kills his mother's small horse by trying to ride it.

VI.

„Die Bremer Stadtmusikanten" without any variation worth mentioning.

VII.

A woman is living bij herself. To her astonishment she gives birth to a boy, who, before he is one day old, begins to talk and carries her basket for her. Next day he tells his mother that he has to leave her: he is going to look for strong men. First he arrives at a town where he gets a cannon as a walking-stick. Then he meets with a man who is able to remove mountains. He quarrels with this man, strikes off one

of his ears with his cannon and takes him along. He successively finds two more strong men, who also accompany him after having likewise lost one of their ears, and a tenheaded devil who slips into a hole with only 9 heads left. The hero is let down into the hole by his companions. Down there he finds 3 king's daughters, abducted by the devil. He chops off the other 9 heads, the 3 girls are hoisted out of the hole, but he himself is treacherously left behind. The three companions take the girls to their father, pretend to have killed the devil, and are accepted as fiancé's. Meanwhile the hero is befriended by doves, who finally fly out of the hole with him. He goes to the king's house and is engaged as a cook. One day he is seen wiping his face with a handkerchief of one of the girls. He is interrogated by the king, shows the 3 traitors' ears and the 10 tongues of the devil and everything comes out. The traitors are killed.

VIII.

Little Red Riding-hood. When the wolf is going to swallow the girl, she cries murder and is heard by her father, who kills the wolf. For the rest Grimm's well-known version.

IX

A young man, travelling with a sack of money, which he has earned in the service of an old miller, is assaulted by a robber, who takes the money and keeps him as a servant. One day the robber has invited a fellowthief to dinner and the young man is ordered to roast two chickens. He cannot resist the temptation to eat them both. When the guest arrives, he warns him that his host, who is heard sharpening a knife, intends cutting off one of his ears. The guest runs away, terrified. The young man tells the robber that his friend is running away with the two chickens. The robber pursues him and the young man seizes his money and takes to his heels. He returns to the old miller.

X.

A mutilated version of "Der geschickte Hans" (Grimm nr. 32). Hans is sent to his grandmother. The first time he receives a pot of butter and puts it on his head. When he arrives home, the butter has melted away. His mother: "you should have carried it in your hand". Next time he receives a needle, which he likewise puts on his head. When he comes home, the needle has gone. His mother: "you should have wrapped it up and put it in your pocket". Next time he is given a little dog, which he crams into his pocket. When he comes home, the dog is dead. His mother: "you should have led it by a rope". Finally he gets a piece of

meat and drags it along by a rope. It is eaten by the dogs. His mother: "you should have wrapped it up and carried it in your hand". Hans promises to behave better in future.

XI.

"Hans im Glück" (Grimm nr. 83). In this version pig and goose are replaced by sheep and pig. The scissors-grinder has become a man who is grinding stones and who makes Hans believe that he can get money out of stones by breaking them in this way. For the rest like Grimm's tale.

XII.

"Einäuglein, Zweiäuglein, Dreiäuglein" (Grimm nr. 130).

XIII.

A mutilated version of "Tischchen deck dich, Goldesel, und Knüttel aus dem Sack" (Grimm nr. 36). An old man snares a crane, who ransoms himself by giving his captor a magical sack. When one says: "two out of the sack", two black boys jump out with a table and a copious dinner. In order to make the boys and their belongings disappear one has to say: "two into the sack". On his way home the old man visits a woman with two daughters and regales them. After dinner, whilst he is taking a walk with the mother, the two girls hide his sack and put a common sack in its place. When the old man comes home, he discovers that the sack does not work any more. The crane tells him what has happened and gives him another sack out of which jump two black boys who whip him until he says: "two into the sack". By means of this new magical sack he recaptures the first.

XIV.

A personal remembrance of informant Prince. He tells how, as a boy, he got a thrashing because his father had to wait for him.

XV.

Prince's father was manager of an estate. His master allowed him to keep some of the sheep for himself.

XVI.

Prince's father catches one of the slaves in the act of stealing a turkey. The culprit prefers a thrashing to being sent to the "fort".

XVII.

Prince remembers an earthquake and a cholera epidemic about 1871.

XVIII.

Tekoma is daily stealing on his uncle's estate, but the watchmen cannot catch him. They resort to a stratagem: Tekoma is told that his uncle has died and that he ought to come and see him before the burial. Tekoma, staying outside at the window, remarks that a dead man should break wind. His uncle pretends doing so. Tekoma sees through the ruse and runs away.

XIX.

Turtle and Cock have to race to the "governor's" house. The one who arrives first shall marry the governor's daughter. Turtle wins with the assistance of his young ones and Cock commits suicide.

XX.

A sow is asked by her piglings why her snout is so long. She tells them that they will find out when they shall be like her.

XXI.

Anānsi has hidden his stolen meat (a pig, a goat, and a dog) under the ground. Rabbit discovers it, steals all of it, and hides it in the same way somewhere else, negligently leaving a goat's horn sticking out of the ground. Anānsi, immediately understanding who is the thief, goes about looking for Rabbit and repeatedly strikes his foot against the goat's horn. He angrily strikes it with a stone until the goat cries out with pain. Now Anānsi digs up everything and goes home, calling Rabbit a thief all the time. Rabbits hears it and says: "one thief is calling the other a thief".

XXII.

A man, assisted by a friend, is digging a grave for his dead mother. When they have finished digging, they take up the corpse and just throw it into the hole. One of them [the son?] falls into the hole, dead, while the dead woman gets up and runs away. She is never seen again.

XXIII.

Anānsi and Tekoma are looking for meat. They find a white man's herd of cattle. Anānsi enters the anus of a big bull and cuts out enough

of the animal's fat to fill his sack. When he comes out again, he offers half of the fat to Tekoma, who, greedily, wants more and enters the bull in his turn. Against Anānsi's advice he cuts the bull's heart and kills it. Now he cannot get out again. The bull is flayed and cut up and Anānsi, knowing where Tekoma is to be found, turns the large intestine inside out in the sea-water. Tekoma gets out and kicks up a tremendous row, saying that he is going to complain to the king because Anānsi has dirtied him with cow-dung while he was taking his bath. Anānsi has to entreat for mercy, as people want to take him to the fort. Cp. LXII.

XXIV.

Cat's cheese and lard are stolen by Rat, who, when interrogated, feigns ignorance. Cat lays up fresh provisions, but Rat, assisted by two friends, steals them again. Now Cat plans killing all the rats. He invites all of them to a dancing-party. They come, attired in their very best. When the dancing has been going on for some time and many of the rats are drunk, Cat closes the door and the windows and all the rats are murdered save one small one who escapes through a hole under the door.

XXV.

A gang of slaves was working in the field. One of them was sent off to fetch drinking-water. At the pit he found a merry company of 5 "stone-doves" enjoying themselves with music and dancing. He put down his tub and joined in the dance, forgetting all about his commission. The driver sent off another man to look for him — with the same result. Two more men were despatched, but as they did not return either, the driver went himself, armed with a whip. When he reached the revellers, he threw away his whip, joined in the feast, and kept dancing and drinking until he was dead drunk. Meanwhile the thirsty gang lost patience, came to the pit, and followed his example. At mid-day not a single labourer was left in the field. The manager and the overseer now came down to the pit and driver and gang were locked up. The driver got fourteen blows, the labourers seven each.

XXVI.

How the St. Jan people are living nowadays. In the South the people are exceedingly poor. The impoverished estate-owners cannot give them any work. So they have to make their living by burning charcoal and fishing. But most of the fish cannot be sold. The people in the North are a little better off: they cultivate bananas and tuberous plants. When the island was still Danish, many people found a living on the sugar estates. They were regularly paid and properly fed. Also they were

allowed to cultivate potatoes on fallow sugar fields. They were silly enough to expect that the Americans would bring them food for nothing, and so they voted for America. But the Americans have treated them so badly as not even to allow them their drink of rum. This is the reason that many of them have died.

XXVII.

A short rhyme.

XXVIII.

Anānsi had hidden something in the ashes. When he came to look for it, he mistook it for eyes and cried out: „the ashes have eyes“.

XXIX.

The dog's „free-paper“ was torn up by the rat. The dog accused the cat, but the cat knew better and so from that time the dog has been running after the cat and the cat after the rat. [The narrator added that this event also explains why the dog is not free but must always follow man].

XXX.

Rabbit wants to kill Tekoma. Tekoma promises to behave well and Anānsi tells Rabbit that he is not to kill Tekoma unless he does not behave himself.

XXXI.

Rabbit, Anānsi, and Tekoma are not to be mistaken for present-day animals.

XXXII.

Anānsi has been stealing and is caught. He tells people to put him in a sack and throw him through the window. He comes down on his feet. Another time, when he has been caught and put in a sack again, he makes somebody take his place by telling him that he will go to heaven in that sack. The victim is killed. Cp. Andersen's „Store Claus og lille Claus“.

XXXIII.

Very short version of XXXXI, told by another informant.

XXXIV.

A girl marries a snake and is swallowed by it. She calls upon her brother for help. He kills the snake and frees her.

XXXV.

Rabbit steals food from his father. When caught, he cries out, „my father is dead“. Then people let him go.

XXXVI.

Tekoma steals food from his mother. When his mother accuses him, he says that he has taken one piece only. His mother says: „who has taken the rest?“

XXXVII.

Reminiscences about the hurricane of 1916.

XXXVIII.

Another version of XXIV, told by another informant. Cat invites the rats in order to show them what the word „trouble“ means. While dancing, they are all killed save one little one.

XXXIX.

Day after day a monkey is stealing a man's meal which his daughter is taking out to him. When the father hears about it, he watches the monkey and shoots it.

XXXX.

Tekoma makes Anānsi believe that he ought to cook his yams before planting them. During the night he digs up the yams and eats them. When Anānsi wonders why they do not come up, Tekoma says: „rats have been digging them up“. Cp. XXXXVII.

XXXXI.

„Katze und Maus in ‚Gesellschaft“ (Grimm, nr. 4) with Anānsi and Tekoma as actors. Tekoma is assisting Anānsi in the field and feigns to be called away to baptize his bastards. The three names are: „I have just begun“, „Just in the middle“, and „Finished“. At dinner time Anānsi finds excrements instead of the meal which he had prepared before they went to work. When Tekoma is interrogated, he proposes that Anānsi

shall tie him up and beat him until he says: „that's enough”; afterwards he shall do the same thing to Anānsi. When he has received about 3 blows, he says: „that's enough” and is untied. But when Anānsi in his turn says: „that's enough”, Tekoma asks: „where in the world have you heard a negro who is beaten by a white man say „that's enough”? He goes on beating until Anānsi is dead. Cp. also LXVII. XXXIII.

XXXXXII.

Tekoma is left behind in a džumbi-house, where he has been thieving with Anānsi, because he has forgotten the formula by means of which one can make the house come down or go up. He hides himself under the ashes, but his eyes, which are protruding, betray him when the džumbi's come home. He is thrown through the window and escapes. Cp. XXXXV.

XXXXXIII.

A version of the tar-baby story. Anānsi gets hold of Tekoma by means of the tar-baby and burns him to ashes.

XXXXXIV.

It has been arranged that when Tekoma's father-in-law, Anānsi dies, Tekoma shall be buried together with him. Anānsi dies, but Tekoma does not feel like keeping his word and consults Lizard. Lizard will be sitting on a tree near the grave and talk to the people. When the time for the burial has come, Lizard appears to be asleep. Tekoma keeps throwing stones at him until he wakes up and cries out: „the living cannot be buried with the dead”. Tekoma is saved.

XXXXXV.

The same tale as XXXXII, but narrated more in detail by another informant.

XXXXXVI.

A man hears a sound like drum-beating in his newly-built house and is afraid to go in. He first consults Lizard, who, however, cannot do anything for him. Then he asks Cock. Cock enters the house and finds a big „drummer-cockroach”, which he swallows.

XXXXXVII.

The same tale as XXXX, but now Anānsi is the deceiver. After eating all the yams he remarks to Tekoma that, though being an old planter, he never heard of people cooking yams to make them grow.

XXXXXVIII.

A young man, Džak, is caught by the devil, who instructs his mother to prepare Džak for his dinner. The old woman makes Džak pound salt. When she bends over the mortar, he kills her with the pestle. He puts on her clothes, cooks the old woman according to the instructions of the devil with regard to himself, and dishes her up when the devil comes home. After dinner he tells the devil that he has been eating his mother and runs away.

XXXXXIX.

Owing to a magical trick of the devil 3 king's daughters get into Hell. Džak learns from „Old Tom”, overseer in Hell, that the girls have been married to the sixheaded, the fourheaded, and the twoheaded devil. He manufactures a long rope and has 3 assistants let him down into Hell. Each of the girls gives him a present: the first a pocket-handkerchief, the second a bracelet, and the third a ring. Before ordering his assistants to pull the girls up he touches their shoulders in order to prevent them from talking about what has happened. He himself is treacherously left behind by his assistants. He escapes though. When he arrives at the king's house, he removes the spell by touching the girls' shoulders again, shows the 3 presents, and everything comes out. The impostors are shot. Cp. VII.

L.

Lion wants to eat Pig. He says to Pig that he himself will go into the oven first. When he begins to feel hot, he says: „brother, my eyes are getting very red”. He is pulled out and now Pig goes in. Lion does not mind Pig's saying: „brother, my eyes are getting very red”, but roasts him. Cp. LXIX.

LI.

A story of the same type as L: Anānsi cooks monkeys in a kettle.

LII.

„Black witch” (a bird) and „Stone-dove” have planned a fasting-competition. Stone-dove wins. He finds Black witch dead and makes a flute out of one of his legs. Chicken-hawk hears him play and asks for the loan of the flute. He gets it and flies away with it, leaving his tail in Stone-dove's claw. He gives the flute to his mother, telling her that he has bought it and that she is not to give it to anybody but the young man whom he will send to fetch his meal at ten o'clock. Stone-

dove, who has overheard the conversation, presents himself at ten o'clock next day and receives the meal and the flute. When Stone-dove's servant comes, the flute is gone. Stone-dove is angry with his mother. He now tells her of his theft and puts a burning match into the nest where she is brooding. She flies out of the nest, saying: „yes, you shall be a thief until you die”.

LVIII.

A king's daughter goes to her lover while her father is not at home. When he finds her and wants to take her home, she changes her lover into a river and herself into a duck. On the way to the young man's people she warns him that he is not to allow anybody to kiss him, otherwise he shall forget what has happened between them. When they arrive, however, he is kissed by his mother and forgets all about his sweetheart. He chooses another bride. The deserted bride buys two parrots and trains them to talking together about everything that has happened between her lover and herself. This makes the young man remember things. The woman whom he is about to marry is sent back to her mother and he marries his real bride instead.

LVII.

A little boy is treated badly by his stepmother. She tells him, if he wants to be treated like her other children, he must bring her a „little finger” of one of the lions. The boy sets out, playing on his flute. He arrives at a small house, where the keeper of the lions is living: an old man, who is delighted with the boy's playing and enjoys a good dance. He gives the boy a knife and tells him that he will find 10 lions under a tamarind-tree, the tenth of which is to lose its little finger. The boy finds the lions and is pursued by them. One of them sticks out its tongue and a piece of it is cut off by the boy. . . . [The narrator had forgotten the rest of the tale].

LV.

A king is not willing to give his daughter in marriage to anybody who is not able to construct a boat that can sail on land as well as in the water. A suitor comes who succeeds. While sailing to the king he successively meets with „See-well”, „Eat-well”, „Roll-well”, „Smell-well”, and „Drink-well” each of whom he takes along in his boat. When they arrive, the king makes new conditions. First the suitor must eat an enormous quantity of food: Eat-well does, and is still hungry. Then he is to mash up a heap of prickly pears: now Roll-well mashes them up and Eat-well makes them disappear. Next he must drink up a spring,

which is easily done by Drink-well. The king, however, sends an old woman who makes Drink-well asleep. Half an hour before the spring must be dry. See-well discovers what is going on. Smell-well smells where they are and Blow-well [not mentioned before] blows the old woman away and puts Drink-well to work again, so that the spring is emptied in time. Now the king is at his wit's end and does not resist any more. Cp. Grimm's „Sechse kommen durch die ganze Welt” (nr. 71).

LVI.

A king has 3 daughters, whose names are secret: suitors are not accepted unless they find them out. The king's shepherd, a boy, hides in a plum-tree and throws plums down when the three girls are walking by. While talking about the plums they pronounce each other's names. The king hears the boy playing the names on his flute. He has to tell how he found them out and receives one of the girls and half of the king's „crown”.

LVII.

A young man, Džak, is going to sell a cowhide when he sees a gang of robbers counting money. He scares them by throwing his cowhide down on them and they run away, leaving the money behind. Džak comes home with the money and is warned by his mother that his two brothers are planning to kill him and rob his money. Džak now takes his mother's money and gives his to her. The two brothers, seeing that their mother has got money, murder her and bribe Džak to keep silent about it. Džak fixes up his mother's corpse between a cistern and a pit-wall and asks a doctor to cure his mother's tooth-ache. When the old woman does not answer the doctor's questions, Džak advises him to slap her face. The doctor does so, the corpse falls down, Džak accuses the doctor of murder and is bribed again to keep silent. Now he is caught by his brothers and put in a sack. His place is taken by an old man, whom he tells that he will go to heaven in that sack, and Džak goes home with the old man's sheep. The old man in the sack is drowned by Džak's brothers. Džak makes them believe that he found those sheep in the water and is requested to drown them too. Džak does so and takes their money. Cp. Andersen's „Store Claus og lille Claus” and nr. XXXII.

LVIII.

Tekoma earns food, money and a cow by cutting down a lot of brushwood for a king without killing any mosquitoes or scratching himself. In butchering the cow he is assisted by Anāši, who appropriates three quarters of the animal and also half of Tekoma's quarter. Afterwards, when discovering that Tekoma has also got food, he takes most of that too.

LIX.

A boy accidentally discovers that his brother-in-law, when singing a certain song, changes into a boar. He tells his sister, who does not believe it. He proves it by singing that same song in the presence of his brother-in-law, his sister, and his father: his brother-in-law cannot help becoming a boar again and is shot by his wife's father.

LX.

Džak makes a creditor believe that his (Džak's) mother's cooking-pot makes water boil without fire. The creditor buys the pot, but, after getting home, finds out that the thing does not work. He returns to Džak, who tells him that he must first wash the pot with cold water. Next day the creditor comes back again, but in the meantime Džak has been planning another trick. He pretends knocking down his mother and then bringing her back to life by blowing into her ear and nose through his flute. The creditor buys the flute, slays his wife in order to try it, and finds out that the flute is no good.

LXI.

A girl finds a bull's gold drinking-gourd near a water-pit and appropriates it. When the bull does not find his gourd, he bellows a certain song, which is repeated by the gourd. [The girl now throws away the gourd]. The bull tramples it to pieces and says that he does not want the gourd but the one who has stolen it. He repeats the same song several times and every time one of the girl's belongings answers: her napkin, bread, wooden dish, head-cloth, hair, petticoat, apron, breasts and vulva. All those things are thrown away by the girl and trampled to pieces by the bull. Then the girl meets with an old man, who cohabits with her and then washes his sexual organs in a watermelon. When the bull bellows again, the old man's sexual organs answer him, but instead of throwing them away, the old man throws away the water-melon. The bull tramples it and now at last goes away.

LXII.

The same tale as XXIII, told by another narrator.

LXIII.

Lion, who is playing a tambourine, meets with Goat. Goat says that he can play better than Lion and is allowed to show it. Now Goat plays: "yesterday I killed fifty, to-day I only see ten". Lion gets afraid

and sends away one of his cubs to look for his wife. The cub does not return. Goat, again, plays: "yesterday I killed fifty, to-day I only see nine". Lion sends away another cub, which likewise stays away. So it goes on until all the cubs are gone and Goat sings: "yesterday I killed fifty, to-day I just see one". Then Lion runs away and stays in the forest for three days. He sends one of his cubs to look whether he can safely go home. The cub sees a cat on the roof of his father's house and tells his father that Goat threatens to eat all of them if they return home. After some time Goat meets with Lion again and tells him that he is going to eat a stone first and Lion afterwards.

LXIV.

A dog is urging his master's goat to hurry on home because a lion is coming. But every now and then the goats stop to wait for the dog. Finally, just as she reaches her master's gate, the lion gets hold of one of her feet. The goat makes him believe that it is a gate pole and the lion lets it go.

LXV.

Anāšī, who has been stealing on his father-in-law's (Tekoma's) estate, hides himself and his wife (a goat) in a hole under the ground when Tekoma is looking for him. Tekoma stubs his foot against one of the goat's horns, which is sticking out of the ground. He belabours it with his chopper until the goat cries out with pain. Then he digs her out and butchers her. Anāšī escapes through a "back door" under the ground. Cp. XXI.

LXVI.

The same tale as XXXXIV, told by another narrator.

LXVII.

A slightly different version of XXXXI, told by another narrator.

LXVIII.

A party of young men see the reflection of the moon in the water. They mistake it for a half cheese and dive for it several times.

LXIX.

The same tale as L, told by another narrator: in this version the actors are Anāšī and Pig.

LXX.

Turkey and Duck conspire against Cock because they are always the worse for his greediness. They succeed in killing him.

LXXI.

A few lines about a man who is so rich that he does not care when his house burns down.

LXXII.

Anānši is going about saying that the king has sent him to warn people against the hurricane that is coming and to tie them to big trees. Tekoma walks into the trap and is bound to a tree. Then Anānši flogs him to his heart's content with a cart-whip and leaves him tied to the tree. Tekoma is freed by Rabbit, who pursues Anānši. Anānši climbs into a big tree and throws down pepper into Rabbit's eyes. While Rabbit is occupied with cleaning his eyes, Anānši escapes.

LXXIII.

The king wants Tekoma to dig another water-pit for him as his old pit is dry. He chooses a certain spot, though Tekoma prophesies that the water will not be good there. When the pit is ready, the water proves to be salt and bitter and the cows refuse to drink it. Now Tekoma is ordered to choose a spot himself. He digs another pit, which gives excellent water. In order to prevent Anānši, who has been assisting Tekoma, from robbing him, the king does not tell him how much he is going to pay Tekoma, and Tekoma pays Anānši only half of his due.

LXXIV.

A detailed narrative about how Tekoma and Anānši are working several days for the king, digging up his batates, and how they are treated and rewarded with the utmost generosity by their employer: [A product of the narrator's personal fantasy, which he keenly enjoyed himself].

LXXV.

Tekoma and Anānši are employed by the king for harvesting and working the crop of a sugar cane field. [A tale of the same type as the foregoing; interesting, not only from a psychological point of view, but also on account of the rather detailed description in the vernacular of the sugar-making process].

LXXVI.

Anānši and Tekoma are courting two girls. Anānši tells the girls that Tekoma is his father's riding-horse. Tekoma hears about this and calls Anānši to account. Anānši denies the charge and declares himself willing to be confronted with the girls. But when they are about to start, Anānši shows a heavily bandaged foot and pretends being unable to walk. Tekoma is willing to carry him "for the sake of truth," and unthinkingly allows himself to be harnessed as a riding-horse. So they appear before the girls. Anānši making Tekoma gallop by means of his spurs and riding-whip. He dismounts and ties Tekoma to a tree. While he is talking with the girls inside the house, Tekoma breaks away and goes home.

LXXVII.

Cinderella. Evidently the narrator did not exactly remember all the details of the story.

LXXVIII.

Tekoma and Anānši are diving for fish, that is to say: Tekoma really dives, but Anānši only pretends doing so, and tries to steal Tekoma's fishes, while the latter is below the surface of the water. He does not succeed, however, in deceiving Tekoma.

LXXIX.

Tekoma and Anānši are employed by the king to prepare a piece of land for cultivation. They are paid very liberally. Cp. LXXIV and LXXV.

LXXX.

The king orders Tekoma and Anānši to bury a dead cow of his to prevent people from eating the meat. They do so, but during the night they dig it up again and salt the meat for their own use.

LXXXI.

A party of men are fishing with a trammel. They happen to catch a shark, which is killed and left on the beach. Eight days afterwards one of them notices that the shark's mouth is full of flies. He tells his friends that the shark, when he passed it, tried to bite him.

INHOUD

Inleiding	Blz.	5
Spelling		9
Teksten		11
Woordenlijst		69
Extracts in English		108